EX LIBRIS
FREDERIC
MARES

R. 478542

Pex sig

BARTHOLOMEI FONTII PROOEMIVM IN PERSIVM POETAM AD LAVRENTIVM MEDICEM.

QVanq̄ Laurenti poetæ omnes:uel ad benedicēdum: uel ad honeſte uiuē-
dum plurimum conferunt:ii tamen in primis legendi ſunt: qui non ſo-
lum iocunda auribus:ſed utilia quoque animis excolendis emoneant.
Nam cum per ſe poetica delectatio mollis ſit:niſi grauioribus rebus ful-
cta ad uitam recte degendam proſit:eos profecto diligere: colereque de-
bemus:a quibus ad uirtutem uehementius inflammemur. Siquis enim
adhuc rudis uatibus ocioſis incumbat:ipſe quoque eorum conſimilis ad mollitudinem
quandam traducitur.Eum uero cui grauem uirilemque lectionem proſequitur: uitæ
probitas:honeſtas:integritas comitatur. Quare cum teneræ mentes nequid turpe in ſe-
nectutem reſideat:honeſtiſſima quæque doceri debeant:eum mihi uatem interpretan
dū putaui:q̄ uitæ mortaliū:auctoritate:doctrina:conſilio non deeſſet. Verū enimuero
ſiquis ex omni numero poetarum:qui hoc ſancte integreque præſtaret legendus eſſet:
quem Perſio præferemus:non haberemus.Nam & magna in utiliſſimis rebus:quas per-
ſuadere nititur:probandi uis:& res ipſæ electæ atque excultæ:& bene tranſlata & coherē
tia rebus uerba:& figurarum ſententiarumque non parua copia paſſim in eius erudito
uolumine reperitur.Hunc igitur cum & morum ſanctitate refulgeat: & lectorem ad be-
ne uiuendum inſtituat: quanto conquiſitius potui exclamaui. Qua quidem in re:ſi di-
uerſe a doctis quibuſdam uiris hac noſtra ætate poetas interpretantibus uberiore copia
uſus uidebor:iuſtis de cauſis id feci:ut enim Lyſippus quanquam artificium maius erat
in uultu & capite:quam in alexandri humeris effingendis:non minus tamen in his: quā
in capite laborauit:ſic ego in omnibus:uel mediocribus locis elaboraui.Deinde cum di-
ſcentium copia magna ſit:eruditorum uero mira paucitas:ſatius fore duxi:pluribus con
ſulendum q̄ paucioribus obſequendum.Nam ut habentur latores legum: qui populo
uniuerſo proſpexerint cariores:ita ſcriptores rerum: qui plurimis ꝓuiderint gratiores.
Poſtremo utriſque proſpiciendo tali temperamento:ni fallimur: uſi ſumus: ut & diſcen
tes plurima quæ libenter accipiant:& docti plæraque inueniāt:quæ legant non ſine ali-
qua uoluptate:neque uero conſilium fuit eorum nomina:unde aliquid ſumpſerim oc-
cultare:cum quod ingrati puſillique eſt animi eos tegere: a quibus ad multarum rerum
ſciētiam informetur:tum quod nouo ſcriptori maior fides & auctoritas quæritur:ſi ma-
gnorū atque optimorum auctorum teſtimonio nititur.Quibus equidem probatiſſimis
rationibuſque certiſſimis fretus:ſi communi diſcentium utilitate commotus: a quorun
dam interdum opinione diſſenſero:ueniam mihi dari ab illis poſtulo.Non enim inui-
dia diſſenſioneque amicorum:ſed contrarietate opinionum ſentētiam meam appoſui:
qua in re quanquam uereor:ne cui forſitan ſatis ſit ad opiniones contrarias comprobā-
das:quod afferuntur ab his:qui ſatis auctoritatis adepti ſunt:tamen ſi ea remota res om
nis cum rebus lectores conferent:cognoſcent non omnia condonanda eſſe opinioni. Cæ
terum hoc unico artificioſo uolumine exponendo:licet plus multo fuerit oneris q̄ hono
ris:quod gloria nunqnam per interpretem atque autorem conſequitur: quia tamē non
ſpe laudis:ſed ut tibi gratificarer ad interpretandum acceſſi:ſatis ſi tibi fecero:non par-
uam laudem me conſecutum putabo.Nam cū tu hæreditario iure & reipublicæ noſtræ
decus:& litteratorum omnium præſidium certum ſis:me tibi uiro laudatiſſimo placuiſ
ſe:non ultima laus uidebitur.In tua uero liberaliſſima beneficentiſſimaque natura:cū
iam pridem ſpem omnem poſuerim:ut re potius quam uerbis animum tibi meum ſi-
gnificem:hos ad te commentarios perſianos meæ in te fidei atque obſeruātiæ teſtes mit
to.Mox ut ſpero:fauēte te:qui ut potes:ita etiā.cupis adiuuare q̄ plurimos: & ad maiora
animum excitabo:& cum primum facultas dabitur ampliori te munere cumulabo.

Ec fonte labra prolui caballino. Quo maiore animi libertate alios deinde cor rigeret: se ipsum in primis corripit: quod festinãter nimiũ poeta ,pdierit. Non sine causa uero suum opus metro iambico inchoauit. Eiusmodi.n.carmen in citatum ac uehemens reprehẽsioni plurimum conuenit. Eius inuentor Archi/ locus: ex sex iambis primum instituit. Sed paulatim in canctis sedibus: secun da & quarta exceptis: spondeum recepit. In prima tamen sede quandoque anapestum ,p spondeo: & in secunda tribrachum ,p iambo: ea ratione Persius po/ suit: Quod iambus cũ tribracho: anapestus cũ spondeo in tempore cõ uenit. Fonte caballino: Non se hesiodi more poetam effectum di/ cit: qui pegaseis aquis epotis e pastore poeta euasit. Pegasus uero ca/ ballus e Medusæ gor/ gonis sanguine a Per/ seo interemptæ prosi/ liit: in heliconemque transuolauit: atque ubi primum ungula terrã percussit: hippocrene fons scaturiuit.

AVLI FLACCI PERSII POETAE SATIRARVM OPVS.

hipocrene — bibi ut hesiodus / pegaseo

EC FONTE LABRA PROLVI CABALLINO.

sicut ennius — monte focidis

Nec in bicipiti somniasse parnaso

Memini me: ut sic repente poeta prodirem.

musas — fonte acrocorinti

Heliconiadasque pallidamque pirenem

In bicipiti parnaso: nec se quidem hoc ĩ monte somniasse alludens ad Ennium scribit: qui somnians Homeri in se animam penetrasse: repente uates apparuit. Parnasum uero: quanquan Seruius in Thessalia: Tortelius ar/ retinus in Aonia Boetiæ parte ponunt. Herodoto tamen & Pomponio mela: Strabone/ que ac Plinio: & aliis præterea testibus: phocidi regioni adscribitur. Quem in duo iuga discindi: citheronem liberi: & Heliconem Apollinis: idem Seruius scribit. Tãtum aucto rem Tortellius subsecutus propter Heliconem & citheronem: uel certe ,pter cyrrham: & nysam: parnasum bicipitem uocat. Contra tamẽ eorundem locorum situs: & antiquo rum auctoritas reperitur. Parnasus.n.in phocide regione. Citheron atque Helicon ĩ Bo etia montes disiuncti sunt: ita ut Helicon procul a Parnaso circiter quindecim passuum milia: Citheron uero triginta locatus sit. Cyrrham quoque ac Nysam urbes in parnasi iu gis fuisse ueterum nemo scribit. Cyrrha enim sub cirphin rupem parnasi in radicibus montis in planitie mare uersus locata est. Nysa uero non in parnaso: sed in fœlici arabia sita ẽ: in qua cũ Bacchus nutritus esset: ĩ eius memoriã ipse postea aliã in India condidit. Apud Homerum quoque secundo iliados libro: nysam in Boetia urbem esse apud Plini nm in Caria: apud Strabonem uicum in helicone: apud Ptolæmeum in Ionia ac Lycia nrbem lego: nusquam uero in parnaso esse comperio. Quare cum neque Helicon: nec ci theron iuga parnasi: sed montes ab illo seiũcti sint: neque cyrrha neque nysa ĩ iugis par nasi collocatæ sint: bicipitem rectius ad montis naturã: situque referemus. Nam ut Stra bo uolumine nono refert: ab australi parte cirphin præruptam rupem cũ profunda ual le: per quã plurimus amnis euoluit: parnasus habet. A qua sane diuisione biceps cogno/ minatur. Hic Macrobio teste Baccho & Appollini sacer ẽ: atque ut Diodorus asserit idẽ liber pater & phœbus ẽ. Heliconiadas: Helicon: ut Solinus & Plinius quarto refert: mõs est Boetiæ iuxta thebas. Atque ut Strabo in nono meminit: phocidi uicinus ẽ non ,pcul a parnaso: eique æmulus & altitudine & circuitu: q & ipse Apollini quoque sacer & musis ẽ: unde Heliconiades musæ sũt appellatæ: Lucretius: Adde heliconiadũ comites: quorũ unus Homerus. Pallidãque pirenẽ: Vallẽ inter duos parnasi colles pirenẽ Tortellius eẽ scribit: sed auctore Plinio libro.iiii.acrocorinthi fons ẽ: & ut Strabonis octauo uolumine scriptũ est: haud affluẽtes aquas habet: sed potui suaues atque ,pspicuas. Quare pallidã non ad aquæ sed poetarũ colorẽ assiduo studio palletiũ Tor. refert: sed melius hũc pallo rẽ pireni attribuemus. Quæ cũ ex Neptũno Cenchreũ: Lecheũque peperisset: de quorũ nominibus corinthiaci sinus termini: uicusque ac portus denominant. Cenchreũ prima iuuẽta extinctũ adeo fleuit: ut in hũc fontẽ sui nois uerteret: unde eã pallidã appellauit.

Qui maiori libertate alios corripit uult se ipsum po corripiat
Archilocus inuenit po iambos
Hesiodus e pastore poeta fcus e epotis aquis pegaseis
Pegasus. Medusa
Perseus
Helicon
Hippocrene fons
Ennius. Homerus
Parnassus
Cyrrha. Nisa
Strabo
Cirphis
Macrobius. Diodorus
Helicon
Pirene
Cenchreus Lecheus filii neptuni ex p

Poete in tutela sūt bachi

Iuuenalis

Cur hedere libero sac̄ sit

Quorū imagĩes lābūt hederæ seq̄ces:cū hedera Baccho sacrata sit:iure illa poetæ corōabāt:q ĩ tutela liberi p̄ris sūt. Imagĩbus quoque uatū coronæ hederaceæ ponebanť. Iuue. Vt dignus uenias hederis & imagĩe macra. Seq̄ces āt dicendo ad eaꝝ naturā respexit:cū n. dictæ sint:uel ꝙ hereāt:uel ꝙ edita sẽp petāt:uel qa si q̄bus adheserint: edāt iure illas seq̄ces cognoĩauit. brachia.n.ramosa:maxĩeque robusta cū habeāt ꝙ semel cœperint: tenaciter ꝑsequūť. Libero uero p̄ri sacratæ sūt:qa sicut ille hoĩum mentes: ita hederæ oĩa illigāt:q̄bus hærēt. Semipagāus: ĩ trāslatione uerboꝝ manet. Nā cū ĩ caballĩno fonte se dixerit labra non immersisse:fons uero a græcis pigi dicať: unde pagus & pagāus deduciť: nūc semipaganū se noĩat: ut q se non penitus in hippocrene proluerit: sed eius aquam summo tenus ore attigerit:ac propterea nondū poeticis sacris imbutus sit. Ad sacra uatū: uel ad scripta & numeꝝ poetaꝝ.

Pigi grece fons dict̄ Latie

Vnde pagꝰ & paganꝰ

Illis relinquo:quorum imagines lambunt
Hæderæ sequaces. at ipse semipaganus
Ad sacra uatum carmen affero nostrum.
Quis expediuit psyttaco suum cheræ?
Picasque docuit nostra uerba conari?
Magister artis:ingeniique largitor
Venter negatas artifex sequi uoces.
Quod si dolosi spes refulserit nummi:
Coruos poetas:et poetridas picas
Cantare credas per pegaseum melos.

Satyra prima.

O Curas hominum:o quantum in rebus inane est.
Quis leget hæc?min tu istud ais?nẽo hercule.nẽo?

Vel ad ædem Apollinis & musaꝝ: ĩ q̄ oĩum scriptoꝝ uolumina seruabanť. Ho. Scripta palatinus quæcūque recepit Apollo. Quis expediuit psyttaco suū cheræ:Per psyttacos picas coruos:hūana uerba fame edoctos:ostēdit urgēte necessitate multos spe lucri compulsos: tāq̄ poetas bonos carmĩa scribere. psyttacus uero quædā uerba q̄ accipit ita dearticulata uoce ꝑnūciat: ut sibi pecularia uideāť. Ob quā ꝑnūciādi facilitatē suū chære tāq̄ sibi fere naturale dixit: ut apd' Mar. hoc didici p me dicere Cæsar aue. Chære āt salue atque aue significat. Coruos qs olĩ concauū salutare:Quis olĩ docuit coruos concaue ac rauca ĩtra fauces uoce salutē hoĩbus dicere. Plures q̄dē Augusti tēpe salutare eū corui edocti sunt:sed oĩum celeberrimus fuit:q Tiberio pĩcipe singulis diebus mane ĩ rostra uolitās:primo Tiberium: deinde Germanicū & Drusum Cæsares:mox alios e populo trāseūtes nominatim salutabat. Vnde postea salutatoris cognomē coruus obtinuit. Martia. Corue salutator cur tu fellator haberis. Quod si dolosi:illos redarguit q spe lucri adducti ineptissima carmina edere non uerenť. Dolosi nummi:denominatio est:cum ab eo quod fit id quod facit denominatur. Dolosos enim appellat nummos:per quos innumeri doli fiunt:ut cum pigrum frigus:quia pigra reddit corpora:nuncupamus. Et poetridas picas: A poeta poetria & poetris deriuatur. Picæ uero pieri & anippes nouem filiæ: ausæ cum musis decantu ac uoce contendere:nymphis iudicibus superatæ:cū illis conuitiarenť: in picas a nymphis conuersæ sunt:in quibus ut ait Ouidi. Facundia prisca remansit:Raucaque garrulitas:studiūque inane loquēdi. Per pegaseū melos:ualde pegaseum.i. poeticū per suauē & dulcē cantū. Melos aūt sicut & sophos genere neutro indeclinabiliter ponitur.

O Curas hominū o q̄tū ē in rebus inane:Hæc satyra scriptores lenocinio uerborum plausum popularē captātes & auditores lectoresque scripta lasciua & mollia magis q̄ uirilia cōprobātes reprehēdit:non sine q̄dā Neronis nota:quē scænæ studiosum fuisse constat. O curas hoĩum:cū Persius cuidā uelle satyrā scribere se dixisset:ille supfluam eius curā:oĩbusque ingratā deridēs:eū interrogat:qs tam sçeuera & grauia scripta leget? Quidā poetæ initiū hoc attribuunť consultāti supfluas hoĩum curas innanesque cogitationes se omnino uelle reprehendere. Min tu istud ais?Respondet Persius: cur se ita ĩterroget cū utilissima scribere ordiať. Nemo hercule:affirmatio respondētis ē: si talia scripserit:nemiñe scripta sua lectuꝝ eē. Nemo:admirať poeta cur ille dicat a neĩe hāc satyrā lectū iri:ueꝝ contractiore fronte:nō sine admiratione ꝑnūciāda dictio nemo ē.

Horatiꝰ

Psytacus

Martialis

Tiberiꝰ

Martialis

A poeta. poeta & poetis

Picæ Pieri Anippes filie. 9.

Melos. n. g.

Ouid.

Vel duo uel nemo: turpe et miserabile: respondentis asseueratio: uel duos: qđ turpe ē uel neminē: quod miserabile hoc carmē lecturos eē. Quod sāe ignominiosū scribēri est. Quare. iterrogat quam ob cām a nemine uel a paucis legi turpe ac miserabile for putet. Ne mihi polydamas: continuat Persius ab aduersario quærēs tā ob hoc ignominiosū existimet: ne sibi a romāis Labeo præferaẗ. Polydamas et troades. Ex Homero assūptū est: qui secūdo & uigesimo iliados libro Hectorem: si se achillis metu intra muros receperit uerentem inducit: ne a Polydamante: troianisque redarguatur. Quod et Aristoteles in æthicis đ fortitudine scribens: & Cicero ad Atticum assumpserunt. Labeonem: Tortellius ꝑ tragædia de polydamante a labeone conscripta legit. Quidam Homeri iliada ab Accio labeone conuersam dicunt. De qua paulopost, non est hic ilias acci ebria ueratro. Et circiter Satyræ finem. Nullam tibi uendo iliadem. Nonnulli. M. antistium labeonem uirū prætorium iurisque peritum intelligunt: qui pristinæ libertatis memor multa ī augustū & dixit & fecit: ob quæ insanus est habitus. Horatius primo sermonū; Labeone īsanior inter sanos dicatur. Sensus autem talis est. Cēses ne forsan ob id triste: miserabileque futurum: ne romani me labeone dementiorem existiment: si audebo satyrā scribere ī malosque inuehi: et reip. occupatores ut Labeo fecit. Nugæ: quidam respondētis hoc esse uolunt: insequentesque uersus eidē ꝑ interrogationem attribuunt: quod interroget persium a iudicio populi num discedat: & num redarguere eū audeat; & num cæterorum more ab omnibus laudari non quærat: cum præsertim nemo romæ sit; qui non itidē faciat. Doctiores tamen cum superiori uersu continuantes poetæ tribuunt. Nugas enim si labeonem sibi romani prætulerint esse putat. Verum asseueranter non sine risu distorto paululum ore legendum est. Non siquid turbida roma eleuet accedas. Cum corrupto populus romanus iudicio sit: si aliquem extulerit & laudarit; populari iudicio non accedas. Non. n. quia laudeẗ a uulgo aliquis scriptor probādus est. Examēque improbū in illa castiges trutina. Falsum illud populare iudicium corrige. Examen enim hoc in loco iudicii inuestigatio atque examinatio est ab examine filo tractū: quo pondera in trutina perpenduntur: de quo Virgilius: Iuppiter ipse duas æquato examine lances sustinet. Trutina uero idem quod statera est. Victruuius li. undecio. id autem ex trutinis: quæ stateræ dicuntur: licet consideraẗ: a qua et trutinari deduciẗ: ut atque ex porrecto trutinanẗ uerba labello. Nec te quæsiueris extra: nec te extrinsecus & ex alieno iudicio æstimes. Nam romæ est quis: Aposiopisis figura est; in qua quid taceatur incertum est: aut longiori sermone explicandum. Nam uel iudicio recto; uel qui non male uiuat; uel qui non se extra quærat; uel eiusmodi aliquid subiungendum ē.

Vel duo: uel nemo. turpe: et miserabile. quare?
Ne mihi polydamas: et troades labeonem
Prætulerint? nugæ. non siquid turbida roma
Eleuet accedas: examenque improbum in illa
Castiges trutina: nec te quæsiueris extra.
Nam romæ est quis? non: ac si fas dicere. sed fas
Tūc cum ad caniciem: et nostrum istud uiuere triste

Non; hoc per se separatī legitur. Respondentis enim indignatio non sine acrimonia frontis ē admirātis simul & stomachātis a persio dici; neminē recto iudicio romæ esse. Quod si supiora a contradicēte prolata per interrogationem sumpserimus; hanc negationem poetæ dabimus: respondenti se extrinsecus nolle quærere. Ac si fas diceř: utcunque superiora legantur: respondentis hæc aduersarii uerba sunt. Derugata enī fronte perinde inquit o Persi dicis corrupto iudicio omnis esse maleque uiuentes ac si ita loqui licitū sit. Sed fas: respondet poeta fas esse ita sentire ac loqui. Tunc cū ad caniciē: cum deprauatam: corruptamque uitam etiam in senioribus uideat: satyram se scribere uelle significat. Nostrum istud uiuere triste: figura locutionis est cum infinito uerbo pro appellatione sit usus. Nostram enim uitam intelligi uult.

Pueri catamiti — Catullus — Patruis pueri tradebãt educandi — Horatius

Ac nucibus facimus quæcũque relictis: Et cũ aspicio quemadmodũ uiri facti in puerilia uicia labimur: atque a sceleribus non cessamus. Catamiti aũt pueri: quibus licenter abutebaẽ antiqtas: a turpi obsequio recedentes: puericiæ ludum nuces spargebant: quo se puerilia cũcta spernere demonstrabant. Catullus: Da nuces pueris iners cõcubinæ: Satis diu lusisti nucibus: Lubet iam seruire talassio. Cũ sapimus patruos. Adolescẽtibus corrigendis seueriores patrui: quã patres sunt. Parentes enim indulgentiores in liberos natura facit. Ob hoc patruis educãdi pueri tradebãtur: quoniam & seuere eos corriperent: & propter sanguinis propinquitatem amore etiam non carerẽt. Horatius: Metuentes patruæ uerbera linguæ. Tunc tunc ignoscite: Si satyrã scripsero subaudiendũ est. Nolo: quid faciam Dubitatio est. Ambigit enim utrũ de duobus potius eligat: an scribat satyram: an omittat.

Aspexi: et nucibus facimus quæcũque relictis:
Cũ sapimus patruos: tunc tunc ignoscite: nolo.
Quid faciam? sed sum petulãti splene cachinno.
Scribimus inclusi numeros ille: hic pede liber
Grãde aliquid quod pulmo animæ prælargus anhelet.
Scilicet hæc populo pexus quæ togaque recenti
Et natalitia tandem cũ sardonyce albus:

Splen. Lien. Lienis — Cornelius celsus — Cachinnus

Sed sum petulanti splene cachinno: Statuit tãdem satyram scribere cũ non possit uanitates & ineptias hominum non ridere. Est aũt hoc gestu quodam liberali: cum iactatione utriusque manus & cũ decora capitis agitatione pnuntiandũ: quo melius deliberãtis affectio exprimaẽ. Splen uero græce: latine lyenis & lyen dicitur. Et ut Cornelius cessus de medicina uolumie qrto refert: sinistra in pte locatus ẽ: intestino innexus: natura mollis & rarus: longitudinis: crassitudinisque modicæ. Eius uero magnitudo: ut Pli. undecĩo libro scribit: risũ & intẽperãtiã ioci facit. Iure igiẽ satyrã descripturus se esse dicit splene petulanti cachinno. i. splene qui risu luxuriet & abũdet. Cachinnus enĩ effusior risus est: reprehẽsionique admixtus. Scribimus iclusi: Hactenus tanq̃ operis pPositio & describẽdæ satyræ deliberatio quædã fuit. Nũc uero narrationẽ ingreditur: primũ inuehens in scriptores sua opera publice recitãtes: & plausũ popularẽ aucupãtes Verũ quo magis reprehendere eos possit: in eoꝝ numero se reponit. Inclusi aũt dixit: uel qđ secretis ĩ locis a strepitu ac turba remotis scribiẽ. Vel ut eos reprehẽdat: q ut diligẽtius atque accuratius scribere putarenẽ: secretiora loca quærebãt. De qbus Horati. Secreta petit loca: balnea uitat. Numeros ille: Carmina certis numeris: pedibusque finita. Pede liber: Prosaicã orationẽ intelligit: quæ licet numeros: cõcẽtusque suos & ipsa habeat. non tamẽ pedibus iisdẽ qbus lex carminis circũscribiẽ. Grãde aliqd: qđ pulmo animæ prælargus anhelet: Ostẽdit ampullosum aliqd: turgidũque describere: qđ postea magna cũ anhelatione pnũciet. Pulmo autẽ: ut Celsus in quarto scribit: spongiosus: ideoque spũs capax est: & a tergo spinæ iũctus in duas fibras ungulæ bubulæ modo diuiditur. Sed eo cum respiremus: quod & spongiosus & fistulis inanibus cauus est: iure eũ prælargũ animæ: idest spiritus capacem atque abundantem appellat. Scilicet hæc populo pexus. Qui aliquid mollius turgidiusque conscripserit cũ bene comptus atque ornatus molliter ac lasciue scripta sua pnũciabit: uidebis nedũ uulgares ac uiles hoẽs: sed uiros etiã militares ac nobiles tanta libidine affici: ut eam gestu & uoce significent. Natalitia sardonycæ: Qua diebus natalibus uterenẽ. Fuit enim ĩ magna quondam æstimatione Polycratis samii tyranni annulo maxĩe celebrata. Qui circiter ducẽtesimũ atque trigesimũ annum romanæ urbis est interfectus. Apud romanos aũt superior affricanus primũ sardonyce usus ferẽ. Hæc sola ppe gemmaꝝ cæram ĩ signo non aufert: & ob hoc initio ĩ annulis placuit. Coloris est in cãdido cærulei cum quadã speciẽ purpuræ: ita ut trãsire in minium uideaẽ. In india uero & arabia & armenia nasciẽ Sed deterior armeniaca. Hæc & sardonycus dicitur. Iuuenalis: Gẽmaqꝫ princeps sardonycus. Albus: Pauidus. Horati. in sermoĩbus. Pĩguẽ uitiis: albũ quæ neque ostrea. Nec scaurus aut potest peregrina iuuare lagois. Hic ãt & uitiis & recitationis metu pauebat

Pulmo — Sardonix — Policrates samius tyrãnus — ꝙ̃ spetatem sardonicis — Iuuenalis. — Sardonicus — Horatius

Pma.

Liquido cum plasmate: ad fauces molliendas: uocemque suauiter emittēdā nonnulli guttur emplastro colluebāt: quod plasma a platto græco uerbo: quod figo: compono que significat: appellabant. Ex pluribus enī liquidioribus rebus commixtis uocēque ad iuuantibus miscebatur. Quā sane ꝑnūciationem his uerbis Quintilianus libro prīo institutionum redarguit. Sit autē in primis lectio uirilis & cum suauitate quadā grauis: & non qdē ꝓsæ similis: qa carmē ē: & se poetæ caneř testāt. nō tamē ī cāticū dissoluta: nec plasmate: ut nūc a plerisque fit effœminata.

Sede legens celsa liquido cum plasmate guttur
Mobile collueris patranti fractus ocello:
Hic neque more probo uideas: nec uoce serena
Ingentes trepidare titos cum carmina lumbum
Intrant: et tremulo scalpuntur ut intima uersu.
Tunc uetule auriculis alienis colligis escas.
Auriculis. quibus et dicas cute perditus ohe
Quid didicisse? nisi hoc fermentum: et quæ semel intus
Innata est rupto iecore exierit caprificus.

Guttur mobile: ad gestum pronūciantis mobile rettulit. Nunc enī in dextram: nunc ī sinīstrā partem guttur inflectitur: modo etiam ꝑ rerum đ quibus loq̄mur diuersitate atque natura: uel deprimiť uel attolliť. Patranti fractus ocello: hic multa oris suauitate magnaque gestus lasciuia: et uenerea oculorum mutatione uersus pronuncians: ipso quoque molliori obtutu ad libidinem auditores quodāmodo excitabat. Qui uero uenerē peragunt: oculis contremiscunt. Iuuena. oculosque in fine trementes. Cū autem eiusmodi rem perficiunt: id patrare latini dicunt. Patratū enī plutarcho autore in problematibus: finitum quiddam ac determinatum significat. Vnde & ptes patratos dici putant: quod ad patrandum: hoc est ad peragēdum iuramētū: ubi de fœderibus conuenerat: mitterentur. Trepidare: tremulo gestu & plausu lasciuiā demonstrare cum tali pronunciatione ac gestu & obtutu facile ad libidinem mouerenť. Titos: titorum prænomen: ut Festus ait: a titulis ortum est. Tituli uero milites appellati sunt: quod fortiter patriā tutarentur. Cum carmina lumbum intrant. cum eiusmodi recitantiū molles affectus lumbos penetrarent prurigine uenerea tangebantur. Ad nates enim lūborum uergit extremitas: in quibus libidinis sedes ē. Virgilius in priapeis: crissabit tibi fluctuante lūbo. Tum uetulæ: eum reprehendit: qđ tali scriptorum suorum recitatione uulgi fauorem captare: populoque placere: & ab eo laudari studeat. Auriculis qbus: non interrogantis est: sed uehementius admirantis: quasi nō purgatis auribus & indoctis. Cute pditus: inflationem animi summo artificio cutis tumori ac senectuti coniunxit. Ohe: ridentis interiectio est. nam respondentis loquitur uerbis: quibus reprehenderetur: quod scripta sua populo recitaret: eiusque fauorem: plausumque captaret: hæc non sine lætitia quadam monitorem ridens respondet. Quid didicisse: per detractionem: ut Quintilianus in nono refert: figuræ multæ fiunt: quarę una est: cum subtractum uerbum aliquod satis ex cæteris intelligitur. Quale est in bucolicis apud Virgilium: Nouimus & qui te. Decenter enim pudoris gratia stuprauerit: sustulit. Hoc item in loco persius breuitatis causa iuuat: substruxit ut sit. Quid iuuat didicisse. Hanc figuram eclypsim a grammaticis appellari perspicio. Quæ fit necessariæ dictionis defectu ad integrum sensum percipiendum. Ex respondentis uero persona loquiť: nil fore utile didicisse: nisi quæ didicerius ostendāus. Nisi hoc fermentū a feruendo dictum fermentū est: quoniam feruefactum farinæ immixtum: optimum panē facit. Quemadmodū uero fermētū ui sua farinam disrumpens feruorem suum emittit: sic scientia & doctrina in hūano pectore inclusa: exire ac suas ostēdere uires cupit. Rupto iecore exierit caprificus: ut pietes ac sepulchra caprificus penetrat ac disrūpit: sic in eo qui doctrinā intus conceperit: doctrina illa sicut caprificus penetrať: ac iecore tanq̄ muro disrupto exire nititur. Ve℞ in fermento & caprificu translatio color ē quā ex alia re ꝓpter similitudinem fermentū & caprificus ad rerum cognitionem ac sciētiā transferuntur. Iecur autē a nostris: epar a græcis appellatur: ut Celsus in quarto scribit: dextra in parte sub præcordiis ab ipso septo ortum: intrinsecus gibbum ē: qđ ꝓminens leuiter uentriculo insidet: & in quattuor fibras diuiditur. Caprificus uero e siluestri geneř ficus ē: nullo ūq̄ tpe maturescēs: sed oīa ī qbus nasciť loca ui sua penetrās

Fauces
Plasma a platto
Quintilianus
Iuuenalis
Patrare. Patratus
Plutarcus
Ptes patrati
Titi. Tituli
Nates. Virgilius
Ohe
Quintilianus
Eclypsis
Fermentu a feruendo
Caprificus
Iecur. Epar

Regressio figura

En pallor seniũque o mores: Suo loco & tẽpore exclamatione utitur cũ significatione indignationis atque doloris. Eum enim indignãter reprehendit: qui cum etiã senio palleat: ita tamẽ alienũ a bonis moribus se ostẽdat ut sciẽtiã: quæ nõ aliis innotescat: nihil possidenti profuturã existimet. Scire tuũ nihil ẽ: nisi te scire hoc sciat alter: Figura locutionis utitur: quam regressionẽ Quintilianus appellat. Fit aũt quandoque in eodẽ sensu: quandoque etiã in diuerso: cũ eadẽ uerba ponunt᷑. Interdum etiam uerborũ iteratiõe mutata.

En pallor: seniumque o mores usque adeo ne
Scire tuum nihil est: nisi te scire hoc sciat alter.
At pulchrum est digito monstrari: et dicier hic est.
Ten cirratorum centum dictata fuisse
Pro nihilo pendas? ecce inter pocula quærunt
Romulidæ saturi quid dia poemata narrent.
Hic aliq̃s cui circa humeros et ianthina lena est

Paragoge

At pulchrum est: Superiori interrogationi respõdet aduersarius: pulchrũ esse prætereuntium digito demonstrari. Et dicier: Paragoge figura est: cũ ad finẽ dictionis littera uel syllaba apponitur. Dicier enim pro dici legitur. Ten cirratorũ. Interrogat an parui æstimet a multis con celebrari: Cirri uero capitis crines & contorti capilli sũt. Vnde cirrati pueri qui in cirris utũtur eiusmodi nominant᷑. Ecce inter pocula. Persii uerba sunt eorꝝ consuetudinem reprehẽdẽtis: q scripta sua recitaturi fãiliares & notos ad cœnã conuocabãt: quo postea sibi magis applauderet᷑. Ostẽdit aũt beneficiis obnoxios beneque saturatos non rectum de poetis iudiciũ ferre posse. Et iãthina lena. Iacĩthinã uestẽ ab Iacĩtho puero ab apolline dilecto atque ab eo p ĩprudẽtiã ĩterfecto & in purpureũ florẽ sui nõis uerso: ĩ quẽ et aiax quoque conuersus est cognoĩari fere ab oĩbus uideo. Verꝝ nõ iacĩthina sed iãthina a uiolæ colore q̃si uiolacea legẽdũ ẽ. Ion. n. uiolã: anthos florẽ significat. Quod Plinius prĩo & .xx. libro de uiolis scribẽs his uerbis ostẽdit. Ex iis uero quæ sponte apricis & macris locis pueniũt purpureæ latiore folio statĩ ab radice carnosa exeunt: solæque græco nõĩe ab cæteris discernũt᷑ appellatæ: ita ut ab his iãthina uestis. Cũ itaque plinius iãthinã uestẽ a uiola appellatã dicat: iãthis uero uiola sit: nemo dẽt ãbigere nequaq̃ ab Iacintho cognoĩari. Licet. n. iacĩthus flos sit purpureus: ut apđ uirgiliũ: Suaue rubẽs iacĩthus ĩter uiolas tamẽ neque a ueteribus neque a nr̃is herbariis numerat᷑. Nã nec foliis nec caule nec radice uiolæ ẽ ulla ĩ pte consimilis: flore ãt oĩo dissimillimus. Est eĩ flore lilio par nisi tãtũ colore distaret. De quo ita scribit Ouidius Tyrioque nitẽtior ostro Flos oritur: formãque capit quã lilia: si non purpureus color his argẽteus eẽt in illis. Quare cũ iacinthus uiola non sit: Pli. aũt a uiola uestẽ cognoĩatã scribat: uerisimilius mihi fit antiquiores librarios iacĩthinã pro iãthina nõis deceptos similitudĩe ĩuertisse. Mart. q̃dẽ libro ii. iãthinã nõ iacĩthinã uestẽ scribit: Coccina famosæ donas & iãthina mœchæ: Vis dare quæ meruit mũera mitte togã. Quoniã uero iãthĩa prĩa syllaba breui legit᷑: eorũdẽ quoque uicio factũ ẽ: ut cũ & iãthĩa scriptũ ĩ psianis codicibus ĩuenirẽt: ignari cur & copula cũ iãthina iũgeret᷑: iacĩthi in purpureũ florẽ cõuersi memores aliquantulũ primis lr̃is ĩmutatis iacĩthina ipsi describerẽt. Et uero p etiã ad maiorẽ ignominiã recitãtis nõ sine sũmo artificio poeta posuit. Nã cũ circa humeros & iãthina lena hoc ẽ etiã purpurea uestis sit: maiorẽ pfecto reprehẽsionẽ meret᷑ q̃ si necessitate & ĩopia urgeret᷑. Quod ita esse non modo colore: sed etiã habitu uestis ostẽdit. Lena enĩ seruio ac Festo auctoribus uestis genus ẽ habitus duplicis & amictus auguralis. Qua nõ solũ domi: sed & miliciæ utebãt᷑. Nã sup cætera uestimẽta Marcello teste ĩponebat᷑. Virgilius eã Aeneæ tribuit: Tyrioque ardebat murice lena Demissa ex hũeris. Iuuenalis quoque non hũili uiro dedit: Cauet hũc quẽ coccina lena Vitari iubet: & comitũ longissimus ordo. Reliquũ ẽ: ut sine iacĩthinã uestẽ ab iacintho flore pupureo: ut iã ppe usus obtinuit: nomĩemus: Siue ianthinã a purpurea uiola: ut scribit Plinius: appellemus: nihil ad poetæ sẽsũ ptinere sciamus. Legẽtes hæc p suo arbitrio iudicabũt. Cæterꝝ qs hic sit: cui lena purpurea erat circa humeros ignoratur. Quidam Neronẽ intelligũt: quẽ & carmĩa scriptitasse & poemata decantasse constat. Nonnulli generaliter dictũ esse ĩ omnes scripta sua recitãtes existimãt. Ab habitu quidẽ uestis & audientiũ assentatione uir non ignobilis demonstrat᷑

Cirri

Ion. anthos

Pliniꝰ

Iantis

Inq̃ iacithꝰ a lilio differt

Martialis

Seruiꝰ.
Festus.

Lena

Marcellꝰ. Virgiliꝰ

Iuuenalis

Nero caria scpsit

Rancidulum quiddã: Translatio a sapore ad uerba est. Rancidulum enim non integri saporis & uetustate corruptum est. Balba de nare: In ꝓnunciantis irrisionem hoc posuit: spiritus enim ad nares cum labitur: & in uerba difficulter conciditur: & pronunciationem ingratam reddit. Phylidas: hypsipylas: Phyllis Lycurgi thraciæ: Hypsipyle thoantis lemni regum filiæ fuerunt miserabiles in amore: Phyllis in Demophoontem: Hypsipyle in Iasonem. Eliquat: Liquida mollique uoce pronũciat.

Rancidulum quiddam balba de nare locutus
Phyllidas hypsipylas: uatum et plorabile siquid
Eliquat: et tenero supplantat uerba palato.
Assensere uiri: num nunc cinis ille poetæ
Felix? num leuior cippus nunc imprimit ossa?
Laudant conuiuæ: nunc non e manibus illis:
Nunc non e tumulo: fortunataque fauilla
Nascentur uiolæ? rides ait: et nimis uncis
Naribus indulges: an erit qui uelle recuset
Os populi meruisse: et cedro digna locutus
Linquere: nec scombros metuentia carmina: nec tus?
Quisquis es o: modo quem ex aduerso dicere feci:
Non ego cum scribo: si forte quid aptius exit:
Quando hæc rara auis est: si quid tamen aptius exit
Laudari metuam: neque enim mihi cornea fibra est:

Tenero palato: In translatione uerborum manet. Supra enĩ dixerat Liquido cum plasmate guttur mobile collue-rit. Nunc uero eliquare & tenerum palatũ ob eiusmodi causam dicit. Supplantat uerba: Molli uoce pronunciare ac quodammodo de industria extremis syllabis uerba inculcare eorum est: qui auditores ad libidinem excitare cupiunt. Nam cum leuiter uox infringitur: sonus ipse manat iocũdior. De consimili pronunciatione Iuuenalis ait: Vox blanda & nequã digitos habet. hũc tamen ꝓnunciadi modum Quintilianus primo institutionum his uerbis reprehendit. In primis uicia siqua sunt oris emendet: ut expressa sint uerba. ut suis quequæ litteræ sonis enuncient̃: & paulopost: curabit etiã ne extremæ syllabe intercidãt. ut par sibi sermo sit. Assensere uiri: q̃uis auditores assenserit: non tamẽ ꝓpterea bonũ ac ꝓbandũ poetã eẽ significat. Nũ nũc: In dictione non repetitio color ẽ q̃ Tullio auctore fit: cũ continẽter ab uno atq̃ eodẽ uerbo ĩ rebus similibus & diuersis prĩcipia sumũt̃: cuiusmodi apud Virgi. Nũ sigeis occũber̃ cãpis: Nũ capti potuere capi? nũ ĩcẽsa cremauit troia uiros? Nũ leuior cippus: Terra coaggerata in cumulũ cippus ẽ: & ꝓ sepulchro ĩterdũ capit̃. Horatius ĩ sermonibus: Mille pedes ĩ fronte: trecẽtos cippus ĩ agꝝ hic dabat. Rides ait: respodẽtis loq̃t̃ uerbis. Et nimis uncis naribus ĩdulges: nimis irrides: nasũ. n. ĩ rugas crispamus cũ quẽpiã irridemus. Horat. naso suspẽdis acuto. Os populi: sermonẽ ac laudẽ: quæ q̃a non nisi ore fieri potest: id q̃d facit: ꝓ eo q̃d fit denoĩauit. Et cedro digna: elegãtia & ꝑpetuo seruari digna. Cedrus. n. arbor tineã nescit: & non facile uetustate corrũpit̃. Scombros: marini pisces scombri sũt: q̃bus ĩ aquis sulphureus color ẽ: extra aq̃s uero idẽ: q̃ cæteris atque ut strabo uolumĩe. iii. auctor ẽ: ex his haꝝ optimũ: hoc salsamẽti genus ẽ: condit̃: quo liquore: ut scribit pli. nullus pene præter unguẽta maiore ĩ præcio eẽ cœpit. tãta uero scõbroꝝ multitudo ĩ freto hispano est: ut ĩsula ad carthaginẽ nouã spectãs: ab eaque urbe ad quatuor &. xx. stadia distãs. a scombris sit scombria nuncupata. Quisq̃s es o mõ: respondet Persius non se uerã laudẽ quæ ex recte scriptis oriat̃: renuere: sed plausus assẽtatoꝝ contẽnere. Si forte q̃d aptius exit: si q̃d apte concĩeque descripseri: q̃d raro paucisque contingit: tũc laudẽ meritã non recuso. hoc aũt loco conduplicatio est ratione ãplificationis facta pluriũ uerboꝝ iteratõe. Neque. n. mihi cornea fibra: non ita dura præcordia mihi sũt ut laudis amore non afficiar. Fibræ uero q̃q̃ & iecoris & cordis & cuiusque uisceris extremæ ptes: & uenaꝝ quoque prætenues q̃dã meatus ꝑ quos sudor emanat: sunt tamẽ ẽt q̃doque arboribus tribuũt̃. Pli. n. d̃ arboꝝ satõibus solũ ait legi oporter̃ q̃ maxĩe rimosũ ne sol exurat fibras. q̃ uero laudis spũ non afflant̃: corneas q̃i præduras fibras hr̃e dicũt̃

Sed recti finem: Sed recuso tuum hoc euge & belle & assentationes eiusmodi finem & extremū recti quasi ueram laudem esse: quæ in tali applausu non consistit. Nam belle hoc excute totum. Hoc totum belle exteriori ex parte atque excute intrinsecus uitiatū & uanum est. Bellum autem deriuatiuum a bono est. Quid non intus habet? Assentatio enim multum uiciorum & uanitatis intrinsecus habet. Nam ut de gnatone parmeno apud Terentium ait: Assentator hoies prorsus ex hominibus stultis insanos facit. Non é hic ilias acci ebria ueratro. Hic nihil simile insanis scriptis Accii reperitur. Sunt qui hunc Accium ieruditum poetam autumant. Homeri iliadam latinis uersibus transtulisse: quam ita male conuerterit: ut ne ipse quidé opus suū intellexerit: ac ꝑpterea helleboro se purgarit. Quidam Accium tragœdiarum scriptorem intelligunt: Cuius libꝛ infra qnoque uenosum scribit. Sed quisquis fuerit eius opus tanꝙ insanum ueratro: quod & helleborum dicitur ebrium esse significat. Elegidia: Elegidium ab elegia diminutiuum deducitur. Crudi proceres: Crudum contrariū cocto dicimus Sed cum de stomacho loquimur: non ꝙ incoctum assumptum sit: sed ꝙ stomachus nō bene concoxerit crudum intelligimus. Iuuenalis: Crudum pauonem in balnea portas. Hoc uero a stomacho ad indigestum carmen Persius rettulit. Lectis in citreis: Vel quod in tabellis citreis hoc est ex citro arbore factis atque selectis describitur. Vel quoniá antiquiores poetæ parietes cubiculi incærabant: ut siqua noctu intra lectum carmina excogitassent: illic stilo facile annotarét. Horatius: Immeritusque laborat Iratis natus paries diis atque poetis. Citri sane arbor non multū crescit: & folia habet maiora ꝙ̃ laurus. In atlante autem monte plurima nascit̃. De ea Martialis: Et maurisiaci pondera cara citri. Calidum scis ponere sumen: Et cœnam dare: & lacernam uestem donare scis tua carmina laudaturis. Sumen uero porcarum mamma salita est. Scis comitem horridulū: Pro treméti horridum ponit: quoniam frigus horroré solet inducere. Virgilius: Campique natantes lenibus horrescunt flabris. Lacerna trita: Lacerna genus uestis est. Iuuenalis Crispinus tyrias humero reuocante lacernas: Vnde lacernatus: lacerna indutus deducit̃ ut apud eundem poetam: Ipse lacernatæ dum se iactaret amicæ. Qui pote: Quomodo possibile est? Nam hic & hæc potis & hoc pote dicitur: Vnde comparatiuū potior: & superlatiuum potissimus: Et aduerbia potius & potissime deriuãtur. Dicit autem quo pacto uerum narrari ab auditoribus tibi uis: quos beneficiis obligaris. Vis dicam? Vis ne: ut tibi uerum: & quod sentio: eloquar. Nugaris cum tibi calue pinguis aqualiculus propenso sesquipede extet. Nugas loqueris ac prope insanis talia carmina describendo: cum ingenio rudi & pingui sis. Nam quod uentris est ad animū atque ingenium non sine causa rettulit. Vt enim Plinius undecimo libro scribit: minus solertes sunt quibus obesissimus uenter est. de Diogene auté mutuatus est: qui ut apud Laertium legitur in Anaximené iocatus inquit. Pingui aqualiculo rhetorem impartire: & nobis pauperibus uentré: quippe & ipse leuigaberis: & nobis emolumento eris. Aqualiculus uero aluus est: in quam sordes confluunt: qui etsi proprie porcorum est: quandoque tamen de homine reperitur. Propenso sesquipede. Extenso ac porrecto. Sesquipes autem unum pedem: & semis continet. Sesqui enim semis significat. Varro de re rustica libro primo. Annus est diuisus in quattuor partes totus: Et idem subtilius sesquimenses in octo. Sesquimensis itaque mensem unum & semis complectitur. cum annus in duodecim menses partitus sit,

Sed recti finemque extremumque esse recuso
Euge tuum et belle: nam belle hoc excute totum.
Quid non intus habet? non hic est ilias acci
Ebria ueratro. non siqua elegida crudi
Dictarunt proceres. non quicquid denique lectis
Scribitur in citreis. calidum scis ponere sumen:
Scis comitem horridulum trita donare lacerna:
Et uerum inquis amo: uerum mihi dicite de me.
Qui pote: uis dicam? nugaris cum tibi caluæ
Pinguis aqualiculus propenso sesquipede extet.

O Iane a tergo. Eiusmodi popularis auræ cupidos a tergo postea irrideri significat. Ianũ autẽ ꝑpterea inuocat: quod cũ bifrons pingat̃: a tergo nequeat irrideri. Nulla ciconia. Extremis digitis in rostri formã collectis crebra manus & brachii motatione ciconiæ collum & caput exprimitur in eius infamiã: quem ridemus. Pinsit. Pinso uerbũ antiquum est. Nam ante maiorũ usus frumenta in pilis pinsebant. Vnde & pinsores dicti sunt. q postea pistores cognominati. Nec manus auriculas imitata ẽ mobilis albas. Applicatis expãsarũ manuũ ad tẽpora pollicibus crebro palmarũ motu asini aures non sine risu representant̃ in eius ludibriũ: quẽ a tergo irrideamus. Quod a Midæ auribus tractũ est. Nec linguæ tantũ. Linguã in aliquẽ exertare irrisionis ẽ signũ. Sitiat canis appula q̃tũ. Canis per æstum defatigata multum linguæ exertat: in appulia præsertim: ubi calores immensi sunt. Vnde eã siticulosam Horatius appellauit. Vos o patritius sanguis. Meliores hortatur & quorũ scripta diuturniora futura sint: ne plausu & adulationibus capiantur: quo tales irrisiones effugiant.

O Iane a tergo quem nulla ciconia pinsit:
Nec manus auriculas imitata est mobilis albas:
Nec linguæ quantum sitiat canis apula tantum.
Vos o patritius sanguis quos uiuere fas est:
Occipiti cæco posticæ occurrite sannæ.
Quis populi sermo est? quis enim: nisi carmina molli
Nunc demum numero effluere: ut per leue seueros
Effundat iunctura ungues: scit tendere uersum
Non secus: ac si oculo rubricam dirigat uno.
Siue opus in mores: in luxum: et prandia regum:
Dicere res grandes nostro dat musa poetæ
Ecce modo heroas sensus afferre uidemus

Occipiti ceco. Occiput & occipitiũ posterior capitis est pars. Quam iure cæcam: cum oculis careat: appellauit. Posticæ occurrite sannæ. Euitate irrisionem: quæ ab occipitio distorto ore & labris contractis fit anteriorũ dentium ostentatione. Quo uocabulo & Iunenalis est usus. I. nunc & dubita qua sorbeat æra sanna Tullia. Hinc sannones ridiculi hoĩes: in dictis que fatui appellant̃. Cicero ad papirium petum salis enim satis est: sannionum parum. Sannatores quoque eos: qui benigne irrident: nũcupamus: Desannare etiam ꝑ fastidiũ deridere significat. Posticæ sannæ. Postica dicunt̃ quæ post nos sunt: sicut antica quæ ante. Vnde posticum hostium: in posteriore parte ædiũ situm dicitur. Horatius. Postico falle clientẽ. Quis populi sermo est? Ventosi scriptoris interrogatio quid de se populus loquat̃. Quis. n. respondentis assentatio. Enim autem ornatus & metri causa posuit Virgilius. Quam pius æneas tibi enim tibi maxima in uno mactat. Molli numero fluere. Nunc tandem elaborata perfectaque ad amussim carmina esse. Vt per leue seueros effundat iunctura ungues. Translatio ab iis est: qui unguibus: lapidũ cohærentẽ iuncturam probant. Marmorarii. n. iuncturas marmorũ tunc absolutas existimãt: cum unguis superductus nihil offendit. Hinc ad unguẽ facta esse dicimus: quæ absolutissima eẽ putari uolumus. Per læue. Leuigatum & planũ. Læue. n. cum prima syllaba per æ diphtongum effertur: nitidũ & perpolitũ: sine diphtõgo uero prima breui: minime ponderosũ significat. Oculo rubricã dirigat uno. Lignarii fabri: lapidumque sectores rubricata linea opus dirigunt unoque oculo clauso eius rectitudinẽ metiunt̃: ne uago amborũ oculorum discursu norma rectitudinis conturbetur. Rubrica uero pluribus nascitur locis: rubraque est & minio proxima colore. palma lemniæ dabatur. fabris uero utilissima egyptia & affricana. In mores: in luxum in prandia regum. Quidã mores ꝑ comœdia: luxũ pro satyra regũ ꝑrandia ꝑ tragœdia ponunt. In his sane uerbis cæsa oratione sine copula interuallis distinctis articulus exornatio ẽ. Ecce modo heroas sensus. Ecce demonstrãdi aduerbiũ ẽ. Atque ut Asconius pedianus in Verrẽ scribit: ĩ rebus ĩꝓuisis Ciceronis ꝓpriũ est. ꝙ non sine diligenti cura Virgilius quotiẽs opus fuit sibi desumpsit: & hoc quoque in loco summa cũ arte Persius posuit. Ineptos enim atque ineruditos poetas non expectato ac quasi de ĩprouiso reprehẽdit. Qui cum lucũ describere: aut ruris commoda laudare: quæ quidem parua sunt: nesciant: maxima tamen aggredi non erubescant.

Horatius Nugari solitos: græce uel græcorum more nugas inserere: uel græce describere. Quod Horatius quoque in sermonibus carpit: a Quirino se monitum dicens: ne græcorum cateruas implere uelit. Nec ponere lucum artifices: nec qui artificiose aliquem describere lucum sciant: ponere.n. scribere est. Lucus uero a contrario nomen traxit: quia opaca adumbratio parum luceat. Rus saturum: fertile ac copiosum: quodque saturare colentes possit. Et fumosa palilia foeno. Pales dea pabulorum est: cui pastoralia sacra palilia quæ & parilia nuncupant: ad lupos arcendos morbosque a pecore depellendos a pastoribus in agris fiebant undecimo cal. maii: quo die Romulus urbem fundauit. Fumosa uero dixit: quod stipulæ ac foeni manipulos pastores incenderent unde fumi ingens copia emanabat. Tibullus: Ille leuis stipulæ solennis potus aceruos accendet

Nugari solitos græce: nec ponere lucos
Artifices: nec rus saturum laudare: ubi corbes
Et focus et porci: et fumosa palilia foeno.
Vnde remus sulcoque terens dentalia quinti:
Quem trepida ante boues dictaturam induit uxor.
Et tua aratra domum lictor tulit. euge poeta.
Est nunc brisei quem uenosus liber acci

flammas transilietque sacras. Vnde remus: ex quo rure Remus & Quintius prouenerunt Parechasis autem: hoc est egressio quædam in ruris honorem est: quæ cum suo loco ponitur: ornatum maximum confert: sed raras aptasque interserere conuenit. Sulcoque terens dentalia quinti: ad. L. Quintium cincinnatum dictatorem dictum missi legati: nudum eum arantemque inuenerunt: sed dicturæ insignibus sumptis uolscos: sabinosque domuit: deque iis triumphauit. Sextodecimo autem die dictatura deposita ad agriculturam reuertit. Dentalia: dentale lignum est in quod uomer immittitur. Vir. Duplici aptantur dentalia dorso. Dictaturam induit: magistratum per ueste: quam dictaturam ineuntes assumunt ponit. Dictator autem ut Varroni placet: appellatus est: quod a consule diceretur: eiusque dicto audientes omnes essent. Lictor: lictores Romulus primus instituit: a ligandoque appellauit: hi carnificis officio fungentes uirgarum fasciculum cum securi ligatum portabant: magistratusque præibant: ac quoties iussi erant fasce sol uentes: prio uirgis reum cædebant: mox securi feriebant. Liuius de Bruti filiorum cæde: Missique lictores ad sumendum supplicium: nudatos uirgis cædunt: securique feriunt. Euge poeta: Ironice cum irrisione clara uoce pronunciandum est. Ridet.n. quod cum leuia ignoret: heroicos sensus attigerit. Est nunc brysei quem uenosus liber acci. eos nunc reprehendit: qui antiquitatis præcupidi melioribus grauioribusque omissis Accium Pacuuiumque legebant. dupliciter autem hunc locum a peritioribus legi uideo. Quidam in laudem Accii uenosum librum: sanguine abundantem: grandiloquum atque animosum intelligunt: ut apud Hora. Animosique accius oris. Bryseum uero Bacchicum legunt: quoniam in tutela bachi poetæ sunt. cæteri penitus contra sentiunt. Bryseum.n. furore in saniaque bachantem: ut ministri liberi patris solent: & uenosum eius librum tanquam male descriptum ponunt. nam cum Persius cerneret accii & pacuuii fabulas neglectis potioribus crebro legi indignatus nullam grauem atque utilem lectionem concelebrari: non in lectores tantum sed etiam in scriptores ipsos modeste inuehitur: alterum uenosum: uerucosum alterum esse dicens. quod ob eam causam sane fecit. ut ab eorum assidua lectione facilius homines remoueret. quod neque in Persio admiretur Horat. quoque uetustiores poetas pleraque nimis antique dureque dicere: & lutulentum ceciliu fluere & recte nec ne crocum floresque perambulet accii fabula dubitare se scribit. Brysei accii Byrseus ex uariis bacci cognominibus unum est. Quod aliqui a brysea ciuitate aoniæ: in qua Bachus colebatur. quidam ab antiquo uerbo bryo: quod emano. scaturioque significat: dici uolunt quoniam uel ex aluearibus mella: uel ex uuis musta exprimere prius docuit. Qui cum noui scriptores sint ueritas quæ in occulto lateat: ipse quoque eam opinionem subiiciam in quam doctos plerosque ire perspicio. quidem bryseum potiusque byrseum bachum cognominatum a byrsa pelle: quam in bellis induebatur: existimant. ii. Nam apud Diodorum quinto uolumine bachum in præliis pardalorum pelli bus usum constat. Byrsam autem corium ac tergus significare ostendit. Virgi. Mercatique solum facti de nomine Byrsam Taurino quantum possent circundare tergo. Postea uero quam huius cognominis causam reddidimus: non alienum a proposito nostro uidebitur: qui ad utilitatem discentium hæc scribimus: si cætera quoque bachi cognomina apud alios passim dispersa: nos hunc in locum breuiter redegerimus. Bachus: ut Diodorus refertur: a mulieribus dictus est. quæ

illum bacchantes:hoc ē furētes sequebātur. Ab Ioue aūt parente: urbe quæ nysa:ubi edu
catus a nymphis fuit:Dionysius appellat̄. Liber pater:Lieusque dicitur:aut quod liberta
tem loquendi præstet:aut quod uinum:cuius inuentor fuit:a curis homines liberet: aut
quod exercitum apud Indos sua sapientia liberauit. A qua lysii quoque cognomē a græ/
cis auctore Plutar. meruit:& si quidam alii a lyein:quod soluere significat: dictū putant.
Leneus uero a torculari:quo uinum exprimit̄:dictus est. Bromius atque Pyrgenius a to/

Sunt quos pacuuiusque:et uerucosa moretur
Anthiopa erumnis cor luctificabile fulta.
Hos monitus pueris patres infundere lippos
Cum uideas:quæris ne unde hæc sartago loquendi
Venerit in linguas:unde istud dedecus:in quo

nitru: qui eius in ortu
contigit dicitur. Mitro/
phoros: quod mitra ca
put ligabat si quando
uini potu agitabatur: ē
appellatus. Dimitora
quoque: hoc est bima
trem nuncupatum tra/
dunt:quod ex uno pa/
tre duabusque matri/
bus gemini Dionysii or
ti sunt. Antea.n. Iuppiter ex Proserpina aliū Dionysium procrearat. Triumphator etiā
dicit̄:qđ de Indis oīum primus in patriā rediēs triūphauit. Bassareus a longæ uestis ha/
bitu. Euchius ab Iouis laudatione:uel a uoce bacchantium dictus fert̄. Nyseus a nysa ur/
be. Iachus ab effusione:uel uini:uel uocis lætitiæ causa nominat̄. Thyoneus a matris co/
gnomine:quæ Thyone dicit̄:nuncupat̄. Venosus liber:Venarum plenus & malus a lu
cidis gemmis translatio ē preciosioribus sine uenis: Pli. de carbunculis. Archelaus & in
ægypto circa Thebas nasci tradidit:fragiles:uenosas:morīeti carboni similes. Acci:Acci
ꝑ accii per apocopen figurā legitur:quæ est ablatio litteræ uel syllabæ de fine dictionis.
De Accio uero Eusebius de temporibus olympiade centesima & sexagesima hæc scribit:
Accius tragœdiaꝝ scriptor agnoscitur natus Mancino & Serano consulibus parentibus
libertinis: & seni iam Pacuuio tarēti sua scripta recitauit:a quo & fundus accianus iuxta
pisaurum dicitur:qa illuc ex urbe inter colonos fuerat deductus. Sunt quos Pacuuius:
Idem autor Olympiade sexta & qnquagesima supra centesimā de Pacuuio hæc refert.
Pacuuius brundusinus tragœdiaꝝ scriptor clarus habet̄. Ennii poetæ ex filia nepos: ui/
xitque Romæ quoad picturam exercuit:ac fabulas uēditauit. Deinde tarentū transgres
sus prope nonagenarius diem obiit. Verucosa antiopa:Si in laudem Pacuii referemus.
Verucosa pro aspera laboriosaque sumemus. Si uero quod plures consentiūt: contra Pa
cuuiū exponemus. Verucosam hoc ē non appositæ descriptā intelligēus:sicut .n. ueruca
corpus:ita inæqualitas stilum deturpat. Veruca āt carūcula eminēs in corpore ē sine pru
ritu:cuius sanguis fricatione alias quoque contactu creat. De ea. Qu. Serenus. Interdū
existit turpi ueruca papilla. Et mox:si rupta immēsos fundit ueruca cruores. Locū etiā
in monte editiorem atque excelsiorem uerucam antiqui nominauere. Pacuuius & ueru
cosa antiopa Endiadis hoc loco figura ē: quæ fit quotiens una res diuiditur in duas con/
iūctione:quæ tamen in unum soluūtur coniūctione detracta. Antiopā enim Pacuuii in
telligit:ut apud Vir. Pateris libamus & auro: ꝑ aureis pateris. Antiopa erumnis cor lucti/
ficabile fulcta. Lycus thebaꝝ rex antiopam Nictei Lesbeii regis filiam uxorē duxit. Quā
ab Ioue in satyri formam conuerso grauidam factam repudiauit: Dircēque nouam con
iugem superduxit. Hæc uerita ne Lycus quandoque se reconciliaret antiopæ eam graui
seruitio pressit:atque in uinculis tenuit. Sed instante partus tempore: regalibus manicis
ruptis:ī citheronē effugit:illicque Zetum & Amphionem sustulit. Qui primum a pasto
re quodam educati:longo postea interuallo a matre recogniti:cūctaque edocti:in eius ul
ctionē & Lycum interfecerunt:& Thebano regno occupato Dircen tauro indomito alli
gatam adeo usque fontem extra thebana mœnia distraxerunt: qui ab ea Dirce cognomi
natur. Hos pueris monitus:Cū parentes uideas scriptis antiquoꝝ tragicis ac mollibus
delectari:filiosque talia etiā edocere:mirandum non ē hanc parum uirilem atque ener/
uem loquendi consuetudinem increuisse. Patres lippos:Oculorum uitium ad animi ꝑ/
spicaciam transtulit. Lippitudo enim morbus oculorum est mouens inspicienti fastidi/
um. Hæc sartago loquendi:Sartaginem quæ latinæ frixorium dicitur: quia crepitum
confusum in frictu emittit pro corrupto ac deprauato loquendi more accepit.

Trosulus. Trosulus Pinus
Celer. Flexumin
Sedes. Sella. Subsellius
Subsipere

Trossulus læuis: Eques cultus & nitidus. Trossulos.n.eqtes antiquitas: ut Festus meminit: appellauit q sine peditū auxilio tuscorum oppidum Trossulum expugnarunt: quod & Pli. tertio & trigesimo libro his uerbis plane significat. Quin etiã ipsum equitum nomé sæpe uariatum ē: in iis quoque q ad equitatum trahebantur. Celeres sub Romulo appellati sunt: deinde flexumines: postea Trossuli: cum oppidum in tuscis citra uulsinios hoc nomine passuum noué milia sine ullo adiuméto peditum cepissent. Exultat: Gestit & applaudit. Per subsellia: a sedendo sedes ac sella dicta est. Hinc subsellium: qd' non plane erat sella: sicut subsipere: nō plane sapere dr̃. Sūt āt ppriе Asc. autore subsellia triūuirorum tribunorum: quæstorum & huiusmodi minora iudicia exercentium: q non in sellis currulibus nec tribunalibus: sed ĩ subselliis considebant. Recitaturi āt poemata auditoribus subsellia ster nebant: Iuue. de Statio: Sed cū fregit subsellia uersu. Nil ne pudet:

Trossulus exultat tibi per subselia læuis.
Nil ne pudet capiti non posse pericula cano
Pellere? quin tepidum hoc optes audire decenter.
Fur es ait pedio. pedius quid? crimina rasis
Librat in antitethis. doctas posuisse figuras
Laudatur: bellum hoc. bellum est? an romule cæues?
Men moueat quippe: et cantet si naufragus assem
Protulerim? cantas cum fracta te in trabe pictum
Ex humero portes: uerum: nec nocte paratum
Plorabit: qui me uolet incuruasse quærela.
Sed numeris decor est: et iunctura addita crudis.

Iuuenalis

Senex cū sis: in qua ætate prudētia maior inesse dēt: nōne pudet eiusmodi assentationibus delectari. Pericula: Quæ ex tali assentatoria laude: quæ insanire ppe nos facit: oriūtur. Quin tepidum hoc optes audire decenter: Quin uehementer laudari: tibique ampLaudi desideres: & ingenti uoluptate afficiaris: cum audis assentatores scripta tua: quæ tepida sunt decenter ac bene composita prædicantes. Tepidum: Quæ inepte descripta sunt: iure tepida nūcupaſ: cū in calore sanguinis ingenii uis consistat. Fur es ait Pedio: Ornatu: lasciuiaque uerborum: atque arte orationis tantū romanos teneri dicit: ut non solum in poematibus: sed etiã in causis pagendis eiusmodi mollitudine abutanſ. Ponit āt aliqué furti pediū accusanté. Pedius qd: Qua defensiōe se Pedius tueaſ: cū ĩ ius uenit: ostēdit. Crimina rasis librat ĩ antithetis: Cū obiecta crimina debeat ualidis rationibus confutare: quoniã p magna reo uincendi spes ĩ cōfutatione locata ē: eius loco figuris elocutiōis abutiſ atque ĩ re leui: fucoque orōnis occupatus: uires ac neruos causæ prætermittit. Antitheton uero figura: Quin. autore contra positū: uel contentio dr̃: cū singula singulis: uel bina binis opponūſ. Rasis āt p politis & elimatis tãq pilo carētibus posuit. Librare uero a libra tractū: æstimare ppēdereque significat. Bellū hoc bellū ē: O tu q tã lasciua scripta laudas: dicisque hoc bellū & hoc bellū ē: es ne tã pditis moribus hæc ut pbes. An Romule cæues: romulū p romãis ponit: q eūdē qué colūt imitari deberét. Tanq uero d'uirilitate Romuli dubitaret: an romule cæues inqt: Moris. n. romãorum scriptorum fuit: cū ĩ quépiã inueheréſ: romulū inuocare. Catul. Cinæde romule hæc uidebis & feres. Cæuere āt cinædorum ē leniter & oscene clunes dū subagitanſ mouentiū. Men moueat: Similitudo ē apte concinneque posita. Ait. n. si reū uidero tali uerborum artificioso lenocinio se tuenté: pinde ad misericordiã cōmouebor: ac si naufragū casū suū in tabula depictū circūferenté: cãtare audiré. Cui sic cantanti: cū plorare debeat: se assem datum negat. Quo dicto illud horatianū ostēdit: illi in primis dolendū eé: q sui misereri alios uelit. Cum fracta te in trabe pictū ex humero portes. Mos erat eorum: q maris periculū euasisset: depictū naufragiū in tabella appēsa humeris circūferre: ut infortunio cognito ab inspectãtibus naufragiūque miserãtibus stipé sibi aliquã compararet. Fracta in trabe: In aliquo fractæ nauis fragméto. Verū nec nocte paratū plorabit: Vere & ex corde: ex aīoque dolebit & se sine talibus dicédi figuris tuebiſ: q me ollet ad sui misericordiã commouere.

Sed nūeris decor ē: Cū Persius eiusmodi sermonis lasciuiã & mollitié reprehendisset: Respondet aduersarius decorem: quo ueteres carebāt: tali scribendi stilo quæsitum esse.

Antithetō. Quintiliaus Librare
Catullus Ceuere Cinædus
Neо letus ad misericordiam alios prouocabit
Nō naufragorum ꝯsuetudinē

Claudere sic didicit uersum berecinthius athis: Auctoritatē poetaꝝ sui sæculi affert: q
sic uersus componere consuerunt: ut ostēdat non reprehensionē: sed laudē illos mereri:
q cum lepore ac uenere scribunt. Athin uero qdā propriū nomen poetæ dicunt: de quo
Martia. ad Classicū: Nec dictat mihi luculētus atis. Nonnulli confictū nomen ꝓ euitato
ac molli poeta ponūt: cuiusmodi Phrygius atis a Cybele dilectus fuisse dicit᷑. Peritiores:
qdā non ꝓprium aut effictū poetæ nomē: sed fabulā ipsam d'athi conscriptā intelligūt.

Claudere sic didicit uersum berecinthius athis:
Et qui cæruleum dirimebat nerea delphin.
Sic costam longo subduximus apenino.
Arma uirum nonne hoc spumosum: et cortice pingui
Vt ramale uetus uægrandi subere coctum:
Quid nam igitur tenerum: et laxa ceruice legendum est:
Torua mimalloneis implerunt cornua bombis

Cæterū berecinthus: mons & urbs ī phrygia est. Quo in loco mater deoꝝ Cybele: quæ athī dilexerat: colebat᷑. Vnde & ipse quoque athis berecinthius nominat᷑.
Delphin: Delphini fabulā pelago illudentis: ac uel Arionē metineū: uel quēpiā aliū deuehētis: ab aliquo eius ætatis poeta descriptam reor.

Nereū uero ꝓ mari posuit: cū deus marinus sit Oceani & Thetios filius. Sic costā longo
subduximus apenino. Longū apeninum aliq ꝓ exametro uersu legūt: cui costa subduci
tur: cū spondeus ꝓ dactilo qnta in sede ponit᷑: uersumque antiquioris esse poetæ uolūt.
Quidā uero apeninū montē ꝓ multitudine ueteꝝ poetaꝝ: & costā ꝓ eorū ruditate duri
tieque accipiūt: ut respondentis depulsio talis sit. Hunc nostrū scribēdi morem o Persi
non iure arguis ꝙ nimis apparatus & mollis sit. Eiusmodi. n. stilo ruditatē oēm tanq̄ sil
uosam quandā costā apenino lōgo. i. multo carmini abstulimus: decorēque ac uenustatē
omni turgiditate remota addidimus. Arma uiꝝ: Quod multā inflationē carmibus no
uissimi poetæ substraxerint exēplo ostendit: dicit. n. Nonne tibi o Persi: ut cæteroꝝ omit
tā: uel maronianū opus inflatū turgidūque uidet᷑. Vegrādi subere: Et si scio prægrandi
subere scriptū in oībus fere exēplaribus præter q̄ ad modū paucis reperiri: ut ego tamen
uegrandi potius q̄ prægrādi legendū putarim: Porphirion grāmaticus me admonuit. Is
ī sermones Horatii sup Vepallida lecto desiliat mulier sic scribit: Quidā putauerūt ue
pallidā nūc unā partem oronis eē: ut uegrandi subere coctū ait Persius flaccus. Præterea
cū suber autore Pli. uolumine sextodecimo arbor minima inter glādiferas sit: iure eam
Persius uegrandē. i. paruā minutāque respectu aliaꝝ arboꝝ glandē ferentiū appellauit.
Vegrandē uero male grandē & paruū significare apertū est. Ve. n. syllabā rei paruæ uete
res præponebāt: unde ueionē: paruū iouē: & uegrandē fabā: minutā fabam uocabant. In
eadē significatione Ausonius secūdo epigrāmaton libro ait: Hic sæpe falsus messibus ue
grādibus. Var. quoque secūdo de re rustica: idē ꝓbat de fœtura ouium sic scribēs: Quod
quæ postea concipiūt: fiūt uegrādes atque imbecillæ: Quare cū inter glādiferas minima
suber sit: uegrādis uero paruū significet: si prægrandi legeret᷑: eēt cū contra arboris quā
titatē: tū Porphirionis doctissimi atque diligentissimi uiri auctoritatē. Sunt tamē q Por
phirionis testimonio ducti: cū uegrādi legendū assentiant᷑: ꝓ multū & ualde grādi acci
piūt qdam prægrandi potius legi uolūt. Coctum: Antiquū. Multi. n. tēporis aliqd co
ctū dr̄: unde recocti hoīes ipso usu & frequētia & longitudīe tēporis cautiores: exercitatō
resque facti cognominant᷑: Hora. in sermo. Plærūque recoctus scriba ex quinque uiro cor
uū deludet hiantē. Quid nā igit᷑ teneꝝ: Si stilus uirgilianus turgidus & inflatus uidet᷑
tibi: Respondet Persius: quidnam graue & ornatū putandum est. Et laxa ceruice: Libe
ra ac remissa ceruice: & quæ ꝓ qualitate carminis inflectat᷑. Torua mimaloneis. Etsi q
dā hæc Persii uerba putāt cū indignatione interrogātis: an hæc talia carmīa sint: quæ la
xa ceruice legant᷑: satius tamē ē: ut ea respondēti aduersario tribuamus. Cū. n. poeta inter
rogarit: qd laxa ceruice legendum esset: ex quo Virgilium non probaret: Respondet ille
hæc carmina quæ subiūgit eiusmodi eē: ut iocunde ac flexibiliter legi possint: quæ sane
carmina uel alicuius poetæ contemporanei: uel Neronis principis sunt: quē constat auto
re Suetonio uersus notissimos conscripsisse. Hos aūt maxime uersus poeta posuit in eoꝝ
reprehensionem: qui grandiorē sonū captantes: rerum sensus nequaquam aduertunt.

Mimaloneis bombis: Mimalones bacchæ mulieres sunt cornua in orgiis ferẽtes: ea quæ
spiritu inflãtes. Cognominãt uero ut plures autumãt: a mima mõte ioniæ: de quo P li. li.
quĩto & Stra. quartodecĩo referũt: In ionia. n. iuxta lebedũ: quæ urbs non ꝓcul a minãte
locata ẽ: artificiũ liberi pr̃is conuentus ẽ: & Ionũ habitatio usque in Helespontũ: in q̃ so
lẽnia & certamĩa libero pr̃i quot annis celebrant. Veꝝ qdem ex doctioribus a mimume
græco uerbo: qđ imitor significat: Mimalones dictas aiũt: ꝙ libeꝝ pr̃em imitarent: & ad
eius imitationẽ cornua
ferrẽt. unde ẽt Cassan/
drã Lycophoron clari
mimalonẽ appellat: qđ
ĩ claro: ubi Apollinis re
sponsa dabant: artẽ ua
ticinandi ab eo edocta
in uaticiniis illũ imita/
ret. Torua cornua: ad
sonantiũ toruitatẽ re/
spexit. Toruũ ãt a tau/

> Et sectum uitulo caput ablatura superbe
> Bassaris: et lincem menas flexura corimbis
> Euchion ingeminat: reparabilis assonat æcho.
> Hæc fierent si testiculi uena ulla paterni
> Viueret in nobis: summa de lumbe saliua
> Hoc natat in labris: et in udo est menas et athis.

ris tractũ ẽ: cũ quadã truculentia irati respectant. Cornua uero inflexa erãt a curuo aere
ꝙ ea curuarent: cognomĩata. Inde cornicen: ut a tuba tubicen deriuat. In orgiis ãt ꝓpte/
rea cornibus utebant: ꝙ bacchus illis in capite usus sit. Ei uero cornua dedit antiquitas:
uel ꝙ hoĩes nimio uino: cuius ipse inuẽtor fuerit: truces fiãt. Vel ut Dio. placet: ꝙ primus
tauros iugo submiserit: atque arare terras docuerit. Vitulo caput ablatura supbo bassa
ris: Pentheus Echionis filius Thebarũ rex liberi pr̃is numen: ita contẽnens dei ab Agaue
mr̃e reliq̃sque thyadibus uitulũ eũ eẽ credentibus discerptus ẽ. Bassarides autẽ bacchæ
sunt a Bassareo appellatæ. Bassareus uero unum e cognominibus bacchi ẽ. Hor. non ego
te candide bassareũ inuitum quatiã. A genere aũt uestis: quã induebat autore Porphirio
ne bassareus dr̃. Ea sane uestis ad pedes fluebat. Statius: Si decet aurata bacchũ uestigia
palla utere. A bassara uero loco Lydiæ cognomĩata ẽ: ut noui qdã scriptores lr̃is mãdaue
re. Et lyncẽ menas flexura: a tygribus lyncibusque bacchi currus trahebat. Sta. Effrenæ
dextra leuaque sequũt lynces: & uda mero lambũt retinacula tygres. Baccha uero muli/
er ĩ liberi pr̃is mysteriis lyncẽ ad dei curꝝ positã tãq̃ auriga deflectebat. Lynx qdẽ ut Pli.
locis pluribus autor est: binos utrinque digitos hẽt linguãque serpentiũ similẽ in magnã
longitudinẽ porrigit: grãdibusque ungulis ceu graculus ẽ: circũagitque collũ ĩ aduersum
se. Peregrina ẽ auis & clarissime cernit atque ĩ æthiopia nascit. Menas: Menades a mæ/
nome græco uerbo: ꝙ furor significat: appellatæ: ut Diodo. ĩ quinto scribit: Bacchæ muli
eres sunt libeꝝ pr̃em sẽp secutæ. Corymbis: Corymbi acini hederaꝝ sunt: qbus bacchus
coronabat: Tibullus: Sed uarii flore: & frons redimita corymbis. Euchion ingeminat:
Vt Acron scribit ex eu: qđ bonũ significat & hios filiũ euchius componit. Ait. n. bacchũ
in leonẽ conuersum: primũ deoꝝ omium illi gigãteo ĩ prælio affuisse: Rhœrũque inter/
fecisse: ex quo facto eũ Iuppiter ita laudauit euchiæ. i. boue fili. Porphirion ãt a uoce bac
chantiũ dictũ refert. Nam hæc uox ĩ bacchi sacris iactabat. Ob qđ ingeminari euchion
dixit. Reparabilis echo: Quæ ipsa repercussione uocis: ut ĩ conuallibus & concameratis
locis audimus: reparat. Natura. n. locoꝝ euenit & plærũque conualliũ: ut acceptæ uoces
nũerosiore repcussu multiplicent. Nomenque echo eiusmodi uoci a græcis datum ẽ: ut
Pli. sexto & trigesimo libro scribit. Hæc fierẽt: Indignãter cũ acrimonia uultus & cerui
cis agitatione: uoceque clariore legẽdũ ẽ. Ait. n. Persius: Si qd ĩ nobis utilitatis pr̃iæ super
eẽt: nequaq̃ scripta eiusmodi ꝓbaremus. Hoc de lũbe natat ĩ labris: Hæc mollia & ener
uia sæpe legimus: crebroque in ore habemus. Genitalis ãt feminis sedes in lũbis ẽ. Vnde
a sacris lr̃is lũbos ut præcingamus: admonemur. De lũbe uero hominem effœminatũ &
mollẽ ob nimiã uenerẽ dicimus. Hinc đ lũbe carmẽ ꝓ lasciuo: minimeque uirili trãsfer
tur. Et ĩ udo ẽ menas & hatis: đ menade atque hati uersus crebro legũt. In trãslatione ãt
uerboꝝ manet. Nã cũ saliuã ac natare posuerit: nũc merito udum addidit. Vocis. n. iter
udũ ẽ: quæ ꝑ udã arteriaꝝ ac fautiũ uiam labitur: Virg. de almone. Hæsit. n. sub guttere
uulnus & udæ uocis iter. Nec pluteũ cædit: nec demorsos sapit ungues. Neque accurate
neque appositæ scriptũ est: ex Horatio uero transtulit: qui in sermonibus ait. Et in uersu
faciendo. Sæpe caput scaberet uiuos & roderet ungues. Stilus autem tardus potius ac dili
gẽs: q̃ celer & lãguidus eẽ dẽt. Nã ꝙ bene scribit satis celeriter scribit. Qui uero morã sti/

lo iudiciũque apponũt ĩ ipſo limæ lobore irati interdũ & caput ſcabũt & pluteos cædũt & extremos ungues morſicãt: quæ tamẽ corã aliis fieri non decet. Nã ut ſcribit Quin. ridicula ſunt: niſi cũ ſoli ſumus. Nec pluteũ cædit: Plutei ꝓprie crates e corio crudo intẽtæ ſunt: quæ militibus opus faciẽtibus: ne ab hoſtibus lædi poſſent: opponebant. Poſtea uero ẽt tabulæ qbus aliqd præſcpiret: eodẽ noĩe dictæ ſũt. hinc librorum & tabularum: ſigno rũque repoſitoria: plutei appellant. Iuue. Et iubet archetypos pluteum ſeruare cleantas.

Nec pluteum cædit: nec demorſos ſapit ungues.
Sed quid opus teneras mordaci radere uero
Auriculas? uide ſis ne maiorum tibi forte
Limina frigeſcant: ſonat hic de nare canina
Littera. per me equidem ſint omnia protinus alba
Nil moror. euge omnes etenim bene mire eritis res.
Hoc iuuat. hic inquis ueto quiſq̃ faxit oletum.
Pinge duos angues: ſacer eſt pueri locus: extra
Meite diſcedo. ſecuit lucilius urbem.

Sed quid opus teneras mordaci radeſ uero auriculas: Interrogat aduerſarius qd cauſæ ſit. cur alios reprehẽdẽdo odiũ ĩ ſe contrahit. Admonet ãt ex eiuſmodi ſcriptis: mortis ei periculũ imminere. Magna uero ĩ his uerbis eſt uis: Nã & mordax uerum eſſe & non tãgere: ſed radere aures: atque eas teneras dixit: utpote quæ celerius reprehenſionem admittant ꝓptereaque uehẽmẽtius indignent. Vide ſis ne maiorum tibi forte limina frigeſcãt: Vide ſi ſatyrã ſcripſeris: ne a potẽtioribus occidaris. Frigeſcere. n. ſibi potẽtiorum limina nihil ẽ aliud: q̃ a potentioribus frigore: hoc ẽ morte: quæ frigus ui caloris extincta inducit feriri. Totus uero hic locus ex Trebatiano admonitu apud Hora. ſumptus ẽ. O puer ut ſis uitalis metuo: & maiorum ne qs amicus frigore te feriat. Sonat hic de nare canina lr̃a: Hac tua in ſatyra tãta inẽ mordacitas q̃tã irritatus canis rigẽdo ſolet oſtẽdere. R. ãt lr̃a canibus tribuit. Irati. n. canes reſtrictis dẽtibus. R. lr̃am ringẽdo exprimũt: Vnde & irritare Dona. autore deductũ ẽ. Per me eqdẽ ſint oĩa ꝓtinus alba: Ironice reſpondet pſius: q̃tũ ad me ptinet nemo nigra: turpique nota afficiet. Nihil. n. ĩ quẽpiã ſcribã. Euge oẽs bene mire eritis res: Aſſentiẽtis ꝓpe: & quaſi ſponte ſua congratulãtis: q bene ſe res habebit: ſi ſatyram non attigerit. Totũ uero p ironiã cũ riſu legendũ ẽ. Nã tacite eũ ridẽs: oĩa uitia hominũ ſe deſcriptum ſignificat. Hoc iuuat: Si ꝓpe mentẽ tuã pſpicio: queq̃ non reprehẽdi te iuuat. Hic inqs ueto qſq̃ faxit oletũ: Veto ne qs hic uentrẽ exoneret. In re aũt ſubſordida ſimilitudo aſſũpta ẽ. Ait. n. Hic uetas excremẽta deponi: q̃ſi ſatyrici carminis graue olẽtia queq̃ potẽtiorum notari ꝓhibes. Oletũ uero ab oleo: qd' in præterito & olui facit & oleui: unde oletũ deducit: tractũ ẽ: Autore ãt Feſto ſtercus humanũ ſignificat. Veranius. Sacerdotula ĩ ſacrario fecit oletũ. ꝓprie uero ꝓ loco: in quo meminimus atque excernimus: ponitur. Tacitus ĩ Nerone: Gymnaſiũ eo anno dedicatũ a Nerone præbitũque oletũ eqti ac ſenatui. Pinge duos angues: quoniã hic exercendũ: hoc ẽ ĩ aliquẽ primatẽ inuehẽdũ eẽ nequaq̃ cẽſes. Pinge aliqd' ſignũ: quo moneat a qbus mihi ſit abſtinẽdũ. Geniũ uero loci p angues oſtẽdit. Nã locũ nullũ ueteres carere genio putauerũt: q p anguiũ picturã gẽio ſacratorum demonſtrabat: Vir. Incertus geniũ ne loci: famulũ ne parẽtis eẽ putet. Duplex uero eorum gẽus ẽ autore Pli. nono & uigeſimo li. Quidã. n. in aq̃: nonnulli in terra uiuũt inter ſeſe re p ſimiles. Pulcherrimum uero anguiũ gẽus ẽ qd' ĩ aq̃ uiuit: hydri uocãt: ſed hi noxii ac nulli ſerpẽtiũ inferiores ueneno. Cæteri placidi ac fere ſemp innocui ſũt. In terrenis ãt anguibus multa eẽ remedia credebãt: uulgoque Romæ & ĩ domibus paſcebãtur: Aeſculapioque ſalutis ac mediciæ deo cõſecrabãt. pueri ſacer ẽ locus: extra meite. Veteres qbus ĩ locis oletũ fieri nolebãt: angues tãq̃ loci geniũ depingebãt: quo ſigno pſpecto ĩde metu pueri diſcedebãt: p quã ſimilitudinẽ pollicet: ſi ſibi oſtẽderit a qbus abſtinẽdũ ſit: nõ ĩ eos qppiã ſe ſcripturum: ſed illi hinc tãq̃ e loco quodã uetito diſceſſurum. Diſcedo: ſeparatĩ a reliqs hoc uerbũ cũ aliquo ĩteruallo ꝓnũciãdũ ẽ: quo melius Perſii aſſeueratio de ſua diſceſſione pcipiat. Secuit lucilius urbẽ: cũ ſupius nihil ſe ſcripturum ꝓmiſiſſet: uolũtate nũc ĩmutata: cũ lucilio ĩqt: Horatioque licuerit quẽuis apte magna cũ libertate reprehẽdere: cur nõ & mihi ſatyrã ſcribere: uel clãculũ cõcedet. Secuit: hoc uerbo amaritudinẽ acrimoniãque Lucillii exprimit: q nõ cõtẽtus paucos intra ſatyræ legẽ reprehẽdere: totã urbẽ acrius flagellarit. Te lupe muti: Lucilliũ maiorẽ Pompeii magni fuiſſe cõſtat.

Nam Pompeii auia:Lucilii soror fuit:eius nobilitatis Hora.in sermo.meminit. Quicqd sum ego:quis infra Lucili cẽsum.Ex arũca uero urbe non pcul a Pontinis paludibus genus duxit:Iuue.Per quẽ magnus equos arũcæ flexit alũnus.Acer at & uiolẽs poeta fuit primusque apud latinos satyrã scripsit.Sed in primo eius libro:ut apud Serui.legit: Dii conciliũ hr̃e:& d'interitu lupi cuiusdã in repu.ducis ager inducũt.Mutiũ quoque præpotentẽ:sed malũ ac noxiũ ciuẽ carmine suo pstrinxit. De lupo Ho.Famosisque lupo cooperto uersibus: De Mutio Iuue. qd refert scriptis ignoscat Mutius:an nõ. Et genuinũ fregit i illis: qui alios reprehẽdunt:genuinũ dẽtem agitare:q̃si contundere morsicus:lacerare que dicunt: Hiero. ad Marcellã. In plærisque puinciis familiare est: ut genuino dẽte se laceret. V eꝶ quoniã ad genuinũ peruentũ ẽ:non

Te lupe te muti et genuinum fregit in illis.
Omne uafer uitium ridenti flaccus amico
Tangit:et admissus circum præcordia ludit
Calidus excusso populum suspendere naso.
Men mutire nephas?nec clam:nec cum scrobe.nusq̃?
Hic tamen infodiam.uidi:uidi ipse libelle
Auriculas asini quis non habet?hoc ego opertum:
Hoc ridere meum:tam nil:nulla tibi uendo

præter rẽ eẽ uidebit: si pauca d'dẽtibus Celsũ: Pliniũque secuti scripserimus. Duriores osse dẽtes sunt:quoꝶ pars maxillæ:pars superiori ossi malaꝶ hæret.In hũano at ore q̃terni ordines dẽtiũ sũt.Ex his q̃terni primi lati & acuti:& qbus prio morsus affigit: primores a nostris:qa primi sũt:temici a græcis:qa secãt dicũt.Post hos rotũdi aliq̃tenus & insertæ modũ acuti:canini locati sũt:q hos loco tertio subsequũt duplices ac cibũ conficiẽtes molares dicũt:Iuue.Interque molares difficile crescẽte cibo. Vltimi oĩum genuini sũt q sero gigni solẽt.Nã circiter.xx.annũ quãdoque &.lxxx. innascunt: quoniã uero a genis dependeãt:genuini cognomiãtu. Et admissus circũ præcordia ludit: Extat homini:ut Pli.xi.lib.scribit:ab inferiori uisceꝶ pte sepant mẽbranis quæ præcordia: qa cordi prætẽdunt:appellãt.Quãq ut lib.xxx.idẽ ait præcordia uno noĩe extat in hoĩe nũcupamus.His in mẽbranis præcipua ẽ sedes hilaritatis:q i titillatu maxie alaꝶ intelligit non alibi tenuiore cute humana:ob qd'maxia illic dulcedo scabẽdi est. Cuius rei Persius non ignarus a lectoribus admissũ Horatiũ circa præcordia ludere:& eos quasi titillare significat.Quod sane ad horatianos sales referẽdũ ẽ. Callidus excusso populũ suspẽdere naso:Doctus populũ reprehẽdere ac ridere.Nasũ.n.contrahimus:cũ aliquẽ derideus. Vnde nasuti p reprehẽsoribus atque irrisoribus capiũt:Mar.Nasutus sis usque licet:sis denique nasus.Callidi uero:ut scribit Ci.iii.de natura deoꝶ libro:dicti sũt: quoꝶ tãq manus ope:sic aĩus usu concalluit. Men mutire nephas:cũ Lucil.atque Hora.acriter & apte reprehẽderit nonne me loq uel clãculũ pmissũ erit.Nec cũ scrobe.Scrobes fossa intra terrã manu facta ẽ ad uineas:uel arbores conferẽdas:uel metalla & quæcũque alia fodiẽda. Nusq̃:respõdet aduersarius:ne i scrobe qdẽ & occulte licere ei queq̃ corripe.Possumus & aliter ordiare:ut cũ psius dixerit:Est ne me mutire ac loq nefas:ille respondeat: Nec clã:nec cũ scrobe te i alteꝶ loq decet.Qua qdẽ phibitione psius subiratus q̃si interrogãs cũ idignatione derugata fronte respondeat.Nusq̃ hoc ẽ:nonne saltẽ clã & cũ scrobe mutire possũ.Ac deide cũ aliq̃tulo iteruallo sedata uoce subiũgat.Hic tamẽ ifodiã:hũc suũ libellũ significãs. Vidi uidi:conduplicatio color ẽ eiusdẽ uerbi iteratione ad maiorẽ affectũ aĩ exprimẽdũ:magis q̃ qd sentit i auditoꝶ aĩs infigẽdũ. Ci.p Milone:Erit erit illd' pfecto tẽpus & illucescet aliqdo dies. Auriculas asini quis non hẽt:Midas Gordii filius Phrygiæ rex inter Marsiã:uel ut Oui.scribit:inter panẽ atque Apollinẽ iudex electus ex hebeti suo igenio:cũ sniam p Marsia tulisset:apollo eũ asininis auribus deturpauit.hæc auriũ deformitas cũ cæteros oĩs præter tonsorẽ eius lateret:tonsor uero nec reticere uisũ posset:nec pdere cuiq̃ auderet:i agꝶ secessit:scrobẽque effodit:ac capite i eã demisso tenui uocula rettulit:q̃ es midæ aures aspexisset:non multopost cũ arũdines ibi natæ leui aura motarent:eadẽ uerba:quæ tonsor regius scrobi dixerat referebãt:hoc ẽ:Auriculas asini Mida rex hẽt:quo pacto hũc uersum prio poeta posuit.Sed postea monente cornuto ut nunc legit:imutauit:ne tã apte in se dictũ Nero aduerteret. Cæterum mihi eiusmodi figmentũ diligentius pscrutanti simile ueri fit quod Philostratus libro sexto his uerbis scribit:Ipse enim Mida satyrorum genus participauit:quod ipsius aures manifestant.

Pma

Satyrus igit̃ quidã pp affinitatẽ ipſi illudebat ĩ midæ aures calũnias iactãs: nec uoce ſolũ ue℞ ẽt tibiis ĩ ipſũ carmĩa decãtabat. Hoc ego optũ. hoc qđ clãculũ ſcribo: qđque tã pui fieri & a quoq̃ non lectũ iri exiſtimas: nulla acciana iliade commutarẽ. Audaci qcũque. nõ contẽptoribus: ſed ab iis q graues ſcriptores legere aſſueti ſint & a ſatyra non abhorreãt. legi uult. Cratinus uero atheniẽſis & Eupolis atque Ariſtopha: quẽ prægrãdẽ ſenẽ appellat: priſicã comœdiã multa cũ libertate aĩ deſcripſere. Palles: cũ pallore legis uitio℞ metu.

Cratynus. Eupolis Ariſtophanes

ab acto trãſlata

Iliadæ. audaci quicunque afflate cratyno
Iratum eupolidem prægrandi cum ſene palles: (ariſtophane/ i. cũ pallore legis)
Aſpice et hæc: ſi forte aliquid decoctius audis. (melig ſcriptũ)
Vnde uaporata lector mihi ferueat aure (i. a lectiõe mea — a me — erubeſcat)
Non hic qui in crepidas graiorum ludere geſtit
Sordidus: et luſco qui poſſit diſcere luſce.
Seſe aliquem credens italo quod honore ſupinus (otioſus & mollis)
Fregerit heminas arreti ædilis iniquas
Nec qui abaco numeros et ſecto in puluere metas

Si forte aliqd decoctius audis. Modeſtiſſĩe đ ſe loqt̃. ait. n. qcũque alios ſatyros legiſti: meum quoque hoc opus aſpice: niſi forte legi ĩdignũ ſit. decoctius aũt p bene concocto & appoſite ſcripto ponit. Contra ſupius crudos pceres ꝗ non bẽe deſcripſerĩt appellauit. Vnde uaporata lector mihi ferueat aure. Vnde hoc ẽ q mei opis lectione erubeſcat lector eius a me aure uaporata. qđã uetera exẽplaria idẽ hẽnt. Quo mõ ſi legemus: non a pſio: ſed ab illis ãtiqoribus ſatyris aurẽ uaporatã ĩtelligemus. Vaporata aure. hodie quoque moris ẽ. ut quẽ acriter reprehẽderius: ei aurẽ caleſeciſſe dicãus. non ſine cã uero ĩ puerbiũ hoc uẽit Aures. n. ĩditia aĩ ſũt: & ĩ mulieribus cõmiſſũ adulteriũ rubor̃ pdũt. Iuue. uexataſque comas & uultũ aurẽque calẽtẽ ĩ eqs ẽt & oĩum iumẽto℞ gener̃: ut Pli. xi. uoluĩe auctor ẽ: ĩditia aĩ præferũt: feſſis marcidæ: nutãtes pauidis. ſubrecte furẽtibus: reſolutæ ægeris ſunt. Auribus ãt Lactã. auc. a uocibus hauriẽdis ĩpoſitũ nomẽ ẽ. ũde Vir. Vocẽque his auribus hauſi. aut qa uocẽ ipſã græci audin uocãt ab auditu p ĩmutationẽ lr̃æ aures uelut audes ſũt noĩatæ. In crepidas graio℞. Crepidas p philo ponit: qa huiuſmodi calciamẽti genere utebant̃. Et luſco q poſſit dicere luſce. & q ſine aliquo delectu luſco exprobret qđ nulla ſua culpa contigerit. qđ non niſi ab ĩeptis fatuiſque hoĩbus fit. Luſci uero q̃q̃ hebetioris quãdoque uiſus repiũt̃ pprie tamẽ altero capti oculo appellãt̃. Italo qđ honor̃ ſupinus exiſtimãs ſe iã magnũ ui℞ cẽ factũ ex quo ædilitatẽ adeptus ẽ. Supinus uero: & ſi qdã p ſupbo legũt: p ocioſo tamẽ & molli negligẽtique ponit̃. Quod a re ipſa tractũ ẽ. q. n. ſupini iacẽt: ocioſe ac molliter negligẽter degũt. Sene. epiſtola℞ ad luciliũ libro. vi. Eſt qdẽ mi lucili ſupinus & negligẽs q ĩ amici mẽoriã ab aliq̃ regione admonitus reducit̃. Iuue. & multũ referẽs de mœcenatæ ſupio. Mœcenas uero ẽt ab Horat. mollis ſcribit̃: ut Malcinus tunicis deĩſſis ãbulat. Hĩc & ſupinior ĩ eadẽ ſigĩficatione deductũ ẽ. Mar. Nuſq̃ delitiæ ſupiniores. Fregerit heĩnas arrecti ædilis ĩiqs. Poſtq̃ e ſacro monte ĩ urbẽ reuerſa ẽ: ædiles qttuor plebs creauit: q ſacra℞ priuatu℞que ædiũ curã hẽrẽt. Vnđ & appellationẽ ſortiti ſũt. Aut qđ ad eos facilis aditus plebi ẽẽt. Hi quoque ãnonæ præerãt. Sed ceſa℞ tẽpeſtate cereales ẽt appellari regiones pagrabãt: mẽſurarũque & oĩum ad ãnonã ptinẽtiũ curã hẽbãt. Iuue. & de mẽſura ius dicere: uaſa miora Frãgere pãnoſus uacuis ædilis ulubris. Hemina ãt mẽſuræ genus ẽ: q̃ uinũ uel frumẽtũ metiebat̃. ab hemis qđ ſemis ſignificat: appellata. Dimidiũ. n. ſextarii contĩet. Agellius libro tertio. ſi e ſextario hemina fuſa ẽ: ſed dimidiũ. Nec q abaco nũeros. nec q mathematicas artes irrideat. Mathe. n. q̃ttuor ĩ ptes diuiſa ẽ. Arithmeticã: quæ nũeros. Geometriã quæ dimẽſiones. Muſicã quæ ſonos. Aſtrologiã quæ celũ ac ſtellas complectit̃. per numeros uero aritmeticã oſtendit. Quanq̃. n. abacus menſa eſt: ſupra quã uaſa & pocula reponũt̃: ut Iuue. Vrceoli ſex ornamentũ abaci. & Pli. libro ultĩo. uaſa ex auro & gẽmis abaco℞ nouẽ. interdũ tamen pro quadrata gypſoque oblita tabella ponit̃: in qua quoniã arithmetici numeri conſcribũt̃ abacus ars ipſa arithmetica nũcupat̃. Et ſecto in puluere metas. Geometriã ſignificat cuius partes: linea: ſupficies: corpus ſolidũ ſunt: cuiuſque officiũ eſt latitudinem: altitudinem: profunditatẽque omniũ corporum dimetiri. Eiuſmodi autẽ figuras geometræ in harena maxime uel in puluere radio deſcribebant. philoſtratus circiter operis finem partim libris legẽdis incombebãt pti geometricas quaſdã figuras ĩ puluere deſignabant.

Inditia aĩ ſũt aures
Iuuenalis. Plinĩg
Lactãtĩg. Auris unde Audim. i. eſt uox
Crepide
Luſcus
Supinus
Seneca
Iuuenalis
Horatĩg
Ediles Cereales
Hemina
Abacus
Philoſtratĩg

Si cynico barbã petulãs nouaria uellat. Si meretrix philosopho illudit Cynici uero Antisthenis sectatores uel a gymnasio cyno sargi: ubi Antisthenes uersabatˀ: cognominati sũt uel a cynos. i. a cane. quoniã essent in cauillis castigationibusque more canũ mordaces. uel quod obscenitate: licẽtiaque sermonis rabiẽ quãdã caninã represẽtarẽt. Sunt tamẽ q a contrario potius dictos tradãt: qa nequaq̃ ut canes adularenť: sed oratione ac gestu in delinquẽtes inueherẽť. Petulãs nouaria. Nouariæ: ut fere docti oẽs consentiũt: meretrices a romanis sũt appellatæ quod a nona hora cellã aperirẽt atque prostrarent. Antea. n. ne rebus necessariis omissis iuuẽtus scortis uacaret: non licebat apiri lupanar. His mane edictũ post prandia calliroendo: quis Acheloi filia Calliroe atque alomeonis uxor fuerit: cõfictũ tamẽ nomẽ ꝑ hermiõe qdã legũt quæ a Paride deserta multũ dr̃ interpellati amoris dulce cõsortiũ defleuisse. De q̃ ferũt confictio nomine Atinem celerẽ scripritasse. qđ qdẽ si ita ẽ. do inqt ut post prandia iocosa potius atque amatoria quã hãc satyrã me am legãt. Quidã cum Calliroe fontis cognomẽ sit. Nã apud Pliniũ & Solinum in arabia & attica & iudæa: apud Valerium flaccum & in paphlagonia reperitur. dicunt eiusmodi uiris tanquam mollibus luxuriosisque dari: ut post prandia natationi indulgeant. Equidem Calliroen meretricis nomen existimo. Ait enim. Ab his doctrinæ ac sapientiæ derisoribus legi nollo. Quin potius illis do ut mane prætorio edicto a lupanaribus abstineant. post prandia uero scortis uacare liceat Qui sensus cum nonaria plane conuenit.

Scit risisse uafer multum gaudere paratus
Si cinico barbam petulans nonaria uellat.
His mane edictum post prandia calliroen do.

Satyra secunda.

Vnc macrine diem numera meliore lapillo:
Qui tibi labentes apponit candidus annos.
Funde merum genio. non tu prece poscis emaci:
Quæ nisi seductis nequeas committere diuis:
At bona pars procerum tacita libabit acerra.
Haud cuiuis prõptũ ẽ: murmurque: hũilesque susurros
Tollere de templis: et aperto uiuere uoto.
Mens bona: fama: fides hæc clare ut audiat hospes.
Illa sibi introrsum: et sub lingua imurmurat. o si
Ebuliat patrui præclarum funus: et o si

Vnc Macrine diem. Impia mortaliũ uota carpit: qui a diis scelesta nefariaque petentes: frustra ingentia offerũt munera: cum non ditia dona: sed probi mores ad templa deferri debeant. Meliore lapillo. Consuetudo fœliciũ: infœlicium ut dieꝝ uersicoloribus lapillis designandorum a thracibus auctore Plinio emanauit. Eius uerba e libro septimo hic subieci. uana mortalitas & ad conscribẽdam seipsam ingeniosa computat more thraciæ gentis: quæ calculos colore districtos pro experimento cuiusque diei in urnani condit: ac supremo die seperatos dinumerat: atque ita de uno quoque pronũciat. Funde merũ genio. Naturæ deus humanæ genius est: cui natali die sacrificatur. Non tu prece poscis emaci: Eum laudat: quod deus honesta & recta postulet. Prece. emaci. Cum donis aliquid impetramus: id emisse uidemur. Qui uero preces ad superos cũ muneribus fundunt: emaci prece poscere id dicuntur. Seductis diuis. secreto & sine arbitris. Vt bona pars. Maiorem sacrificantiũ numerũ impie uouere significat. Tacita acerra. Ipsi taciti & uocem non attollentes: ne eoꝝ uota nefaria deprehendantur. Acerra uero arcula est turi condendo ac seruando deseruiens: quæ ad templa cũ erat necessitas ferebatˀ. Virgilius. Farre pio & plena supplex ueneratur acerra. Haud cuiuis ꝓmptum est. non facile cunctis est aperte superos deprecari: quoniã iniqua uota eoꝝ sunt. O si ebullit. Impia iniqui hominis uota connumerat. O si autem optantis aduerbiũ est. Quod cum iterũ repetat: conduplicatione utiť ad maiorẽ effectũ aĩ ostendẽdũ.

Sub rastro crepet argenti mihi seria dextro
Hercule: pupillumue utinam quem proximus hæres
Impello: expingam. nam et est scabiosus: et acri
Bile tumet: nerio iam tertia ducitur uxor.
Hæc sancte ut poscas: thyberino in flumine merges.
Heus age responde: minimum quod scire laboro.
De ioue quid sentis? est ne ut præponere cures
Hunc cuiq̃? quo nam? uis staio? an scilicet hæres?
Quis potior iudex: puerisue quis aptior orbis?
Hoc igitur quod tu iouis aurem impellere tentas

Sub rastro crepet seria. O si dum terrã effodio pcussa rastro seria crepitũ reddat. Est aũt seria uas fictile. Liuius de secundo bello punico libro quarto. Et in uico istrio fontẽ sub terra tanta ui aquã fluxisse: ut serias doliaque: quæ in eo loco erãt puoluta: uelut ĩpetus torrentis tulerit. A seria quoque seriola diminutiuũ exorit: ut seriolæ ueterẽ metuos deradere limũ. Dextro hercule. Bono & propitio. Sic Virg. Et nos & tua dexter adi pede sacra secundo. Non solũ aũt Mercurius: sed ẽt Hercules lucro præest. Horatius in sermonibus. Diues amico hercule. Ob eã uero causã thesauris præest: qđ ĩtẽ tos questui multos labores: incõmodaque subir necesse ẽ queadmodũ non sine magnis difficultatibus hercules iniũctos labores exanclauit. Expinguã: p mortẽ extrudã atque amouẽã. Nãque ẽ scabiosus ostendit eũ facile mori posse quoniã bili scabieque laboret. Scabies uero ut Celsus in qnto refert: ẽ durior cutis rubicũda ex q̃ pustulæ oriũt: quædã hũidiores: quædã sicciores. Exit ex qbusdã sanies fitque ex his continuate exulceratio pruriens serpitque qbusdã cito: atque ĩ aliis qdẽ ex toto desinit: in aliis uero certo tpe ãni reuertit quo aspior ẽ: quoque prurit magis eo difficilius tollit. Acri bile. Bilis quæ a græcis cholera dr. Lãdino auctore secũdo de aĩa libro: sanguis spuma uideri põt: q ita rubet: ut ẽt ĩ cãdorẽ ignis deflectat: corpusque optĩe nutrit. Sed hæc bona ẽ: ipsũque sãguinẽ acuit. ue℞ huic aduersa & noxia de q̃ Persius loqt duplex ẽ. Aut. n. bilis corrũpit cũ alio se admiscẽte hũore adulterat. aut ipsã sponte a se degẽerat. sed cũ aliis miscet: uel pituitæ: uel atræbili miscet. Si pituitatæ: tũc uel bilis tenuior ẽ & colorẽ citro similẽ rddit ũđ eã citrinã dicũt: uel crassior bilis ẽ uitelliaque dr qđ oui uitellũ repræsẽtet. si atrabili: tũc ita bilis adurit ut rubeat a quo colore rubra cognomiat. Cũ uero ipsa bilis spõte sua p se corrũpit: aut uiridis herbaceaque ẽ: & prassina a succo prassii herbæ dr. Aut æneæ erugini similis ẽ: & zinaria a colore denoĩat. Zinã. n. arabes æris eruginẽ uocãt. Cæte℞ noxia ipsa bilis: ut celsus ĩ q̃rto uoluĩe refert: cõe stomachi atque ĩtestino℞ uitiũ uideri põt. nã simul & deiectio & uoitus ẽ: præterque hæc inflatio ẽ ĩtestina torquẽt: bilis supra infraque erũpit: primũ aquæ similis. deĩde ut ĩ ea recẽs caro lota esse uideat: iterdũ alba: nonnũq̃ nigra uel uaria. Ergo eo noĩe morbi hũc cholerã græci noĩarũt. Preter ea uero quæ supra cõprehẽsa sũt: sæpe ẽt cura manusque contrahũt: urget sitis: aĩa deficit: qbus concurrẽtibus non mi℞ ẽ: si subito qs morit. Nerio iã tertia ducit uxor. Vxoris mortẽ exoptat: sed non sine indignatione pnũciãdũ: qđ cum Nerio iã tres uxores pierit: suã sibi quã unicã habuerit sepelire non liceat. Ducere uero pprie fune℞ ẽ. Vir. de apibus. exportãt tectis & tristia funera ducũt. Nerius ãt fœnerator apud Horat. in sermonibus ẽ: ut scribe decẽ nerio: non ẽ satis. Hæc sancte ut poscas. Impie uouẽtiũ ĩprobitatẽ ostẽdit: qui nocturnas pollutiones fluuiali aq̃ expiãtes: tali lustratione pfecta se pie ac sancte a diis posse aliqd exposcere iudicabãt. Heus age responde. Interrogatione graui & concinna ait. existimas ne iouẽ optimũ maximũ hoĩe aliquo meliorẽ esse. Si hæc eadẽ. quæ iouẽ rogas: ab ipso mortali hoĩe peteres: ille q̃tum uis ĩpius ad hæc uota tua nefaria iouẽ inuocãs exclamaret: teque iniquũ esse atque impiũ iudicaret. Quanto igit magis hoc idẽ facere iouẽ censendũ est. Tu uero quia iuppiter dum abs te hæc poscis: neque ad seipsũ exclamat: neque fulmine te domũque tuam percutit eũ tibi ignoscere: tuasque preces ac uota admittere putas. An scilicet hæres: Dubitas ne staio iouem præponere. Quis potior iudex. Ironice de staio hæc loquitur. Tacite enim satyrorum more eũ propter auaritiam non recte sententiã ferre pupillosque fidei suæ cõmissos spoliare significat. Pueris orbis. Pupillis qui parẽtibus q̃si luminibus priuati sunt

Seria. Liuius
Seriola Virgilius
Horatius
Scabies Celsus
Bilis. Landinus
Bilis tenuior uel citrina.
Bilis uitellina. rubea.
prasina. Zinaria.
Zinã
Ducere Virgilius
Horatius.

Proh iuppiter. Conduplicatio atque exclamatio sūma arte confecta est. Votoꝝ.n. atroci tas tanta erat: ut omnē auditorē q̄uis sceleratū & impiū commoueret. Ergo ad significa tionē indignationis exprimendā: iouē compellat. Ignouisse putas. Temerariā confiden tiā turpiter uouentis reprehēdit: qui iouē sibi ignouisse putat: quia cū fluminat: ilicē po tius q̄ se percusserit. Sulphure sacro.. Flūmīe odorē sulphureū redolēte. An qa non fibris ouiū. An ideo iouem tibi annuisse existimas: quia nondū ab eo flumine ictus sis.

Dic agedum staio. proh iuppiter o bone clamet
Iuppiter: at sese clamet non iuppiter ipse.
Ignouisse putas: quia cum tonat otius ilex
Sulphure discutitur sacro: q̄ tuque domusque.
An quia non fibris ouium ergennaque iubente
Triste iaces lucis euitandumque bidental.
Iccirco stolidam præbet tibi uellere barbam
Iuppiter: aut quidnam est: qua tu mercede deorum
Emeris auriculas: pulmone et lactibus unctis.
Ecce auia aut metuens diuum matertera cunis
Exemit puerum: frontemque atque uda labella
Infami digito: et lustralibus ante saliuis
Expiat urentes oculos inhibere perita.
Tunc manibus quatit: et spem macram supplice uoto.
Nunc licini in campos: nunc crassi mittit in ædes.
Hunc optent generum rex et regina puellæ
Hunc rapiant: quicquid calcauerit: ut rosa fiat.
Ast ego nutrici non mando uota. negato

Ergenna quæ iubente Aruspice hūc ergennā ꝑ fibras esse demōstrat oues.n. & cætera aīalia ad aram mactare: exta que inspicere aruspex solet. Triste bidental qđ flumīe ictū est: bidē tal dr̄. Hoc expiari non poterat. Quare triste & euitandū in lucis insepultū iacere dicit. Qui uero hoīem fluminatū attrectauisset furere a ueteribus putabat. Horatius. An triste bidētal mouerit incestus certe furit. Stolidā barbā. q stolidus esset si tibi barbā uellicādā præberet: hoc est si ea quæ petis concederet. Lactibus unctis. hæc lactis in singulari fœminino genere declinat. Titinius in ferētinati. Craticulū: cerebellū lactis agnina. Auentriculo aūt in oue atque hoīe lactes incipiunt: ꝑ quas labit̃ cibus: ut Pli. xi. li. scribit. Ecce auia. Fœminaꝝ uota ꝑ pueris suis carpit quæ non ꝓbitatē & uirtutē: sed opes & pulchritudinē illis optant. Infami digito: quinque digiti manus sunt: quoꝝ crassior & cæteris quæ seiūctus: seque obuiū reliq̄s cū uult præbēs tanq̄ rector oīum ac moderator pollicis nomē accepit: quoniā ui & ꝑtāte inter cæteros polleat. Secūdo qui salutaris dr̄: ab indicādo auctore Quint. indicis quoque nomē est inditū. Medius digitus īpudicus atque infamis iure cognominat̃. Cū.n. longitudine: pulchritudineque cæteros excellat: alioꝝ tamē auxilio indigēs paꝝ ualet. Qua similitudīe ueteres ducti eū hominē: q cæteris famosior eēt: hoc digito ignomīæ cā demōstrabāt. Hūc sequit̃ medicus: de quo Pli. li. xxx. Muscæ impari nūero infricatæ digito medico. Quintus: minimus appellat̃. Idē uolumīe tertio &. xx. Singulis prīo digitis anulos gerere mos fuerat: qui sunt minimis ꝓximi. Lustralibus saliuis. Quibus infantē expiat atque lustrat: Saliua aūt a saliēdo dicta est: quoniā in ore saliat atque crescat. Vrētes oculos inhibere perita. Docta effascinationē ꝓhibere. Virgi. Nescio q̄s teneros oculus mihi fascinat agnos. Pli. quosdā in triballis & illyriis esse scribit qui uisu effascinēt: interimāt que quos diutius intueant̃: iratis præcipue oculis. Quod eoꝝ malū facilius puberes sentiunt. Spem macrā. Non quia spes petentis fœminæ macra sit: sed quia uel uoto postea non fruatur: uel quia futura omnia incerta sint. Nihil autem infantis expectatione incertius. Nunc licini in campos: nunc crassi mittit in ædes. Puero crassianas exoptat opes. Aliqui uero a Crasso Licinium diuidunt eum quæ Augusti prædiuitem libertum intelligunt: de quo Suetonius in Augusto. Multos libertorum in honore & usu maximo habuit: ut Licinium enceladum aliosque. Aliqui uero Licinium crassum ꝑ endiadū legūt

Quãuis te albata rogarit. Quidã albatam expiatã & purgatã: quo magis ualeãt eius uota. Quidã uero uittatã legũt. Est aũt uitta fasciola tenuis: qua capillos circũligabãt. Poscis opẽ neruis. Eorũ uota commemorat: qui bonã ualitudinẽ atque robur: longãque uitã a diis poscunt quã ipsi sibi nimiis epulis & opiparo uictu tollũt. Rẽ struere exoptas Vota ditari cupientiũ. Quo pessime pacto. Quo pacto uis augere diuitias cũ quotridie rẽ imminuas muneribus mercurio largiendis. Tot iunicũ omẽta liquescãt Tot tauri imolent & comburant. Iunices uero tauri uitulis grãdiores: bobusque iuniores sũt a iuniori ætate cognomiati. Omẽtũ uero: ut Celsus in q̃rto refert: mẽbrana tenuis est intestina contegens ex interiore pte leue & strictũ: ex supiore mollius. Opimo farto. Copioso & abundãti sacrificio. Fartũ.n. sacrificii genus est: uel qđ ad sacra ferret dictũ: uel qđ pluribus uariisque rebus fartũ esset. Nã ut đ re rustica Cato scribit: struẽ farris: tritici: hordei: fabæ: semis rapicii ture ac uino additis ante messem parabant in porcæ præcidanæ imolatione: ianoque ac ioui & iunoni sacrificabant Quæ diuersarũ rerũ cõgeries: fertũ noiabatur Ne quicq̃ fundo suspiret numus in imo. Donec pecunias ois in eiusmodi sacris absumpserit. Ne quicq̃ uero p non ponit. Virgi. Ne quicq̃ seros exercet noctua cantus. Alibi: frustra significat. Idẽ in octauo: Ter saxea tẽtat limina ne qcq̃. Suspiret uero ad gemitũ & dolorẽ donantis rettulit: qui cũ se oĩa consumpsisse cerneret spe frustratus suspiraret. Si tibi crateras argẽti. In eos dictũ qui deos credũt: ut hoies muneribus delectari. Auro ouato. Qui triũphũ ducebat albis equis quattuor laureatus uehebat: & boues ĩmolabat. At q ouabat: non in curru: sed pedes patritiis in calceis myrteã gestãs coronã oues mactabat. unde & ouare & ouatio dicta est. Hinc quoque ouatũ aurũ dici nonnulli uolũt: uel ouatione uictoriaque quæsitũ: uel ingẽs & copiosũ q̃tũ ouationibus comparat. pitiores qdã ouatũ ouo auratũ accipiũt: quoniã oui albo antea illinito æra ac marmora auri & argẽti lamĩs decorẽt. nec obstat qđ ouũ pria longa efferat. Pleraque.n. deriuatiua primitiuorũ naturã non seruãt. Pli. quinto & trigesimo libro hoc pene uidet innuere. Ait.n. de marmoribus loquẽs. Vt ouatus eẽt numidicus: ut purpura distingueret sinnadicus. Fratres ahenos. Pollucẽ & castorẽ qdã legũt. Satius tamẽ est ut deos oĩs: qbus in tẽplo statuæ ponunt: intelligamus. Somnia pituita purgatissima. Vera & bene purgata somnia. Omniũ autẽ: quæ dormiẽtes uidere nobis uidemur diuersitates quinque Macrobio teste sunt. Somniũ: uisio in somniũ: oraculũ uisus: qui a græcis phantasma dicit. Ex his in somniũ & phãtasma cũ falsa sint: interpretatione nõ indigent. Tria reliqua uates interpretant. Et oraculũ quidẽ est cũ qs in somnis aliqđ nobit denũciat. Visio uero cũ id quis uidet: quod eodẽ modo quo apparuerat: euenit. Somniũ autem proprie uocat: quod tegit figuris & uelat ambagibus non nisi interpretatione intelligẽdis. Pituita: Phlegma græce: pituita latine: quod uitã petat Alio auctore: ut scribit Quintilianus dicit. Est autem pituita: ut Laudinus secundo de anima libro refert.

Iuppiter hæc illi: quamuis te albata rogarit.
Poscis opem neruis: corpusque fidele senectæ.
Esto age. sed grandes patinæ tucetaque crassa
Annuere his superos uetuere iouemque morantur.
Rem struere exoptas cæso boue: mercuriumque
Arcessis fibra: da fortunare penates.
Da pecus et gregibus fœtum. quo pessime pacto:
Tot tibi cum in flamas iunicum omenta liquescãt:
Attamen hic extis: et opimo uincere farto
Intendit. iam crescit ager: iam crescit ouile.
Iam dabitur iam iam: donec deceptus et expes
Ne quicquam fundo suspiret nummus in imo.
Si tibi crateras argenti: incussaque pingui
Auro dona feram sudes: et pectore leuo
Excutias guttas: lætari præ trepidum cor.
Hinc illud subiit auro sacras quod ouato
Perducis facies. iam fratres inter ahenos
Somnia pituita qui purgatissima mittunt

ſanguis rudis adhuc: nec dū plene decoctus: ſed quæ quādoque ſanguis abſolutiſſime fi eri poſſit. Ea uero aut artificioſa natura gignit̃ & bona eſt. Aut aliquo peccato in corpe ſurgit: ob idque adulterina iure appellari poteſt. Huius ſpēs quatuor ſunt. Mucillagino ſa: quæ etiā cruda. Vitrea a colore ponderoſa & uiſcoſa: quæ liquefacto uitro ſimilis eſt Gypſea craſſa & albicās. Vltima oībus ſiccior & leuior: ob eam que rē acutior & guſtatu ſalſa. Cæteꝝ ut Celſus quarto uolumīe auctor ē: diſtillat hūor ex capite interdū ī nares qđ lene ē: interdū ēt in pulmonē qđ peſſimū ē. Si ī nares diſtillat. tenuis ꝑ has pituita ꝓfluit: caput leuiter dolet. grauitas eius ſentit̃ frequētia ſternutamenta ſunt. Si in fauces has exaſperat: tuſſiculam mouet. Si in pulmonē: præter ſternutamēta & tuſſim eſt etiā capitis grauitas laſſitudo. ſitis: æſtus: biloſa urina.

Precipui ſunto: ſitque illis aurea barba.
Aurum uaſa nume: ſaturniaque impulit æra:
Veſtaleſque urnas: et tuſcum fictile mutat.
O curuæ interis animæ: et cæleſtium inanes:
Quid iuuat hoc templis noſtros immittere mores?
Et bona diis ex ac ſcelerata ducere pulpa?
Hæc ſibi corrupto caſiam diſſoluit oliuo.
Hæc calabrum coxit uiciato murice uellus.
Hæc baccam conchæ raſiſſe: et ſtringere uenas
Feruentis maſſæ crudo de puluere iuſſit.
Peccat et hæc peccat: uitio tamen utitur. at uos
Dicite pontifices: in ſancto quid facit aurum?
Nempe quod ueneri donate a uirgine puppæ.

Aurū uaſa numæ. Numa pōpilius Pōponii filius curibus ſabinoꝝ oppido ortus: romulo mortuo regnū ſuſcipiens: a belli cura ad religionē populum uertit: templaque multa ac ſacerdotia inſtituit. Quoniā uero fictilibus cū in publicis tum in priuatis ea tēpeſtate romani ob pauptatē & continentiā utebant̃. ſeptimū quoque collegiū figuloꝝ ordinauit. Longo poſtea interuallo cū auctis opibus & increſcēte luxuria argento atque auro ꝓ fictilibus uteret̃: ob eā cām Numæ fictilia e tēplis expulſa eſt ab aureis uaſis commemorat. Saturnia æra. Quibus ſaturno regnāte utebant̃. Aes uero apud antiquos in precio magno fuit. Vnde & Numa collegiū tertiū fabꝝ ærarioꝝ inſtituit: & inde militū æra: & ærariū tribūique ærarii & obærati ab æra cognominant̃. O curuæ in terris animæ: Terrena tantū relictis cæleſtibus cogitantes. Exclamans aūt indignat̃ & quærit qđ luxuries tanta in tēplis proſit.

Exclamatio uero ipſa conficit ſignificationem indignationis atque doloris. Ex hac pulpa. Ex hac nimia luxuria noſtra. Pulpa enim ſine oſſibus caro eſt. Hæc ſibi corrupto caſiā diſſoluit oliuo: Ex eadē luxuria natū eſt: ut oleo: caſiaque cōmixtis unguēta conficiaūs & purpureis ueſtibus: unionibuſque utamur: atque auri & argēti metalla effodiamus. Caſia diſſoluit. Virgiliana æmulatio eſt. Nec caſia liqdi corrūpit̃ uſus oliui. Caſia uero: ut libro duodecimo tradit Pli. frutex eſt amplitudinis cubitoꝝ triū in æthiopia iuxta cinami campos naſcēs: ſed in montibus craſſiore ſarmēto: tenui cute uerius q̃ cortice Color triplex. Cū primū emicat candidus pedali mēſura. Deinde rubeſcit addito ſemipede. Vltra nigricans. Hæc pars maxīe laudat̃ ac deinde ꝓxima. Damnat̃ uero cādidi. Vitiato murice. Muricis piſcis liquore lanæ in purpureā tangebant̃. Hæc baccā conche raſiſſe. Margaritas dicit: quæ rotundæ in morē baccaꝝ ſunt: & e conchis piſcibus extrahunt̃. Quoniā uero ī concha geminæ ſemp ſunt. neque unq̃ indiſcrete reperiūt̃: ꝓpter ea a romanis ut ſcribit Pli. unionū nomē illis ē inditū. Et ſtringere uenas. Auꝝ & argentū ſignificat: qđ terræ uenis effoſſum: tuſſūque lauat̃: urit̃ & mollit̃. Peccat & hæc peccat. Sacris non initiati peccant eiuſmodi luxuriæ ſeruiētes: ſed ex ea tamē aliq̃ utilitatē ꝑcipiūt: qa gēmis in auro: purpura quæ utunt̃. At nos ſacerdotes dicite qđ aurea dona ī tēplis ꝓſint. Nempe hoc quod ueneri donatæ a uirgine pupæ. Ipſe met interrogationi ſuæ reſpondēs: idē qđ puellaꝝ ludicra facere in tēplo auꝝ aſſueuerat. Eſt uero pupa puellula: & pupus puer paruulus. De pupa Auſonius in biſſula. Barbara quæ latias uicis alūna pupas. De pupo Varro apud Marcellū. Mammam lactis ſugentem poſcere pupum.

Sed a similitudine pupa quoque paruula: puellaris imago dr̃. Var. in originibus: Itaque breui tépore magna pars in desideriũ pupaꝵ & sigilloꝵ ueniebat. Moris aũt fuit ueterũ puellaꝵ puula quædá puellaria simulacra ex linteo insuere: deinde tomento infarcire: uestibus amicire. Has uirgines pueritiá egresse Veneri: tãq̃ uirginitatis suæ insignia con donabant: ut faustũ fœlix quæ futuꝵ matrimoniũ cederet. Veneri enim ab Ioue maturæ uirginum ætatis: nuptiarũque cura: Diodoro auctore concessa ẽ. Quin damus id superis: honestatem uitæ morũque sanctitatem: non aurum aut argẽtũ superis largiẽdum hortatur. De magna lãce: lãces uasa lata sũt & aliquãtulum concaua minus tamẽ excauata quã patinæ. Magni messalæ lippa propago: messalarum familia romæ clara & illustris fuit. Messalinũ aũt cottam prædiuitẽ uirũ itelligit cuius in lippitudinẽ satyrico more inuehitur: oculorum uitiũ ad animi auaritiam referens. Hæc cedo ut admoueã templis & farre litabo: Fac ut probitatẽ & sanctos mores rectãque mẽtẽ ad tẽpla ferã: & tunc minima quaque oblatõ ne quicq̃d a diis petiero impetrabo: qui non dãtium dona: sed mentem atque animum perscrutãtur. Litare aũt ꝓprie deos ꝓpitiare ac placare uotũque impetrare significat: Plau. in penulo: Si hercle isthuc unq̃ factũ est: tum me Iuppiter faciat: ut semp sacrificem: neque unq̃ litem.

Quin damus id superis: de magna quod dare lance
Non possit magni messalæ lipa propago.
Compositum ius: fasque animi: sanctosque recessus
Mentis: et incoctum generoso pectus honesto.
Hoc cedo ut admoueam templis et farre litabo.

Satyra Tertia.

Empe hoc assidue. nam clarum mane fenestras
Intrat et angustas extendit lumine rimas.
Stertimus indomitum quod despumare falernum
Sufficiat: quinta dum linea tangitur umbra.
En quid agis? siccas insana canicula messes
Iamdudum coquit: et patula pecus omne sub ulmo est.
Vnus ait comitum. uerumne? ita ne? otius adsit

Empe hoc assidue: Indesides & incõtinẽtes ĩuehit̃ q̃d fugiẽdũ sequẽdũque sit ostendẽs. Quẽdã ãt adducit comitis inertiã circa bonaꝵ artiũ studia reprehẽdẽtẽ. Ordo uero ẽ: Nẽpe tu hoc assidue facis: ut ad multã lucẽ dormias. Indomitũ falernũ. Vel aq̃ non dilutũ. Vel tã uehemẽs: ꝙ uix aqua domari possit: Vir. Duꝵ bacchi indomitũque falernũ. Ager ãt falernus in cãpania ẽ uino celeberrimus. Despumare: In stomacho concoquere. Quod ab olla ĩ qua carnes elixãt̃: trãslatũ ẽ. Quinta dũ linea tãgit̃ umbra: antiq̃ p umbrã Gnomonis orto sole horas in semiciclo spectabãt: ĩ quo duodecĩ lineæ æq̃s diuisæ spaciis a Gnomõe discurrebãt. Prĩa uero linea ab occidẽte sole orto ĩ primis adũbrabat̃: deĩde cæteræ singulatĩ. Veꝵ cũ ad sextã lineã ũbra uenerat: meridies erat. Quĩta igr̃ linea iã ꝓpe diẽ mediũ declarabat: quo tẽpe canicularibus diebus pecudes ũbras & frigora captãt. Horologiũ ãt prius Anaximenes milẽsius & ũbraꝵ ĩ horis diei cognoscendis rõem ĩuenit. En q̃d agis? cũ supiori castigatiõe correptus nondũ surgeret grauius instat atque reprehẽdit: ꝙ tũ maxĩe stertat. cũ magna ps lucis pacta sit. En uero demõstrãtis cũ ĩdignatiõe & castigatiõe ẽ Iuue. En habitũ quo te leges ac iura ferẽtẽ. Insana canicula. Furẽs p æstũ: q̃le apd̃ Hora. Iã ꝓcyon furit. Idẽ. n. cãicula & mĩor cãis & ꝓcyon sũt. Pli. li. viii. supra decimũ: Aegypto uero ꝓcyon matutino æstuosus: ꝙ sidus apd̃ romanos nõ hẽt nomẽ: nisi caniculã hãc uelius intelligi: hoc ẽ minorẽ canẽ. Duo uero cães in cælo sũt: maior & minor. Sed canẽ dicẽdo maiorẽ intelligĩus. Minor. n. canis canicula dr̃: quæ q̃a ĩtegrũ diẽ ĩ ortu atque occasu canẽ præcedit: inde a græcis ꝓcyon appellat̃: p. n. ante: cynos uero canẽ significat. Ardẽtissĩo ãt æstatis tpe canicula orit̃. xvii. iulii die sole primã leonis ptẽ ingrediẽte. Canis uero postridie: sole primã partẽ leonis ingresso. Verumne? Verba castigati adolescẽtis ꝙ tã clarũ mane sit indignãtis: & aliquẽ seruoꝵ ad se uocãtis.

Nemon? Separatim cũ stomacho acri sono uocis legẽdum ẽ: Indignat̃.n.non præsto ex seruis aliquẽ accurrisse. Turgescit: uitrea bilis: uel admonẽtis: uel Persii uerba sunt: il lũ irasci demonstrãtis. Bilis.n.q̃q̃ proprie corporis humor ẽ: ex cuius abũdãtia morbus nascitur: quia tamẽ animus quãdoque corporis inclinationẽ seq̃t: ad mores iracũdiãque transfert: Pli.lib.xi. Sed in felle nigro insaniæ causa homini morsque toto redito. hinc & in mores crimen bilis nomine: adeo magnũ ẽ in hac parte uirus: cũ se fundit i aium.

Huc aliquis: nemon? turgessit uitrea bilis.
Finditur ut archadiæ pecuaria rudere credas.
Iam liber et positis bicolor membrana capillis:
Inque manus chartæ: nodosaque uenit arundo.
Tunc quæritur crassus calamo quod pendeat humor:
Nigra quod infusa uanescat sæpia lympha:
Dilutas quæritur geminet quod fistula guttas.
O miser inque dies ultra miser: huccine rerum
Venimus? at cur non potius teneroque palumbo:
Et similis regum pueris pappare minutum
Poscis: et iratus mammæ lallare recusas.

Finditur archadiæ pecuaria rudere dicas. & si quædam exẽplaria fin dor habent: quia tamẽ in uetustioribus findit̃ in tertia persona inuci- tur: antiquam scriptu- ram tanq̃ sensui magis cohærentẽ secutus sũ. Cũ enim uel poeta uel monitor dixerit: turge- scit uitrea bilis: statim findit̃ subiunxit: hoc ẽ iracũdia indignatione que disrũpitur: atque ita in seruos ad se non accurrentes exclamat: ut eius uociferatiõe au- dita arcadicos asinos rudere existimes. Rudere aũt asinoꝝ propriũ est: abusiue enim de leonibus: Sera sub no cte rudentũ: & de homie. Inclusumque cauo saxo atque insueta rudentẽ dixit Vir. in ar cadia uero Boetiæ regione & apud reatinos in Italia optimi asini nascebant̃. Iã liber & positis bicolor mẽbrana capillis: mẽbranæ a mẽbris anialiũ dictæ sũt: i quoꝝ tergoribus primũ ab uno latere scribi cœptũ: deĩde ab utroque de rasis pilis. Eaꝝ usus ꝑgami regnã te Eumene inchoauit: ueꝝ q̃q̃ in mẽbranis describit̃: hic tamẽ ꝓ inuolucro libri ponit̃. Nã q̃ librũ comptius adornabãt mẽbrana colore aliquo infecta operiebãt: qđ Tibullus ad Neeram librum suũ mittens significat. Luthea sed niueum inuoluat mẽbrana libel- lum. Inque manus chartæ: cũ librũ membrana bicolori obuolutũ sumpsisset: ut ex eo aliquid transcriberet chartã cœpit. Cuius usus condita ab Alexandro in ægypto urbe sui nominis emanauit: antea.n.ut libro tertiodecimo scribit Pli. Palmaꝝ foliis scriptitabãt quãdoque & arborum libris unde etiã libri sunt appellati. Interdũ & in plumbeis uolu- minibus: & in linteis & in cæreis scriptũ ẽ. Ex papiro aũt earũ confectio prima fuit: qđ ĩ palustribus locis ægypti gignitur. Nigra ꝙ infusa uanescat sæpia lympha: quod attramẽ tum scriptoꝝ: quod crassum antea calamo dependebat: nunc aqua dilutum nimis fluat: conqueritur. Apud ueteres autem ex atro sæpiaꝝ humore librarium attramentum fie- bat. Sæpiæ uero ut scribit Pli. in nostro mari binũ cubitoꝝ capiuntur: neque his bimatu longior uita: hæ se apprehẽdi cũ sentiũt effuso attramẽto quod ꝓ sanguine is ẽ infusca ta aqua absconduntur. Pariũt aũt omibus mensibus. Fistula: calamũ scriptorium intel ligit. O miser inque dies ultra miser: Sũma arte exclamatione: conduplicationeque uti tur. Cũ.n.cerneret eũ in dies deteriorẽ futuꝝ: ex quo tam fatuam excusationem desidiæ suæ afferret: in hãc significationẽ doloris ꝓrupit. Papare minuti: minutis ac blãdiuscu lis uerbis pr̃em appellare: ut quidã sentiũt: Quod si patrem uocare significat p unicũ.p. scribendũ ẽ. Papas enim pater est: & cũ.p.unico scribit̃. Quod pater apud Homerum ĩ odyssea: Nausicaam.n. Alcinoi filiã inducit pr̃em suũ uocantẽ: Papaphile.i.pater care. Iuue. Timidus prægustet pocula papas: pro aliquo q̃ te filii loco amet. Quidam uero pa- pare per geminũ.p.scribẽtes pappũ: hoc ẽ auum uocare dicunt. Pappus enim auus ẽ: ut Festus scribit: quod & Ausonius ad nepotẽ suum ostendit: Pappos auiasque trementes. ante ferunt pr̃ibus seri: noua cura nepotes. Iratus mãmæ lallare recusas morẽ infantiũ expressit: qui matri irati sugere mammã renuunt: quod allare dicit̃: q̃dam tamẽ lallare blandiusculis uocibus loqui infantium more legunt. Mamma uero & uber & mater est.

An tali studeã calamo? Excusat se adolescẽs tali calamo scribere nihil posse. Cui uerba: nõ meipsũ: sed te decipis: respõdet admonitor. Sonat uitiũ: optĩa similitudie uasis confecti a figulo usus ẽ: ĩ q̃ diligẽtissime uerba similitudini accõmodata subiũxit. Nũc nũc ꝑperãdus: dũ tener & mollis es: & ĩ quãcũque ꝑtẽ faciliter flecti potes. Sine fine: nõ qa exitus nullus futurus sit: sed sine intermissione tẽporis donec ad finẽ ꝑducaris. Sed rure paterno: Responsioni quã facere aduersarius posset: occurrit sibi studiis uigilandũ: non eẽ quoniã diuitiaꝝ satis hẽt. Modicũ far: ad mẽsurã & modũ: & q̃tũ ad uiuendũ sufficiat. Salinũ: hic ꝓ uasculo domestico salis poni tur: ut apud Hora. Splẽ det in mensa tenui salinũ: ꝓprie aũt patella ẽ: in q̃ primitiæ diis cũ sale dabantur. Quid metuis: multi. n. metu: ne sibi necessaria desint maioribus opibus semꝑ inhiãt. Secura patella: quæ te securum reddat. Est ãt diminutiuũ a patina: quo uase ad sacra ueteres utebãt. Cic. de finibus: Quosdã ita non religiosos eẽ tradit ut etiã de patella edãt. Apud Liuium quoque legit: Patres sacroꝝ causa patellam retinuisse. Hoc satis: ostẽdit non

An tali studeam calamo? cui uerba? quid istas
Succinis ambages? tibi luditur. effluis amens.
Contemnere: sonat uitium percussa maligne:
Respondet uiridi percussa fidelia limo.
V dum et molle lutum es: nũc nũc properandus: et acri
Fingendus sine fine rota: sed rure paterno
Est tibi far modicum: purum et sine labe salinum.
Quid metuas? cultrixque foci secura patella.
Hoc satis: an deceat pulmonem rumpere uentis?
Stemate quod tusco ramum millesime ducis
Censoremque tuum: uel quod trabeate salutas?
Ad populum faleras. ego te intus et in cute noui.
Non pudet ad morem discincti uiuere nactæ?
Sed stupet hic uitio: et fibris increuit opimum:
Pingue caret culpa. nescit quid perdat: et alto
Demersus summa rursus non bullit in unda.

satis eẽ tantũ fortunaꝝ hẽre q̃tũ ad degendã uitã sufficiat: cũ recte uiuẽdi modus & scientia quærẽda sit. An deceat pulmonẽ rũpere uẽtis? ante inflare superbireque deceat: ꝗ generoso sanguie clarus sis. Stẽmate ꝗ tusco ramũ millesime ducis: stẽma græce corona ẽ: & a nr̃is ꝓ nobilitate generis ponit. Iuue. Stẽmata q̃d faciũt: q̃d ꝓdest pontice lõgo sanguine cẽseri. Apud Romanos ãt ut scribit Pli. Expressi cæra uultus singulis disponebant armariis: ut eẽnt imagĩes quæ comitarẽt gẽtilitia funera: sempq̃ defũcto aliquo totus aderat familiæ eius q̃ unq̃ fuerat populus. Stẽmata uero lineis discurrebãt ad imagĩes pictas. Cẽsoreq̃ue tuũ: uel q̃d trabeate salutas: uel ꝗ trabeã insignẽ uestẽ indutus cẽsorẽ gẽtilitiũ tuũ salutas. Cẽsores uero quoniã cẽsũ agerẽt appellati ĩ q̃nquẽniũ creabãt: ꝗ tẽpus lustꝛ cognoiat. Primi uero cẽsores creati sũt. C. Papirius &. A. Sẽpronius. M. geganio macerio: &. T. q̃ntio capitolio cõsulibus. Ad populũ faleras: hãc tuã generis claritatẽ & externa ornamẽta populo nõ mihi ostẽtes: ego. n. te ĩtrĩsecus uitiatũ eẽ cognosco. Faleræ ãt ornamẽta equoꝝ sũt. discĩcti nacte: discĩctos antiq̃ negligẽtes & desides appellabãt: Ho. discĩctus aut ꝑdã nepos. cõtra accĩctos & cĩctutos solertes strẽuosque uocabãt: q̃d a re ipsa deductũ ẽ. Molles. n. demissis discĩctisque uestibus uti solẽt. streui uero atque industrii: quo sit ad res exequẽdas ꝓmptiores succĩcti ĩcedũt. Nacta uero ꝓ deside ĩfamique ac uulgari uiro ponit: ꝗ q̃dẽ exhortatio sũptũ ẽ: unguor oliuo: non quo fraudatis immũdus nacta lucernis. Sed stupet hic uitio: nactã ipsũ uitioꝝ ĩ gurgite mersũ: neque uirtutẽ a uitio discernẽtẽ: ut q̃ penitus ĩtẽperãs factus sit: culpa ꝓpe modũ carer asserit quoniã q̃d ꝑdat ignoret: ꝓ ꝗ ostẽdit eũ castigatiõe acerria dignũ eẽ: q̃ cũ ingenio ualeat: incõtinẽsque tantũmõ sit: atque emẽdari facile possit: opibus ac fama adhuc integris desidiæ luxuique se dedat. Sed stupet hic uitio: stupidus & insãus ĩ uitiis fcũs ẽ. Stupere. n. quodãmõ sẽsũ reꝝ nõ hẽre significat. Et fibris increuit opimũ pigue: eius præcordia in q̃bus ꝓpter calorẽ sciẽtiæ sedes locata ẽ: cũ piguia eẽ dicat: miꝝ ĩ modũ insaniã eius exaggerat. Et alto demersus: & tanq̃ in ꝓfundã uoraginem mersus nunq̃ ad superiora reuertitur.

Magne pater diuũ: deũ rogat: ut non alia pœna prauos afficiat: q̃ ut uirtutis fulgorẽ cernẽtes: illa se carere sua culpa cognoscãt. An ne magis siculi gemuerũt æra iuuẽci: Cruciatus corporis minores eẽ tormẽtis aĩ p comparationẽ ostẽdit. Perillus ãt Atheniẽsis æreũ tauꝝ tãta arte fabrefecit ut igne subito: q eius in aluo includebat: eiulãs mugire putaretur. Hũc cũ in siciliã ab phalaridẽ agrigẽtinoꝝ tyrannũ detulisset: tali munere phalaris ob insitã opinionẽ crudelitatis suæ turbatus est. Itaque ipsum artificẽ ĩ tauꝝ trudi iussit: ut primus artis suæ periculũ faceret. Et magis auratis pẽdẽs laquearibus ensis: Damodes philosophus: Dionysii syracusarũ tyrãni: opes ac potẽtiam cũ extolleret: beatãque eius uitã ĩ tanta opulẽtia reꝝ assereret: eũ ad cœnã Dionysius inuitauit: gladiũ que seta alligatum supra eius caput appendi iussit: quo ille inter cœnandũ conspecto: præ nimio imminentis periculi metu regalibus mẽsis abstinuit q̃ aduertẽs Dionysius illi tyrannos identidẽ uiuere: atque ĩter magnificos apparatus ĩminentibus periculis cruciari affirmauit: Laquearibus aureis: laquearia p̃ quædã

> Magne pater diuum sæuos punire tyrannos
> Haud alia ratione uelis: cum dira libido
> Mouerit ingenium, feruenti tincta ueneno:
> Virtutem uideant: intabescãtque relicta.
> Anne magis siculi gemuerũt æra iuuenci:
> Et magis auratis pendens laquearibus ensis:
> Purpureas subter ceruices terruit. imus
> Imus præcipites quam si sibi dicat: et intus
> Palleat infelix: quod proxima nesciat uxor.
> Sæpe oculos memini tangebam paruus oliuo
> Grandia si nollem morituri uerba catonis
> Discere: et insano multum laudanda magistro:
> Quæ pater adductis sudans audiret amicis.
> Iure etenim id summum quod dexter senio ferret:
> Scire erat in uoto: damnosa canicula quantum

connexitates in contignationibus testudinibusque ædificioꝝ sunt: quæ uariis coloribus adornantur: Vir. Pendent lychni laquearibus aureis. Imus: imus præcipites: Ordo talis & sensus ẽ: An magis affligit qui crudelissime a tyrannis torquetur: q̃ qui conscientia scelerum agitatus ad se ipsum intra se loqtur: Imus imus præcipites nulla salutis spe: Et an magis a tyrannis tortus cruciatur: q̃ ille: qui infelix ac miser intus conscientia eoꝝ sceleꝝ palleat: quæ fidissimæ uxori narrare non audeat. Quibus uerbis ostendit animi tormẽta omis cruciatus corporis superare. Sæpe oculos memini: se quoque dũ puer erat utilibus salubribusque cõtẽptis uoluptuosa & delectabilia quæsisse scribit. Veꝝ tacite annuit: se tunc uenia dignũ fuisse: utpote q reꝝ ignoratione uitio ætatis deliquerit. Sed cum ipse tam sæpe admonitus sit ad eãque rerũ cognitionẽ deuenerit: ut optime uitium possit a uirtute discernere: eum uenia dignũ eẽ significat. Oliuo: Oleum oculis infusum quandam lippitudinem repræsentat: quam in filiis dum parentes metuunt eos a lectione auertunt. Grandia uerba morituri catonis: Cato q uticensis cognomẽ: quia se uticæ interemit: adeptus ẽ: pfligatis iterũ ĩ lybia pompeianis desperatis ptibus mori decreuit. Longa itaque oratione de animoꝝ immortalitate ad amicos habita: lectoque de eadem Platonis libro: gladio se trãsfodit. In eius postea laudem Cice. librũ scripsit. Cæsar duos contra in calũniam eius composuit: anticatonesque appellauit: ut cũ alii plures: tum Appianus secundo bellorum ciuilium libro scribit: Insano magistro ualde sano ac docto: In enim præpositio interdum auget: Virg. Turnus ut infractos aduerso marte latinos. Quæ pater adductis sudans audiret amicis: Solebant parentes ut nomen filiis compararet: ad eos cum aliquid recitaturi eẽnt audiẽdos amicos conuocare. Sudãs autem incertum est: an sermonis magnitudine sollicitus: an metuens ne filius male recitet: an ob lætitiam appositæ recitantis: an forsitan ob laborem in amicis conuocãdis. Iure eteni: Merito iure ait, pp̃ter ætatẽ puerilẽ: quã ludicra magis q̃ grauia uiriliaque delectãt. Dexter senio & damnosa canicula: In tali senio puncta sex. Canis uero unicum punctum continet senionis ãt iactus putilis. Canis dãnosus erat. Proptius: Sẽp dãnosi subsiluere canes

Angustæ orcæ: orca uas est fictile lata aluo: angusto ore ac fundo longiori collo: i quã i ter ludẽtes pueros q nucẽ iniecisset: uictor erat. Ab ea oracula diminutiuũ deducit. Cato de re rustica: Cyminũ: feniculũ: rutã mentã in orculam condito: Ex ea quoque nonnulli urceũ atque inde p diminutionem urceolũ dici uolunt. Buxum torquere: Turbinem ex busso in oui similitudinem tornatum dicit: de quo Tibullus: Nãque agor ut per plana citus sola uerbere turbo: quem celer assueta uersat ab arte puer. Haud tibi inexpertum: Bonarum artium ad uirtutem ducẽtium non es ignarus: quibus uerbis ostendit: nisi desidiã euitarit maiorem reprehensionẽ mereri: q̃ si litterarum & doctrĩæ ignarus esset. Curuos mores: prauos atque distortos: quæ enim recta sunt bona & utilia iudicant. Quæque docet sapiens brachatis illita medis porticus: Et plane philosophiæ: recteque uiuendi præcepta cognosti: qualia Stoici docent. Athenis uero porticus stoa fuit: a qua & Stoici: quoniam in ea conuenire dissereque solebãt: sunt appellati. Hæc quondam pesianactia dicebatur ex uaria & multæ scientiæ pictura Polygnoti teste laertio in Zenone. In hac porticu Darii Xerxisque persarum Medorũque regis i græciam transitus: & salaminium illud nauale prœlium & turpis deinde fuga depicta erant. Brachatis medis: brachas femoralia non eẽ Galeottus martius recte sentit. Herodotus de persis libro quinto: Et genus pugnãdi: eorum huiuscemodi ẽ. Breues arcus ac breuia spicula: longas brachas: longasque in capitibus cristas: unde faciles captu sunt: gerentes in pugnã eunt. Diodorus quoque ubi de galatis frigidis nationibus loquitur sexto uolumine: ita scribit: Vestes ad terrorem intonsas ac coloris uarii ferunt: quasilli uocant brachas: uerũ ut d'longitudĩe uestiũ illi assenserim: ita ex pellibus tantum fieri iure negauerim. Nam & si in ponticis locis mala frigora hirsutis brachis arceri scribit Ouidius: non tamen ex pellibus eas fieri dicit: sed longioris uilli uestes intelligit: ut paulo antea ex Diodori uerbis percepimus: q intonsas brachas ad terrorem galatas ferre scribit. Præterea in media India Persia calidis regionibus: in quibus brachis utunt: ex pellibus eas fieri non est credẽdum. Siliquis & grandi pasta polẽta: Tenui facilique uictu contenta. Pythagoricam autem uitã describit: quæ cunctis animalibus abstinens leguminibus & oleribus uescebatur. Polenta uero ut libro octauo supra decimũ scribit Plinius: uicenis contusi hordei libris: ternisque seminis lini & coriandri selibra: salisque acetabulo: milio interdum adito fit. Et tibique samios diduxit littera ramos: Non te fugit etiam queadmodum Pythagoras uirtutis uitiorumque uiam similitudine ipsilon litteræ demonstrauit. Ea quidẽ a græcis ita pingit: ut in duos ramos aliquanto in dexteram longior discindat. Samios autem ramos ppter Pythagorã samium dixit: non q litteræ huius inuentor fuerit: sed quoniam hominis uitam in huius litteræ formã primus diuiserit. Hominis enim primam ætatem incertam eẽ dicebat: quippe quæ nec uitiis nec uirtutibus penitus inhæreret. Postea biuiũ ipsilon litteræ a pria adolescentia incipere: quo tempore homines dextram aut sinistram uiam cum quadam electione capesserent: Huius uero litteræ formã Palamedes q ad Troiã pugnauit e gruũ uolatu assumpsit: ut Philostratus uolumĩe. iiii. refert. qd & Claudianus ostẽdit Pedula ceu paruis moturæ bella colonis Thracia cũ tepido pmutãt strimona nilo. Ordinibus uariis p nubila texit alis littera: pennarũque notis inscribit aer. Laxũque caput compage soluta: Apertum somno caput ppter caluariæ suturas dixit: quarum ut Celsus octauo scribit: duæ super aures tempora a superiore capitis parte discernunt. Tertia ad aures p uerticem tendens occipitum a summo capite diducit. Quarta ab eodẽ uertice p mediũ caput ad frontem procedit.

Raderet angustæ collo non fallier orcæ:
Neu quis calidior buxum torquere flagello.
Haud tibi inexpertum est curuos deprehẽdere mores:
Quæque docet sapiens brachatis illita medis
Porticus in somnis quibus de intonsa iuuentus
Inuigilat: siliquis et grandi pasta polenta.
Et tibi quæ samios diduxit littera ramos
Surgentem dextro monstrauit limite callem.
Stertis adhuc? laxumque caput compage soluta

Oscitare. Oscitatio. Oscedo.

Oscitat hesternũ: Oscitando euaporat quod heri comedisti. Oscitare autẽ est os totũ adaperire: quod interdum excitatis a somno euenit: interdum & desidia quadam fit. unde & oscitatio & oscedo deducitur. Agellius libro quarto: Sed cũ ille deierasset inuitissimum sese & repugnãtem oscitatione uictum: tenerique eo uitio: quod oscedo appellat: tum notæ iam destinatæ exemptus est. Diffutis undique malis: Hoc oscitantibus ꝓpter futuras malarum accidit. Malæ enim Celso autore in summa parte singulas transuersas futuras habẽt. A me diisque naribus aut superiorum dentium gingiuis per mediũ palatũ una procedit: aliaque transuersa idem palatum secat. Est aliquid quo tendis: Proposuisti ne aliquem finem ad quem pergas? an uero uagus & fluctuans erras? Et in quo dirigis arcum: A sagittario tractum est: signum quo sagittam dirigat inspectanti. An passim sequeris coruos: testaque lutoque. An more coruorum nullo certo metu uolantiũ per cenosam stratamque uiam duceris. Coruos autem pro prauis & a uirtute deuiantibus: sine ullo respectu ponit: Iuuenalis: Dat ueniam coruis: uexat censura columbas. Nonnulli quod luto & lapidipibus coruos insectetur: legunt.

Oscitat hesternum diffutis undique malis.
Est aliquid quo tendis et in quo dirigis arcum.
An passim sequeris coruos: testa que lutoque
Securus quo pes ferat: atque ex tempore uiuis.
Helleborum frustra cum iam cutis ægra tumebit
Poscentes uideas: uenienti occurrite morbo.
Et quid opus cratero magnos promittere montes:
Disciteque o miseri: et causas cognoscite rerum.
Quid sumus: et quidnã uicturi gignimur: ordo
Quis datus: aut metæ quam mollis flexus et undæ.
Quis modus argento: quid fas optare. quid asper
Vtile nummus habet. patriæ carisque propinquis
Quantum elargiri deceat. quem te deus esse
Iussit: et humana qua parte locatus es in re
Disce: neque inuideas quod multa fidelia putet

Hellebor̃ frustra cũ iam cutis ægra tumebit: Optima similitudine utitur: Sicut. n. morbo anteq̃ uires adaugeat occurrendũ est: quoniam illi ingrauescit frustra remediũ adhibet: sic uitiis antequam illis occupemur: repugnandum est. Nam ubi in animis nostris penitus insederint: difficillime dimouentur. Et quid opus cratero: nihil opus est desperata ualitudine. Cratero magna præmia polliceri. Craterus quidem insignis medicus augusti tempestate floruit: de quo Hora. in sermonibus: Non est cardiacus craterum dixisse putato. Magnos montes: Antiquũ dictum: in eos qui nimis magna temere pollicent. Aut metæ: quam mollis flexus. Per metæ similitudinẽ admonet: ne a uirtute ad uitia dilabamur. Meta uero a metiendo dicit: terminusque ẽ ac signum: quo cursus intenditur: ac circa quod curriculum aurigæ uertunt. Moris enim erat septies metam lustrare. Propertius aut prius infecto deposcit præmia cursu. Septima quã metam triuerit ante rota. Hãc consuetudinem postea Domitianus inuertit & a septena lustratione ad quinã redegit. Suetonius in eius uita: In his circensium die quo facilius centum missis peragerent singulos a septenis spaciis ad qna corripuit. Asper nummus: Nũmi signo impressi contrectando digitis asperi sunt. Contra non signati læuigati & perpoliti sunt. Nũmus uero ut Aristoteles in ethicis refert: non a natura sed a lege: quæ nomos dicit: ẽ inductus: & ueluti subsidiũ cõmutandaꝝ rerum compositus. Et humana qua parte locatus es in re: Quo in gradu rerũ humanarum locatus sis. & quã facultatem rerum optineas: ne plus minusue facias q̃ conditio tua ferat. Nec inuideas quod multa fidelia nec liuore afficiaris: quod aliquem ditiorem te cernas: & qui penarium multis rebus refertum: habeat quas umbri marsique clientes sibi donarint. Putet: Tam diu seruata sit ut putorẽ grauẽque odorẽ redoleat.

Craterus medicus
Horatius
Meta
Propertius
Suetonius
Numus

In locuplete penu: in copioso atque abundãti penario. Locuples uero locoꝝ plenus: quẽadmodũ pecũiosus a pecoꝝ copia. assiduus ab asse dãdo cognoĩat. penus aũt omne esculentũ: poculentũque significat. Penariũ uero locũ intra domum in quo penus reponit. Est aũt penus quartæ declinatõnis in genere masculino & fœminino. In neutro uero tertiæ. Nã hoc penus penoris ut pecus pecoris facit. Horati. prio libro epistolaꝝ. Annonæ ꝓsit: portet frumẽta penusque. Vir. in masculino uel fœminino posuit. Cura penũ struẽt & flãmis adolere penates. Vmbris umbria regio ab pœnio ad adriaticũ usque sinũ ꝓtẽdit dicta qđ in undatione terraꝝ imbribus supfuerit. Et pernæ: a pede pna dicta ẽ cũ toto pede sallita. Cato đ re rustica. & eo addito ungulã de pna. Marsi monumẽta cliẽtis: ob eã cãm a cliẽtibus missa: ne e memoria patronoꝝ excidãt. Monumẽtũ. n. ẽ qc qđ đ aliq̃ re nos monet marsi uero populi ultra picenum pelignis & marrucinis uicini sunt. Menaque: mena piscis ẽ colorẽ mutãs. cãdidæ enĩ hyeme Pli. teste sũt æstate uero nigriores. De gẽte hircosa: an ĩculta & horrida militãtiũ more; an potius graue olenti & fetida cuiusmodi hirci sunt: utpote quæ libidinibus luxuique intẽta a disciplĩa militari degenerarit. Arcesilas Scithi hic filius patria pitaneus: clarusque phũs fuit: & ætatis anno quĩto & septuagesimo obiit. Erũnosique solones. laboriosi: studio. n. sapiæ dediti cæteris rebus omissis multos labores ꝑferunt: ob quod erũnosi cognominant. solon uero patria salaminius exerestidiæ filius athenis maxie claruit: sed pisistrati tyrãnidẽ fugiẽs in cypro: tandẽ. lxxx. ãno ætatis morit. Obstipo capite. tristi: seuero ad terrã inclĩato: nã obstipi dicũt qbus colla rigẽt & ĩ hũeꝝ capita ĩclinata sũt. Exporrecto labello. Labra interdũ contrahimus: ĩterdũ exporrigimus atque extendimus: q aũt interloquendũ uerba præponderãt labra quodãmodo extẽdere uident. Gigni de nihilo nihilũ: & Democritus abderites & Dioge. Apolloniates & Epicurus & phĩ fere oẽs nihil eẽ qđ sui originẽ non hẽat. neque qcq̃ ex nihilo gigni posse: aut ĩ nihilũ id qđ aliqd ẽ cõuerti posse scriꝑserũt. Oĩa. n. ex aliq̃ re fieri necesse eẽ dixerũt: quoniã si qđ defluit ĩteriret ĩ id qđ nõ ẽ oĩa iãdudũ ĩteriissẽt: cũ ea non eẽnt ĩ quæ dissoluerẽt. Torosa iuuẽtus: ualẽs & robusta.: Tori. n. ꝑtes mẽbroꝝ uernose callosæque & ĩ se ꝓpemodũ collectæ sũt. Valerius flaccus Protulit horrẽdosque toris ĩformibus artus: qđ & de uenis quoque cũ uaricũ ĩ morẽ quibusdã in locis turgescũt: dr. Celsus ĩ. vii. Ac ꝑ ipsos uenaꝝ toros ĩeq̃le ẽ. In herbis quoque eodẽ Pli. uerbo utit. nã de inula scribẽs ait. Breuior his ẽ sed torosior amariorque inula Itẽ đ brassica: alii ĩ orbẽ porrecti: alii ĩ latitudinẽ torosi. Itẽ đ asparagis q caulẽ educẽs tpe ipso quo fastigatus ẽ ĩ toros strigit. Inspice: ĩcontinẽtiã desidis delicatique uiri carpit: q cũ paucoꝝ dieꝝ abstinẽtia sanari possit cõtra medici præcepta balneo ac uino utẽs ĩ grauiorẽ morbũ recidit: unde mors tãdẽ conseqt. Inspice ãt ab egrotãte ad medicũ dr. Nescio qd uel ægroti paꝝ qd morbi eẽ dicẽtis uel medici potius uerba sũt ignorare se qd ĩspiciat asserẽtis. Trepidat mihi pectus: notæ aduersæ ualitudĩs futuræ sũt: ut Celsus ẽt libro secundo refert: si dolor præcordioꝝ ẽ: aut totius pectoris: aut si spiritus grauior ẽ.

In locuplete penu defensis pinguibus umbris
Et piper et pernæ marsi monumenta clientis.
Menaque quod prima nondum defecerat orca.
Hic aliquis de gente hircosa centurionum
Dicat. quod satis est sapio mihi. non ego curo
Esse quod archesylas: erumnosique solones
Obstippo capite: et figentes lumine terram:
Murmura cum secum: et rabiosa silentia rodunt.
Atque exporrecto trutinantur uerba labello
Aegroti ueteris meditantes somnia: gigni
De nihilo nihil: in nihilum nil posse reuerti.
Hoc est cur palles: cur quis non prandeat hoc est?
His populus ridet: multumque torosa iuuentus
Ingeminat tremulos naso crispante cachinos.
Inspice. nescio quid trepidat mihi pectus: et ægris
Faucibus exuberat grauis halitus. inspice sodes.

Postquā tertia compositas uidit nox currere uenas. Medicinæ Persius non ignarus ea ꝑfecto ponit, quæ ueteres medici obseruauerunt. Celso .n. auctore libro tertio: ubi corpus ægrotare incipit q̄uis unā febris accessionē secura integritas: est tamē quia tertiana timeri potest expectandus est dies tertius: & ubi accessionis tempus præteriit: cibus dandus est sed exiguus: quia quartana quoque timeri potest. Hic aūt die tertia cum uideret febrim non reuertisse: tanq̄ omni periculo liberatus ad pristinū uictum & incontinentiā rediit.

Qui dicit medico iussus requiescere: postquam
Tertia compositas uidit nox currere uenas.
De maiore domo modice sitiente lagena
Lenia loturo sibi surentina rogauit.
Heus bone tu palles. nihil est. uideas tamen istud
Quicquid id est surgit tacitæ tibi lutea pellis.
At tu deterius palles: ne sis mihi tutor.
Iampridem hunc sepeli: tu restas. perge tacebo.
Turgidus hic epulis: atque albo uentre lauatur
Gutture sulphureas lente exhalante mephites.
Sed tremor inter uina subit: calidumque trientem
Excutit e manibus. dentes crepuere retecti.
Vncta cadunt laxis tunc pulmentaria labris.
Hinc tuba: candelæ: tandemque beatulus alto
Compositus lecto: crassisque lutatus amomis
In portam rigidos calces extendit: at illum
Hesterni capite obducti subiere quirites.
Tange miser uenas: et pone in pectore dextram.

Modice sitiente. Cui ad summū labꝝ paruū desit. Lenia surrētina Tiberius cæsar, ut scribit quartodecio libro Pli. consensisse dicebat medicos ut nobilitatē surrentino uino darēt. Surrentini autem montes in campania uicini massicis gauranisque collibus sunt. Heus bone tu palles. Medici uerba sunt ne se lauet: neue largius uino utatur: quoniam palleat. Nihil est. Valitudinem æger dissimulat: quo possit solitæ incontinētiæ indulgere. Videas tamē. Admonet medicus q̄uis a morbo liberatus sibi ipsi uideatur: caueat tamē quoniam cutis eius tacite intumescat. At tu deterius palles medico conuiciatur præmonens ne sibi tāq̄ custos & tutor sit. Perge tacebo. Nullum se ulterius uerbum facturū promittit medicus. Turgidus hic. Ex persona sua poeta loquitur ostendens hunc tandem ob incontinentiā interiisse. Gutture sulphureas lente exhalante mephites. Ructus & exhalatio crudi stomachi signa sunt. Mephitis aūt cum terræ putor fit ex aquis maxime sulphuratis atque etiam corruptis proueniens: ꝑ translationē ad grauem ructuationis odorē rettulit. Calidūque trientem. Et si triens est tertia assis pars: pro calice tamē hoc loco ponit̄: qui tertiam sextarii partem continet. Calidū uero dixit: uel quia tādiu calicem manibus potando ante tremorem aduentandis febris tenuerit: ut eum calefecerit. In quo summa arte longam eius potationē incontinētiamque reprehendit. Vel ad calidam potionem rettulit. Iuue. Quando uocatus adest calidæ gelidæque minister. Hinc tuba: Funera ad tubam efferebantur. Virgi. de pallante. It cælo clamorque uirum clangorque tubarum. Beatulus alto compositus lecto crassisque lutatus amomis. Beatū ut scribit Plinius hominē etiā in morte luxuria fecit adhibens urēdis defunctis preciosa aromata: quæ deoꝝ sacris conueniebant. Lutatū autem pro oblito & unguētato ponit. Cadauera .n. uariis aromatibus condiebant̄: amomo præsertī: cuius uua in uite ꝑsimili labruscæ in india nascit̄: frutice uenoso: palmi altitudine. Oritur & in armenia & ī syria & ī media & ī ponto. In portā rigidos calces extēdit cadauera anterioribus pedibus efferūt̄: ut iteritus ortui cōtrarius demonstret. Hesterni q̄rites: hesterna die morte doīni liberati & q̄ritiū ius adepti. Capite īduto pileato. nā libertatis īditiū pilei gestamē erat. Tāge miser uenas ab īfirmitate corpis und̄ ꝑ ægroti īcontinētiā mors tādē hoīs secuta ē: ad ægritudinē aīi trāsit: q̄ aīus demersus ī uitiis morit̄: medicū uero inducit adolescētis auaritiā libidinē gulositatē iracūdiā: ob quæ uicia īsaniat reprehēdēte.

Nil calet hic: nullũ in te febricitãtis calorẽ sentio. Non frigent: nullũ aduentãtis febris indiciũ uideo. solet. n. frigus febri praecedere: ac tunc extremae ptes prius frigere incipiũt. Visa est si forte pecunia: tuũ ĩquit morbũ cognoui. Ipso. n. sano corpe es: mẽte uero non bene uales. nã & auaritia & libidine aestuas. Positũ est algente catino durũ olus. haec pin de accipienda sunt ac si adolescẽs uiles dapes repudiasset: seque appetitũ non habere dixisset qđ ex eo medicus dicit accidere: quoniã cibos uiles fastidiret.

Nil calet hic. summosque pedes attinge: manusque
Non frigent. uisa est si forte pecunia: siue
Candida uicini subrisit molle puella:
Cor tibi rite salit: positum est algente catino
Durum olus: et populi cribro discussa farina.
Tentemus fauces: tenero latet ulcus in ore
Putre: quod haud deceat plebeia radere beta.
Alges: cum excussit membris timor albus aristas:
Nunc face supposita feruescit sanguis: et ira
Sintillant oculi: dicisque: facisque quod ipse
Non sani esse hominis: non sanus iuret horestes.

Satyra Quarta.

Em populi tractas? barbatũ hoc crede magistrũ
Dicere: sorbitio tollit quem dira cicutae.
Quo fretus: dic hoc magni pupille pericli.
Scilicet ingenium: et rerum prudentia uelox
Ante pilos uenit. dicenda tacendaque calles?

Algente catino: uel qa ferculũ in catino ret frigeratũ eẽt: uel quod melius est ad saporẽ retulit. Catino. n. qđ non lauti ferculi erat attribuit. Et populi cribro de cussa farina. Plebei ac tenues non ex molli siligine facto: sed pane secũdario utebantur: qui enĩ paupes sunt: rarioribus cribris utũtur: quo plus pãis & furfuris minus conficiatur. Cribrorum autẽ genera plura sunt. galliae. n. auctore Pli. setis equorũ inuenere: Hispania lino excussoria & polinaria: aegyptus e papyro atque iunco. farinã uero a farre denominatã noĩe ipso apparet. Tenero latet ulcus in ore: gulositatẽ eius ostendit quae non nisi lautis cibis expleri possit. ulcus uero clausa est & tecta intra cutẽ malignitas. Alges cum metu pecuniarũ uel libidinis afficeris tunc frigescis. Timor albus: pallidus ab effectu. timor. n. pallorẽ inducit cũ ab exterioribus ptibus ad praecordia sãguis recurrat. Aristas: pilos q ĩ hũano corpe uelut aristae ĩ grano sũt. arista. n. ut acus tenuis lõga eminet e gluma: atque ut Varro prĩo de re rusti. li. placet dcã ẽ: qđ arescit prĩa granũ gerẽdo. Excussit uero q̃si excutiẽdo erexit: ut steterũtque comae & uox faucibus haesit apđ Vir. Nũc face supposita feruescit sanguis adolescẽtẽ irritatũ: atque ira cõmotũ sigĩficat. Dicisque facisque: eũ quoque ob supiora uicia ĩsaire ostẽdit.

Em populi tractas. Adolescentẽ ambitiosũ reprehẽdit: q cũ libidinosus & mollis eẽt: introrsũ turpis & pelle decorus r. p. gubernare ante maturos ãnos studeret.

Barbatũ magistrũ: barbati p studiosis uiris & philosophis capiũt. Iuue. Barbatos licet admoneas mille ĩde magistros. Sorbitio tollit quẽ dira cicutae. Socrates Atheniensis philosophus Sophronisci & Phaneretae filius accusãte Anito capitis dãnatus sorbitionẽ cicutae hausit: quae ut Pli. vi. &. xx. libro refert: uenenũ ẽ publica atheniẽsiũ poena inuisa qđ & Iuue. de athenis ostendit. Nil praeter gelidas ausae conferre cicutas. Est uero cicuta herba caule uiridi altiore saepe binis cubitis ĩ cacumĩbusque ramoso: foliis coriãdri tenuioribus: graui odoratu: semĩe aniso crassiore: radice cõcaua nullius usus: nã semini tãtũ & foliis refrigeratoria ẽ uis. Magni pupille pericli: alcibiades: ut Plutar. asserit arcto gradu ppinqtatis pericli coniũctus erat: sub cuius tutela mortuo Clinia patre fuit. Scilicet ingeniũ: scilicet cũ derisu pnũciandũ est. Ostẽdit. n. rerũ agendarũ scientia ante annorũ maturitatem non accedere. Velox: quae profecto uelox esset si tibi iuueni inesset. Prudentia enim longo tempore interuallo plurimarum rerum usu & experientia gignitur.

Cribrũ
Genera cribrorũ
Farina
Vlcus.
Gluma. Arista.
Virgilius
Iuuenalis. Barbatus
Socrates. Anitus
Iuuenalis. Cicuta
Alcibiades

Ergo ubi commota:quãdo populũ commotũ atque iratũ inspicies oratione tua sedare cupies. Maiestate manus:manu annuimus cum populo significamus ut sileat atque ora re uolentes audiat. Quirites:& si quedã ueluti Socratẽ atheniensẽ ad Alcibiadẽ loquẽ tẽ induxit:tamẽ cũ de romano℞ iuuenũ ambitione libidine mollitieque loquat̃ iure q̃rites ꝑ Atheniensibus noĩauit. Hoc puta. Prisciano auctore.xv.libro puta legendum est quod quidẽ aduerbiũ eẽ uolũt:atque ideo.a.Persiũ corripuisse:cũ ita& puta corripiat̃.

Ergo ubi commota feruet plebecula bile
Fert animus calidæ fecisse silentia turbæ
Maiestate manus.quid deinde loquere:quirites
Hoc puta non iustum:illud male:rectius istud.
Scis etenim iustum gemina suspendere lance
Ancipitis libræ:rectum discernis ubi inter
Curua subit:uel cum fallit pede regula uaro:
Et potis es nigrum uicio præfigere thita:
Quin tu igitur summa nequicquam pelle decorus
Ante diem blando caudam iactare popello
Desinis.anthiceras melior sorbere meracas:
Quæ tibi summa boni est? uncta uixisse patella
Semper: et assiduo curata cuticula sole:
Expectata haud aliud respondeat hæc annus. I nunc.
Dinomaches ego sum.suffla:sum candidus.esto

Scis etenim iustum:A trutina translatio cum aliquid ꝑpenditur: facta ẽ. Rectũ discernis nosti etiã rectũ ab intorto dignoscer̃:quod a fabris & architectis assũptũ est. Et potis es nigrũ uitio præfigere theta:& tantũ auctoritate ac eloquentia uales:ut possis populo ac iudicibus persuadere aliquẽ ut uitiosum interimãt. Nigrum theta. Tau et theta græcorũ litteræ sunt:sed tau absolutionis signum & salutaris nota est:ut in ezechiele legitur. Et signa Tau super frontes uirorum gementiũ. Theta uero dãnationis & mortis:Martialis: Nosti mortiferũ q̃storis castrice signum Est opere preciũ discere theta nouum. Quin tu igitur:cum quæ a me superius narrata sunt facere nequeas: & extrinsecus comptus atque decorus: intrinsecus uero turpis et malus sis:cur non rem publicam gubernare an te maturum tempus desistis? Caudam iactare. Blandiri & adulari.quod a canibus tractum est. Blando popello. Vel populo q̃ semper ditioribus & potentioribus blanditur. Vel cui eblandiendum sit in suffragiis & magistratibus de mãdandis. Anticyras melior sorbere meracas. Aptior hellebori puris & simplicibus potionibus insaniam tuam purgare:quam per sommam ambitionem ante tempus temeritati populi te subiicere. Anticyram uero pro hellebero posuit:quoniam in anticyra maxime sumeret̃. Hellebo℞.n.ut Strabo uolumine nono scribit: q̃uis ĩ multis nascatur locis:tamen circa urbem anticyram in phocide optime præparatur:quo frequentes olim aduenæ purgationis causa nauigabant. Horatius nauiget anticyram. Quæ tibi summa boni. Interrogat qua in re summũ suũ bonũ reponat. Vncta uixisse patella putasne lauto paratu uiuere:corpusque bene curare summũ hominis bonũ esse? Atque hæc perinde ac si adolescens ita dixisset:ponit. Expecta. Indignatum discedentẽque iuuenem remoratur. I nunc:Postquam eum admonuit:prætereuntẽ aniculam non aliter responsuram fuisse.ei potestatem eundi facit. Dinomaches ego sum. subiratus Alcibiades quod eum socrates illi aniculæ compararit: se a Dinomache clarissima fœmina multum ab anu illa dissimili genus ducere:ac propterea se nobilem esse magna cum indignatione pronunciat. A Dinomache uero maternũ genus Alcibiadi. Plutarcho auctore fuit. Suffla. separatim legendum est.quod a uentoso℞ hominũ consuetudine sumptũ est:qui buccas inflare spiritumque emittere supbientes solent. Sũ candidus:se quoque a pulchritudine commendat. Esto concedat̃ te generosum formosumque esse dũmodo baucis interrogata qua in re summũ bonum esse existimet:deterius te non responderet:qui illud in bonis tantum fortunæ ac corporis posuisti. Non desũt qui aliter ordinẽt I.nũc.o.alcibiades & extolle ac iacta te:qd & a Dinomache genus trahas & formosus sis.

Sig^{a} absolutõis & ꝯdẽpnatõis apd̃ grecos.

Antycras

Hellebo℞. Strabo

Phocis

Horatiꝰ

Dinomaches

Baucis: Inopis atque ignobilis foeminae nomen est: quã pannuciã uilibus pannis indutam uocat. Discincto uernae desidi ac luxurioso. Vernae autẽ ex ancilla domi nostrae geniti serui sunt a uere denoiati: quoniã id anni tẽpus foeturae: ut ait Festus: maxime conuenit. Cãtauerit: uel alta & clara uoce: ut moris ẽ olera p urbẽ uendentiũ exclamarit: uel ut eb ne uendat laudauerit: Horatius laudat uenales qui uult extrudere merces. Ocyma: Ocymũ herba hortensis est: qđ cito nascat dictũ ut Varro scribit. Ocys. n. graece: cito latine significat. Discinctorum aũt & molliũ uirorum est eiusmodi bene olentes herbas manu gestare. Vt nemo in sese tentat descendere nemo. Cũ admiratione legẽdum est neminem sua uicia reputare: cum aliena diligentius pscrutetur. In dictione aũt nemo con duplicatione utitur ad maiorem admirationẽ affectusque sui expressionẽ in legentiũ aĩs imprimendã. Sed praecedenti spectat mantica tergo. Sed aliorum sẽper uicia cernimus. Ab aesopo scribit duas mãticas hoĩnes habere: unãque praese: alterã pone ferre. Aliorum uitia in anteriorem immittimus: atque ideo aliena facilius cernimus. Nostra uero in posteriore mantica reponẽtes: ea inspicere negligimus. Catulus. sed non uidemus manticae quod in tergo est. Item Horatius in sermonibus. Respicere ignoto discet pendentia tergo. Est autẽ mantica numorum receptaculũ: ut Asconius in secundam uerrinã refert. quae tamen propera interdum Porphirione auctore ponitur. Quesieris: Exemplo probat neminẽ uicia sua inspicere: cũ aliena linceis oculis plane cernat. Dicit. n. si quaesieris ab aliquo an Vectidiũ norit: statim ut ille se eũ cognoscere dixerit: eũ auaritiae argues. Cuius? Eius qui interrogat an Vectidiũ nouerit responsum est: querentis quẽ Vectidiũ dicat. Plures. n. eodem noĩe uocabant. Diues arat: respondet interrogator eũ se uectidiũ dicere: qui multa praedia curribus arat. Quantũ non miluus oberrat. qui tot agri iugera i sabinis arat: quot miluus non circũuolet. Iuuenalis: Tot miluos intra tua pascua lassos. Hunc ais: Interrogati responsio. Ais ne hunc Vectidiũ quasi ostendat se eum probe cognoscere. hunc dis iratis: qui primũ de uectidio quaerere coeperat: haec omnia quae sequũtur de eo enumerat. Hunc Eclipsis figura est. Dico. n. uerbum extrinsecus subaudiendũ est. Qui quandoque iugũ ptusa ad compita figit. qui ita auarus est ut arando etiã in compitis aratrũ figat: atque aliquam ptem attritae uiae aratione comminuat. Sunt qui ad compitalia referentes dicant eũ ita auarũ esse: ut cũ compitalia sacra fierent: caeteris feriatis ipse anteq̃ ad sacra pgeret: terrã araret: atque subinde cum bobus & aratro ad sacrificiũ post arationem accederet. Pertusa compita. Frequẽtia hominũ pedibus attrita. sunt. n. compita: loca: in quae multae uiae competãt. Seriolae ueterẽ metuens deradere limũ. summam hoĩs auaritiam maximo artificio uerborum expressit. Ostẽdit. n. eũ non audere ne paruum quidẽ uini cadum relere: quod multos annos ob auaritiam in cellario seruarit. Veterem limũ uasa uel argilla: quam nunc limũ appellat uel pice uel resina uel gypso obturabant. Hoc bene sit. Verba haec tanq̃ a uectidio dicta ponunt. Nam cum ueteris uini cadum regypsare non auderet: aliud deterius uinum potans quasi per auaritiã ingemiscens si melius uinũ assumeret deterrimo uino sũpto hoc bene satisque dicebat. Tunicatũ cepe: qđ tunicas multas circũ se habet. Ollã farratã. Ollã farre plenã. quo cibo pueri nimis parco uictui assueti: tanq̃ lauto & opiparo laetabant. Morientis aceti: deficiẽtis: acrioniaque carẽtis: q̃to. n. acrius tãto melius acetum est

Dum ne deterius sapiat pannutia baucis
Cum bene discincto cantauerit ozima uernae.
Vt nemo in sese tentat descendere nemo.
Sed praecedenti spectatur mantica tergo.
Quaesieris nostin uectidii praedia? cuius?
Diues arat curibus: quantum non miluus oberret.
Hunc ais? hunc diis iratis: genioque sinistro.
Qui quandoque iugum pertusa ad compita figit.
Seriolae ueteris metuens deradere limum
Ingemit. hoc bene sit tunicatum cum sale mordens
Cepe: et farra tam pueris plaudentibus ollam:
Pannosam fecem morientis sorbet aceti.

At ſi unctus ceſſes:et figas incute ſolem
Eſt prope te ignotus cubito qui tangat:et acre
Runcantem:populo marcentes pandere uuluas.
Tu cum in maxillis balanatũ gauſape pectas:
Inguinibus quare detonſus gurgulio extat?
Quinque paleſtritæ licet hæc plantaria uellant:
Elixaſque nates labefactent forcipe adunca:
Non tamen iſta filix ullo manſueſcit aratro.
Cedimus:inque uicem præbentes crura ſagittis.
Viuitur hoc pacto:ſic nouimus.ilia ſubter
Cæcum uulnus habes:ſed lato baltheus auro
Protegit.ut mauis da uerba:et decipe neruos:

At ſi unctus ceſſes:quẽadmodũ inquit tu Vectidii auaritiã reprehẽdiſti:ſic aliquis ſi mollis deſeſque fueris te reprehendet. Et figas in cute ſolem:fricando.n.corpus atque unguentando ad ſolem cutis penetratur. Ignotus:quem ipſe non uideas cum a tergo prope te ſit. Cubito qui tangat:Aliquẽ cui uitia tua palam faciat. Et acre deſpuat in mores:acriter inuehatur in mores tuos. Penẽque arcanaque lũbi runcantẽ. Vellicante ac depilãtẽ uirile mẽbrũ:& oſcenos locos quo glaber & ſine pilis circa inguina ſis. Rũcare aũt a ruſticis trãſtulit.cum herbas frugibus noxias auellere atque ſarrire ſignificet: Marcẽtes pãdere uuluas: ut pãdas ac præbeas. uulua uero mulieris tantũ eſt: ſed propter coitũ ſatyrica mordacitate cinædi podicẽ uuluæ munera pagentẽ uuluã appellauit. Tu cũ maxillis:turpitudinẽ eius carpens interrogat cum barbã nutriat: cur inguina uellicet & abradat. moris autẽ ueterũ fuit barbã nutrire:cum ante ſuperioris africani tempora tonſores ĩ urbe non fuerint. Balanatum gauſape: Barba unguentata. Balanus enim inter precioſa unguenta ponitur. Horatius:Preſſa tuis balanus capillis. Gauſape uero militare ſtramẽtum eſt:quod pro lecto in caſtris ſternebatur. Plinius octauo. Antiquis enim torus eſtramento erat:qualis nunc etiam in caſtris gauſape:hoc cum uilloſum eſſet:a uillorum pilorumque ſimilitudine gauſape pro barba poſuit. Detonſus curgulio:uia patens in gutture.per quam ſpiritus attrahitur atque emittitur:curgulio eſt:A cuius ſimilitudine in obſcenis eam partẽ appellat: quæ a pene ad anum eſt:per quam a lumbis ſemen humanum ut per curgulionem ſpiritus fluit. q̃dam pro pene in curgulionis uermis formam ſe uel contrahentem uel extendentem accipiunt. Nonnulli anum ab aſpectus obſcenitate intelligunt. Quinque palæſtritæ quamuis quotidie te expiles: non tamen circa inguina glaber eris: quemadmodum nec filix ab agro penitus aratione diuellitur. Plantaria:quoniã palæſtritæ uiri robuſti ſunt a palæſtra & luctatõne cognominati:propterea ne ualentibus uiris paulum quid uellendum daret:plantaria per tranſlationem pro pilis dixit: ſunt autem plantaria ipſæ plantæ non in arboribus:ſed in terra natæ quæ cum radicibus & terra propria tranſferũtur. Eliſas:depilatas & perpolitas: ui enim pili euelluntur.. Quidam elixas legunt:quaſi aq̃ calida madefactas:ut pili facilius uellicentur. Forcipe adunca qua pili ipſi auelluntur. Forcipes enim quaſi foruicapes dictæ ſunt quaſi forua: hoc eſt calida capiuntur. Virgi. octauo. Verſantque tenaci forcipe maſſa. Forcifes uero ſunt quibus incidimus. Cædimus inque uicem præbemus crura ſagittis. Et ipſi alios reprehendimus. & nos quoque inuicem accuſationi aliorum ſubiicimur. Inque uicem: Themeſis figura eſt: quæ fit quotiens uerbum aliquod ſimplex uel compoſitum diuidentes: unam uel plures dictiones interponimus:ut ſeptem ſubiecta trioni. Viuitur hoc pacto:ut alter alterius errores carpat. Sed lato balteus auro protegit:ſed hoc tuum ſcelus ab opibus & diuitiis tegitur quia uero ilia dixit:propterea balteo tegi ſubiunxit.nam balteus cinguli genus cum latũ ſit:ilia ipſa operit:quæ ſub lateribus ſupra coxendices ſita ſunt. Vt mauis da uerba & decipe neruos. Hac tuæ nobilitatis uẽtoſitate:decoroque habitu decipe populum:& qui te intus non nouerit q̃tum uelis. Neruos.n.& grauiores uiros & qui te intrinſecus noſcunt nunq̃ decipies. Quidam neruos ueritatem ipſam intelligunt:quæ plurimũ habet uiriũ & neruorum. Da uerba:dare uerba decipere eſt:Terentius. Cui uerba dare difficile eſt.

Egregiũ cũ me uicinia dicat non credam. Hæc cũ asseueratione ꝓnuncianda sunt. Respondet enim adolescẽs. Nonne populi iudicio de me credã: si me egregiũ eẽ dicat. Viso si palles: respondentis admonitio ẽ: frustra se quẽpiam egregium eẽ putare licet ita iudicetur a uulgo: nisi ab auaritia & libidĩe procul sit. Amarũ penem: hoc ideo dictum ẽ: quoniam amaritudini semp uenus commixta est. Vnde & acidaliæ cognomen ꝓpter curas: solicitudinesque ac amara tedia meruit. Si puteal multa cautus uibice flagellas. Sensus ẽ. si graui bus usuris debitores affligis. Dicit. n. si in exigendis pecuniis cautus tam iugiter ad tribũal prætoris accedis debito rẽs accusãs: eosque ad solutioné cogens: ut puteal ipsũ frequentia & acerbitate tua cædere uideris: frustra credes populo te egregiũ prædicãti. nã puteal prætoris tribũal subselliũque ẽ: Hora. Forũ putealque Libonis mandabo siccis. Respice quod non es. Omissa ãbitione atque aura populari: uirtutẽ sequeř: teque ipsũ cognosce. Tollat sua mũera cerdo: suas uulgus auferat laudes. Nã cerdones uiles hoĩes sunt lucrum sectantes. Cerdos enim lucrum significat.

Si potes. egregium cum me uicinia dicat
Non credam? uiso si palles improbe nummo:
Si facis in penem quicquid tibi uenit amarum:
Si puteal multa cautus uibice flagellas:
Ne quicquam populo bibulas donaueris aures.
Respice quod non es: tollat sua munera cerdo:
Tecum habita: aut noris q̃ sit tibi curta suppellex.

Satyra quinta.

u Atibus hic mos est centum sibi poscere uoces
Centum ora: et linguas optare in carmine cẽtum
Fabula seu mœsto ponatur hianda tragœdo:
Vulnera seu parthi ducentis ab inguine ferrum:
Quorsum hæc: aut quãtas robusti carminis offas
Ingeris: ut par sit centeno gutture niti?
Grande locuturi nebulas helicone legunto:
Si quibus aut prognes: aut si quibus olla thyestæ
Feruebit: sæpe insulso cœnanda gliconi.
Tu neque anhelanti: coquitur dum massa camino
Folle premis uentos: nec clauso murmure raucus
Nescio quid tecum: graue cornicaris inepte

Atibus hic mos est. Diuersa hominum studia esse demonstrans. Cornutũ præceptoré suũ philosophia delectari scribit: cui non nisi qui liber sit possit ĩcumbere. Libertaté uero ĩ aĩo esse ꝓbat. Hiãda mœsta tragœdo: cũ hiatu ꝓnuncianda. Mœsto ãt dicẽs ad naturã allusit tragœdiæ: cuius cũ luctuosus exitus sit: tragœdius quoque mœstus ac tristis ꝓ cõditione ꝑsonæ ĩducit. Ab iguĩe parthi sagittis ĩ prælio maxĩe ualẽt: q̃s fugiẽtes iterdũ ĩ hostes iaciũt: quoniã uero pharetra ab hũeris pẽdẽs: coxis laterique illudit ob id ait ab ĩguine sagittas educeř. Quorsũ hæc: iterrogat cur cẽtũ sibi ora poetæ ĩuocẽt: cũ ut ait Hora. nisi locus exigat fieri nõ deceat. Quãtas offas: hoc ĩ uitupationé scribẽtis dicit q nimiũ & ĩfleť & turgeat. Grãde locuturi nebulas helicõe legũto: res grãdes scripturi nebulas: hoc ẽ ĩflata & ĩania uerba ex helicone fluentes musas ĩuocẽt. Si q̃bus aut ꝓgnes: aut siq̃bus olla thyeste feruebit: siq tragœdias d ꝓgne atreoque d̃scribẽt: q ꝑntibus filios ĩ olla dcoctos ĩ cibũ apposuerũt. Progne. n. Pãdionis athẽaꝝ regis filia. Therei tharcũ regis uxor philomenæ soror fuit: quã cũ a Tereo marito suo ꝑ uim stupratã compisset Itim filiũ ei comedẽdũ apposuit. Atreus uero pelopis filius grauiter ferens thyesté frẽm cũ Europa uxore sua concubuisse: eius liberos ĩterfecit: decoctosque epulandos parenti dedit. Insulso cœnanda gliconi: quoniã ollã feruere dixerat in translatione uerborũ pstãs cœnandã ꝑ recitãda subiũxit. Gelico uero tragœdus tẽpestate Neronis fuit. Tu neque anhelãti: cornutũ laudat: q ãpullositate uitata mediocritaté sũmo cũ artificio ꝓ seqř: qd ex Horatio trãstulit: At tu conclusas hircinis follibus auras: ut mauis imitare

Sẽp uenꝰ amaritudini ꝯmixta est. Acidalia
Puteal
Cerdo
Cerdos
Offas
Progne. Pandion. Tereꝰ Philomena. Itis
Atreus. Thyestes. Pelops Europa
Glico
Horatius

Sclopus. Bucca

Horatius

Horatius

Scloppo. Inflatis spiritu buccis sonus q inde emittitur: scloppus dicitur. Bucca uero ea ps i facie supra mentũ ad oculos est quæ spiritu inflatur. Horatius prio sermonũ. Quod cau sæ ẽ merito qui illis iuppiter ambas iratus buccas inflet. Ore teris modico. Ore mode sto limas & corrigis. Modicũ enĩ modestũ a mõ significat. Pallẽtes mores. Malos uitia .n. pallorẽ generãt. Horatius i epistolis. Nil conscire sibi nulla pallescere culpa. Rade re. Signatis uerbis facilitatẽ Cornuti exprimit: q nõ grauius cæderet sed leniter corripe ret deliquẽtes. Ingenio culpã defigere ludo. Le nitate pfacili & libera li ac suaui orõne repre hendere. Hinc trahe quæ dicis. hæc ad seip sũ poeta loqt: ut q tra gœdiis: turgiditatibus que neglectis hanc Cor nuti modestiã i satyra describẽda sectari uelit Non equidẽ hoc stu deo. tragœdiis ludicris que omissis se satyram scriptũ ostẽdit: quam ei diligẽtius emẽdandã cõmittit. Pullatis nu gis. Quoniã in tragoe diis flebiles illustriũ p sonaꝝ exitus cõtinebã tur: histriones quoque aliq cũ pulla ueste idu cebãt. Pullũ aũt nigrũ significat. Virgilius. ne maculis infuscet uelle ra pullis. Dare põdus idonea fumo. uel res le ues apta stili magnitu dine illustrare. uel di gna quæ incẽdio consumat. Hortãte camena. ut hãc meã satyrã tibi excutiẽdam atque emẽdãdã præberẽ anteq̃ ederẽ. Camenæ uero musæ sũt quasi canenæ a canẽdo cogno minatæ. Quãtaque nr̃æ ps tua sit cornute animæ. hoc non solũ ad amorẽ sed ad do ctrinã etiã refert: cũ omnẽ sciẽtiã suã ab eo emanuisse pfiteatur. Pulsa dignoscere cautus Doctus amicũ fictũ a uero: & peritũ ab iperito pbe discernere. Quod translatũ ab em ptoribus uasoꝝ ẽ: an solida sint pulsatione dignoscẽtibus. Picta tectoria liguæ. Fucatã & dolosã orationem p eandẽ translationẽ intelligit. Tectoria eni sunt cum calce: aut gy pso parietes & eiusmodi cætera oblinũtur & læuigantur ad maiorẽ spectantium gratiam & decorẽ. Hic ego cẽtenas. Ad singularẽ amorẽ suum erga cornutũ significãdũ centũ ora sibi audere deposcere scribit. Quod superius i poetis inania scribẽtibus icrepauit. Sinuoso pectore. Amoris gratiæque capaci. Sinus enĩ quodcũque inflexus curuitatesque continet appellatur. Resignẽt. aperiãt & denudẽt. Nã signare signũ apponere & occlude re. Resignare aũt apire significat. Cũ primũ custos. Postq̃ ex ephebis discessi: me tibi coniũxi tuãque institutionẽ secutus sũ. Pauido mihi. Pedagogum magistrũque timẽ ti. Custos purpura. prætextã intelligit: quæ simul cũ bulla i usũ nobiliũ pueroꝝ usur pata est. Dependebat aũt bulla: hoc ẽ monile antiquũ ornamẽti genus quod collo gesta batur a pectore: ut puerilẽ ætatẽ alterius consilio regẽdam eẽ ostenderet. Eius forma in bullarum morem rotunda erat. A cuius rei specie Plutarcho auctore in probleumati bus dicta est. Est uero bulla tumor quidam excrescẽs. Vnde & diminutiuũ bullua deri uatur. Celsus secũdo de urina scribẽs. Aut si quasdã quasi maculas repræsẽtat: aut si bul lulas excitat. quin de bullo uerbo idem post paulo utitur. Aut si bullat: aut si mole olet

Nec scloppo tumidas intẽdis rũpere buccas.
Verba togæ sequeris: iunctura callidus acri
Ore teris modico: pallẽtes radere mores
Doctus: et ingenio culpam defigere ludo.
Hinc trahe quæ dicas: mensasque relinque micenis
Cum capite et pedibus: plebeiaque prandia noris.
Non equidem hoc studeo: bullatis ut mihi nugis
Pagina turgescat: dare pondus idonea fumo.
Secreti loquimur. tibi nunc hortante camœna
Excutienda damus præcordia: quantaque nostræ
Pars tibi sit cornute animæ tibi dulcis amice
Ostẽdisse iuuat. pulsa dignoscere cautus
Quid solidum crepet: et pictæ tectoria linguæ.
Hic ego centenas ausim deposcere uoces
Vt quantum mihi te sinuoso in pectore fixi
Voce traham pura: totumque hæc uerba resignent:
Quod latet arcana non enarrabile fibra.
Quum primum pauido custos mihi purpura cessit:

Pullum

Camenæ

Tectoria

Sinus

Resignare

Bulla

Laribus donata: generosi adolescentes pueritiae ānos egressi aureā bullā laribus suspē debāt. Hora. ī sermo. Donasset iam ne catenam ex uoto laribus quaerebat. laribus uero Seruius Tullius primus oīum compitalia & ludos īstituit: qđ in regia cubāti puero caput arsisse uisū: creditūque laris fāiliaris filiū. Ab augusto postea idē ludi īnouati laresque ī compitis positi: & libertini sacerdotes dati sūt: quos augustales appellauit. Lares āt dii domestici Maneae deae filii sunt. & caninis pellibus Plutar. auctore induunt: qs ideo succigunt: ut expeditiores promptioresque sint. nam diligentes exactores uniuscuiusque uitae sūt: & hūanarū actionum speculatores scelerumque ultores: qpp & canes iuxta eos assident: quoniam ad inuestigādum sagaces sunt.

Bullaque succinctis laribus donata pependit:
Cum blandi comites: totaque impune suburra
Permisit sparsisse oculos iam candidus umbo:
Cunque iter ambiguum est: et uitae nescius error
Deducit trepidas ramosa in compita mentes:
Me tibi supposui: teneros tu suscipis annos
Socratico cornute sinu. tunc fallere solers
Apposita intortos extendit regula mores:
Et premitur ratione animus uincique laborat:
Artificemque tuo ducit sub pollice uultum.
Tecum etenim longos memini consumere soles:
Et tecum primas epulis decerpere noctes:
Vnum opus et requiem pariter disponimus ambo
Atque uerecunda laxamus seria mensa.
Non equidem hoc dubites amborum foederē certo
Consentire dies: et ab uno sydere duci:
Nostra uel aequali suspēdit tempora libra
Parca tenax ueri: seu nata fidelibus ora
Diuidit in geminos concordia fata duorum:
Saturnumque grauem nostro ioue frangimus una.

Suburra tota. Suburra regio Romae est dicta: ut Varro scribit: uel quod sub tereo carinarum muro esset: uel qđ fuerit sub antiq urbe. Vel potius a pago succusano sic dicto qa succurrit carinis. Haec iuxta carinas celio monti coniuncta erat. Suburrā āt ꝑ uiris suburranis: continens ꝑ contento ponit. Iā candidus umbo. Cum iam id aetatis essem: ut in militiam scribi possem. Vmbo enim curuatura scuti est: quam tamen pro scuto ponunt. Tyrones uero albis scutis utebant ad eorum nouitatem tyrocinii demonstrandam. Virgilius. Parmaque inglorius alba. Contra ueterani & strenui milites picta scuta gestabant: ut apđ eundem poetā. Et picti scuta labici. Ramosa incompita. Hoc ꝑpter Pythagorā dicit: qui hominis uitam in ipsilon litterae formam diuisit. Trepidas mentes. Ambiguas an uoluptatum: quae lata & plana est: an uirtutis: quae arcta & ardua: uiam sequant. Apposita intortos extendit rgula mores. Rectā institutionem cornuti laudat: qui tanta facilitate ac tali regula itortos iuuenū mores ad uirtutem dirigeret: ut ipsi eius praecepta libenter admitterent. Artificē uultum: artificiosum. nam artificem pro eo quod arte perfectum est posuit. Quae trāslatio ab his qui fingunt imagines sumpta est. Laxamus seria. Seuerioribus interdum studiis ad mensam depositis iocos & sales modeste inspergimus. Non equidem hoc dubites. Mutuum hunc amorem a syderibus nasci uult: quod sub geminis natus uterque sit Iouis benignitate: Saturni malitiam superante. Aequali libra. Parcam dicit: aequa lance ac libratione utriusque horam suspendere. Libra uero: quae & as & mina dicitur: duodecī unciis constat: & ab ea liberare deliberareque ducitur. Fidelibus: nobis qui mutuo inter nos animo fidi sumus. In geminos: Castorem & Pollucem maxima concordia inter se iunctos iuppiter parens caelo intulit: quos geminos posteritas nominauit. Horū stellae salutares sunt in medio aestiuo solstitio iuxta cancrū locatae. Varro tamen de re rustica libro secūdo apollinem & herculē deos appellari geminos autumat.

Laribꝰ pīi post pueritiaꝫ bu[llas] donaban[t]
Horatius
Lares
Suburra
Vmbo
Tyrones albis scutis utebantur
Virgilio
Libra. As. Mina.
Gemini

Nescio quid certe est quod me tibi temperat astrum.
Mille hominum species:et rerum discolor usus.
Velle suum cuique est:nec uoto uiuitur uno.
Mercibus hic italis mutat sub sole recenti
Rugosum piper:et pallentis grana cymini.
Hic satur irriguo mauult turgescere somno.
Hic campo indulget:hunc alea decoquit:ille
In uenerem putris.sed cum lapidosa chiragra
Fregerit articulos ueteris ramalia fagi:
Tunc crassos transisse dies:lucemque palustem:
Et sibi iam seri uitam ingemuere relictam.
At te nocturnis iuuat impallescere chartis.
Cultor enim iuuenum purgatas inseris aures
Fruge cleanthea.petite hinc iuuenesque senesque
Finem animo certum:miserisque uiatica canis.
Cras hoc fiet:idem cras fiet:quid?quasi magnum
Nempe diem donas:sed cum lux altera uenit:
Iam cras hesternum consumpsimus.ecce aliud cras
Egerit hos annos:et semper paulum erit ultra.
Nam quamuis prope te:quamuis temone sub uno
Vertentem sese frustra sectabere cantum.
Cum rota posterior curras et in axe secundo.

Nescio qđ certe ē. Scio e qdē ꝑprio quodā astro me tibi coniūctū eē:qđ tamē illud sit ignoro. Astꝝ uero græcū ē:qđ sidus latiē dr̄. Plures āt stellas significat:quæ aliqđ signū componāt:ut gemini:lyra:corona & quæcūque alia formaꝝ genera ī cælo notant̄. Inter dū tamē sidus ꝑ stella unica repit̄. Mille hoīnū spēs. Diuersa hominū studia eē mon strās. Cornutū philosophia teneri dicit:cui non nisi q libero aīo sit:studere possit. Pal lentis cumini. Cuminū & satiuū & siluestre ē q̄ternis aut q̄nis folus ueluti seratis multis ægritudinibus magno usui:sed pallorē bibēti bus gignit. Horati. prio epistolaꝝ. Quod si pal lerē casu biberēt exan gue cuminū. Irriguo mauult turgescere som no. Bene saturati pleio res sōno tumescentibus uenis fiūt. Virgilius in buccolicis de Sileno. in flatū hesterno uenas ut sp iacho. Irriguū aūt sō nū dixit: qđ mēbra ī ri ui montē cāpos præter labētis irrigat: ut fessos sopor irrigat artus apđ eūdē poetā. Hic cāpo indulget. Martiū cāpū itelligit: ī quē honoris & dignitatis cupidi ma gistratus petituri descē debāt. Hūc alea deco qt. decoquere ē solutōe creditoribus īpedita fi dē concidere. Quod ꝑ sæpe euēit aleæ lusū se ctātibus. In uenerē pu tris. Nimia uenus cor pus debilitat & rsoluit. Lapidosa chiragra. po dagra pedū: chiragra manuū dolor ē q̄ lapi dosā ꝑpter excrescētes tumores dicit. Frege rit. Ita.n. quādoque podagra distorti sūt:ut īfracti eē uideant̄. Tūc crassos. tūc querū tur:ī rerū ignoratione tāq̄ in tenebris se uixisse. Fruge cleantea. philosophica disciplina Cleātes.n. asius philosophus phanii filius plurimos libros ī stoica secta composuit. Mi serisque uiatica cāis. Senectuti. quæ caniciæ capilloꝝ significat̄. Est uero ꝑ molesta mise raque rudibus & indoctis uiris senectus:nisi philosophiæ uiatico tutissīoque præsidio subleuet̄. Cras hoc fiet. ostēdit multos mortales diē ex die ꝑtrahēdo nūq̄ ad doctrinā uirtutis alumnā īcūbere. Quid q̄si magnū nēpe diē donas. Interrogatiue cū q̄dā com miseratione ꝑ parētesī legēdū ē. dicit.n. Cur hūc diē īcipīedi certū fīnē cognoscere:q̄si magnū qđ sit tātū differs. Nēpe uero confirmatiuū aduerbiū ē:ut nēpe hoc assidue. Iā cras hesternū. Cras respectu diei exacti dic̄.ē.n. ex aduerbio nomē factū. Nā quis ꝑpe te. optīa similitudo a curru trāslata. Quāuis.n. īqt te cras īcohatuꝝ sp dicas:nūq̄ tamē īcipies:quēadmodū euenit in q̄drigis:in q̄bus secūdi axis rota licet priori sp instet:eā tamē nunq̄ conseqtur. Vertētē cantū:Ferrū quo rotæ extremitates uiciunt̄ cātus au ctore Quintiliano in primo dicit̄. In axe secūdo. Quadrigæ duos rotaꝝ ordines cū ha beant duplici quoque axe uertuntur. Axis uero stipes teres est; circa quem rota uersat̄.

Libertate opus ē:ad certū finē aī consequēdū:rctēque philosophādū libertate aī opus eē demonstrat. Vellina tesserula.an quia ius suffragiorū ī tribubus hētes mūera a diuisoribus capiebāt.an potius ad cæsarū morē respexit:q frumētū qndoque populo diuidebāt. Velia uero regio ī urbe ē palatio monti coniūcta:ī q̄ Valerii publicolæ domus.& uictoriæ:deorūque penatiū ædes erat.Dicta āt uelia ē:ꝙ ibi pastores palatini uellerē lanā sīt soliti.Prisci.n.āte tonsuræ usū lanā uellāt.ūde & uellera noiant. Publius prænoīe liberū ac quiritē eē ostēdit. Verū non hāc corporis libertatē ad sapiētiā satis eē dclarat. Tesserula a tessera mensuræ genere diminutiuū tesserula fit: quæ interdū & sibolū bellicū est ꝙ in aciē ꝓ deūtibus dabat: ne q̄ confusio iter milites orirēt. Vir.septimo:classica iamque sonant:ut bello tessera signū ē præterea q̄ttuor laterum talus: quo aleam ludebāt. Marti.tertiodecimo. Non mea magnaīo depugnat tessera talo.

Libertate opus est:non hac qua quisque uelina
Publius emeruit scabiosum tesserula far.
Possidet heu steriles ueri:quibus una quiritem
Vertigo facit:hic dama est:non tressis agaso.
Vappa et elippus:et in tenui farragine mendax.
Verterit hunc dominus:momento temporis exit
Marcus dama.papæ marco spondente recusas
Credere tu nummos:marco sub iudice palles:
Marcus dixit:ita est.assigna marce tabellas.

Scabiosū far:an ut rē magis īminuat scabiosū:q̄si corruptū frumētū dicit.an uero ad glumā:aristāque grani respexit:quorū in uolucris tanq̄ corpus scabie granū operiē. Possidet heu steriles ueri:non manu emissos:sed a cupiditatibus solutos liberos esse significat.Ordo āt talis ē.Heu steriles ueri:hoc ē ignari ueritatis:quibus una uertigo.ī.ꝓ prætorē facta libratio facit aliquē antea seruum:liberū ac quietū uideri.possidet ne uerā libertatē qui sic corpis seruitutē exuerit. Vna uertigo:dominus seruū liberaturus eū ad prætorē ducens dextra apprehēdebat atque ad se conuertebat:ut Appia.q̄rto đ bellis ciuilibus libro scribit:libertate se eum donare dicens.Tunc prætor uindicta eū tāgens seruitio liberabat.Ille postea raso capite in tēplo Feroniæ libertorū deæ pilleū assumebat:cuius rei in āphitrione Plau.memit.Quod utinā ille faxit iuppiter:ut raso capite portē pilleū. Hic dama ē:hic uilis:seruus & neq̄ ē:& eū qa dominus liberarit existimas liberū factū eē. Dama āt serui nomen ē:quo & Hora.utiē.Tu ne syri damæ aut dionysi filius audes deiicere e saxo ciues. Non tressis:non triū assium precii. Agoso:serui nomē hoc loco ut apud Horatiū quoque poniē.si patinā pede lapsus frangat agaso.alibi actorē equorū significat.Pli.qnto & trigesimo de Athimone pictorē pinxit & in una tabula q̄que maxīa inclaruit:agasonem cū equo. Vappa:uinum qđ iterū sponte deferbuit:saporemque amisit:uappæ nomen accepit:qđ Pli.teste q̄rtodecimo li.ꝓbrosum quoque hoibus ē:cum eorum aīus degenerauerit.Vappa itaque ꝓ uili & ignauo & nugatore accipiē.Hora.in sermo.Non ego auarū.Cum ueto te fieri uappā iubeo aut nebulonem. Et in tenui ferragine mendax:sub specie libertatis ꝑ quam tesserulam suam farris obtinuit:mendax tamen est:quia cū liber appcat uitiis & turpitudini seruit. Farrago uero īde diciē:ꝙ far ferro cæsum:aut ꝙ primum in farracia segete seri cœptum. Exit marcus dama:qui paulo antea cū seruus eēt dama uocabatur:mox a domino manumissus momento temporis marcus dicitur.Quod uiri romani prænomen est.proprio enim nomini Prisciano auctore prænomen præferebatur:Vel differentiæ causa:ut alter ab altero nosceretur.uel qđ cum sabinos in urbem receperunt:ad confirmandam coniunctionem illorum nomina suis nominibus præposuerunt:& inuicem sabini romanorum:atque ex eo tempore seruatum est:ut nemo romāus prænomine careret:quo quidem a seruis distinguebantur.Nā prænomina seruis indere non licebat.Prænomina uero sunt:ut Publius:Marcus:gaius:Gneus:& eiusmodi cætera.Itaque Persius Publium:marcumque dicendo quiritem factū eē demonstrat.pape marco spondēte rcusas credere tu nūmos.Respondētis loquitur uerbis libertū eē:quoniā & ꝓ alio sponderē:& tabulas subscriberē possit:qđ seruis negatū ē.pape uero admirantis aduerbiū ē.Terē.in eunu.pape superat ipsam Thaidem:

Hæc mera libertas. Respondet poeta ĩ manumissione merã libertatẽ non consistere. sed decora ꝓnũtiatione hic uersus legẽdus ẽ. Hãc nobis pillea donãt. pilleũ capite assumebat q manu a domĩo mittebaẜ. Libertatis.n.id signũ erat. Appianus de bellis ciuilibus romanoꝝ libro secũdo. Ex his quidã pilleũ ĩ hasta præferebat libertatis signũ: uniuersosque ad ciuilitatẽ patriã uocabat. An quisq̃ ẽ alius liber. Tripartita rõcinatiõe se liberũ eẽ colligit. Prĩo.n. ꝓpoĩt libertatẽ eẽ uiuere ut uelit. Deĩde assũit: licere sibi ut uelit uiuere. Postreo conclu dit: cũ id sibi liceat: liberiorẽ se bruto eẽ. Aures mordaci lotus aceto. Hẽns aures aceto lotas beneque purgatas & eruditas & quæ nullis argumẽtationibus decipianẜ. Nã cũ acris & uehemẽs aceti natura sit eoque pulsus & narẽs & tpa & aures excitẽẜ qd sẽsũ erat ad ĩgenii sciẽtiã trãstulit. Licet illã & ut uolo tolle. Assũptionẽ non ꝓbat: q̃ ille asserebat licere sibi ut uellet uiuere. ostẽdit ãt neminẽ uiuere ut uult præter eũ q recta seqẜ & cui uiuẽdi uia cõsiderata atque ꝑuisa sit. Vindicta postq̃ meus a prætore recessi. Postq̃ me liberũ prætor fecit: cur negas non licere mihi qđcũque libuerit facere: his exceptis quæ legibus ꝓhibemur. Vĩdicta uero uirga ẽ: q̃ serui a prætore ĩ libertatẽ asserebanẜ. dicta ãt a uĩdicio seruo est: q coniuratos uolẽtes ĩ urbẽ recipe tarqnos ꝓdidit. Liuius secũdo ab urbe condita. Prohoemiũ indici pecũia ex ærario: libertas & ciuitas data. Ille primũ dr̃ uĩdicta liberatus. Quidã uĩdictæ quoque nomẽ tractũ ab illo putãt. uĩdicio ipsi nomẽ fuit. A prætore. Veteres oẽm mr̃atũ: cui pareret exercitus: prætorẽ appellauerẽ. unde & prætoriũ tabernaculũ eius dr̃: & ĩ castris porta prætoria: & præfectus prætorio nũcupaẜ. sed ptes quo tpe. L. Sestius primus ex plebe consul creatus ẽ: Fusiũ camillũ Marci filiũ primũ prætorẽ urbanũ q ĩ urbe ius diceret: creauerũt. Mox unico prætore non sufficiẽte: qđ multi pegrini ĩ ciuitatẽ uẽirẽt: alius creatus ẽ: pegrinus: qa pegrinis ius diceret appellatus. Procedẽte deĩde tpe alii prætores creati sunt q & ĩ ꝓuĩcias mittebãẜ. dictus uero prætor ẽ: ut Varroni placet. q̃ iure præiret. Eius mr̃atus ĩsignia: trabea uestis: sella currulis: lictoresque sex cũ fascibus extitere. Masuri rubrica. Miniũ & rubrica eiusdẽ ferme coloris sũt: qbus quoniã clariores lr̃as facerẽt: ĩ scriptura uolũinũ utebãẜ: sed qa capita legũ libroꝝque tituli rubrica ĩscribebãẜ: rubricã ꝓ lege dnoĩauit. Masurius ãt sabinus iure cõsultus clarus ẽ hĩtus. Sed ira cadat naso. Noli irasci. Irati eñi quãdoque nares cõtrahũt. Rugosaque sãna. Irrisio quæ p desãnationẽ fit: ut posticæ occurrite sãnæ. Veteres auias. Ineptas cõfabulationes qs puer ex auia didicisti. Tibullus. Hæc tibi fabellas referat. Nõ prætoris erat: Incipit rõne ostẽdere: prætorẽ non posse tenuia & acuta sapiæ præcepta ignorãtibus uiris dare: & ꝓpterea ne libertatẽ qdẽ: quæ non nisi ĩ sapiẽtẽ cadit: posse cõcedere. Sãbucã citius caloni aptaueris alto. Non me fugit cũ sãbuca musici instrumẽti genus sit. hũc uersũ fere ab oĩbus legi: qđ citius caloni alto musicæ rationem tribueris: quam prætor uitiosis libertatẽ concesserit. Verũ cũ calones militũ serui sint. Sambuca quoque machinæ bellicæ genus sit: ut in similitudine atque trãslatione uerborũ persteẜ: potior sensus erit. Citius caloni seruo militari alto ac ꝓpterea rudi atque inepto sãbucã intẽdẽdã aptaueris: hoc ẽ rei militaris peritiã dederis: quam prætor

Hæc mera libertas? hæc nobis pilea donant?
An quisq̃ est alius liber: nisi ducere uitam
Cuilibet ut uoluit? licet ut uolo uiuere: non sum
Liberior bruto? mendose colligis inquit
Stoicus hic aures mordaci lotus aceto.
Hæc reliqua accipio: licet ut uolo uiuere tollo.
Vindicta postq̃ meus a prætore recessi:
Cur mihi non liceat: iussit quodcunque uoluntas
Excepto siquid massuri rubrica uetauit.
Disce: sed ira cadat naso: rugosaque sanna:
Dum ueteres auias tibi de pulmone reuello.
Non prætoris erit stultis dare tenuia rerum
Officia: atque usum rapidæ permittere uitæ.
Sambucam citius caloni aptaueris alto:

uitiosos libertate donauerit. Est uero sambuca: ut Festus ait: machia bellica: q̃ i urbium expugnationibus intédebát: dicta ꝙ ut uoces i sambuca orgáo: sic funes in ea machia intédunť. Calones át militú serui sút castra sequétes: uel a calis. i. a lignis & fustibus: quos gestabát: uel a caládo cognoiati: hoc é quia ad misteriú uocareť. calaŕ. n. uocaŕ é. úde & calédæ: a quibus nonnulli dictos quoque calones putát: ꝙ calédarú die cibaria capent.
Quod quis uitiauit agédo: ꝙ si agať uitiosú sit. nihil uero præter rectú fieri licet.

Stat contra ratio: et secretam gannit in aurem:
Non liceat facere id: quod quis uitiabit agendo.
Publica lex hominum: naturaque continet hoc fas:
Vt teneat uetitos inscitia debilis actus.
Diluis helleborum certo compescere puncto
Nescius examen: uetat hoc natura medendi.
Nauim si poscat sibi peronatus arator
Luciferi rudis: exclamet melicerta perisse
Frontem de rebus. tibi recto uiuere talo
Ars dedit: et ueri specimen dignoscerẽ calles:
Nequa sub ærato mendosum tinneat auro:
Quæque uitanda forent: quæque sequẽda uicissim.
Illa prius creta. mox hæc carbone notasti.
Es modicus uoti presso lare: dulcis amicis:
Iam nunc astringas: iam nunc granaria laxes:
Inque luto fixum possis transcendere nummum:

Publica lex hominum naturaque contiet hoc fas. Leges oés aut diuiæ aut húanæ sút. húanæ moribus diuia natura constát. Fas lex diuina é inhúana. Ait ergo & humana & diuina lege hoc constaŕ: ut uitia fugiamus. neque per ignorantiá excusemur. Vt teneat uetitos inscitia debilis actus: ut ét iscii ac rudes a quibus debeant abstiere cognoscát. Inscitia debilis: ignorantia. n. mortales ibecilles ac debiles contra cupiditates reddit. Diluis helleború: similitudine ꝓbat insipienti non licere ut uelit uiuere: neque ei libertatem concedere quéq̃ posse: quéadmodú mediciæ: ac nauigationis expti; neque pharmacorum confectio: neque nauis gubernatio ꝑmitteť. Hellebori át genera duo sút. Nigrú ꝙ purgat ꝑ inferna. Cádidú: ꝙ uomitione cás morború extrahit. Peronatus arator: Perone calciatus. é. n. pero calciamétú rusticú ex corio contra ibres niuesque ac frigora paratú. Iuue. li. qnto. Qué non pudet alto ꝑ glacié perone tegi. Vir. li. vii. priscos latios perone i bellis usos ostédit. Vestigia nuda sinistri instituere pedis: crudus tegit altera pero. Luciferi rudis: nauigationis ignarus: cú uel eá stellá: quæ cúctis inotescat ignoret lucifer sane idé qđ hesperus é. Sed cú plurimú distat a sole: facta uicia occidétalibus plagis exacta ꝓpe modú nocte apparés lucifer: qa túc maxie luceat: appellať. Hesperi uero nomé accepit: ꝙ i eois uespe post occasú solis appeat. Exclamet melicerta pisse fronté đ ŕbus. Pudoré oém & uerecúdiá: quæ maxie i fronte dignosciť: interisse Melicerta nautaꝝ deus clamitás conquerať. Melicerta uero Inonis & Atamantis regis thebaꝝ filius pŕem cú mŕe fugiés se una præcipitauit in pelagus. ábo uero in deos marinos miseratione deorú conuersi sút. Ino i mŕem matutá: quæ & leucote: melicerta iportunú: q & palemon etiá diciť: hic a romáis ut scribit Festus inter deos colebať. Nautæ quoque eú uenerabanť. Vir. i. geor. Votaque seruati soluét i littoŕ nautæ glaucoque & panopeæ: & Inoo melicertæ. Recto talo: recta uia & ratione: qđ a talo calcis osse translatú est. Talis. n. & cruribus non obtortis recte icediť. Sub ærato auro: cú auꝝ extra appeat: æs intus existés. Creta: colore albo & benigno. Carbone: nigro colore ac subinde noxio. Presso lare: lar domesticus deus é: qui ꝑ ipsa domo interdú ponitur. Hora. Qui patriú mimæ donat fundúque laremque: paruá igitur & modestá domú intelligit. Iam nunc astringas: iá nunc granaria laxes. Quantum debes & potes: quibus decet impartiaŕ. Granaria autem loca i horreis sunt seruandis: seminum granis parata. Inque luto fixum possis transcendere numum. Vel de puerorum consuetudine tractum est: qni numum filo alligantes: in lutúque iacientes: siquis eú colligere uoluisset per filum occultatum ad se trahebant: illius auaritiæ illudentes. Vel potius turpe lucrum ex sordido quæstu partum intelligit.

Nec gluto sorbere saliuā mercurialē: Nec cū magna anxietate lucro inhiare. A gulosis uero trāslatū est. Nā a gula gluto: gulosus dr̄: & sorbere ad nimiā gulositatē refertur. Ipsa quoque saliua i ore ē: quā ꝑ lucri cupiditate p trāslationē posuit. Cui qa Mercurius præest: mercurialē cognoīauit. Prætoribus ac ioue dextro. Hūano diuinoque iure cōcedētibus. Fronte politus: Ferēs præ te speciē boni uiri itrīsecus plenus dolo℞ sis. Vapido sub pectore. Astuto a uapore. Qui.n. calidiore sāguie sūt: igenio & astutia magis ualēt. Vulpi uero astutia tribuit. Funemque reuoluo. Ite℞ te i seruitutē redigo: cū paulo āte a: si careres his uitiis libertatē cōcesseri. Nil tibi concessit rō. Nunq̄ tibi rō dederit: ut uitiis seruiēs liber sis. Digitū exere: Aperte ꝓfiteare. quod a pugnātibus tractū ē pollicis erectione se uictos fatētibus. Ecqd tā puū est. Ecqd se parati p iterrogationē legēdū ē. Respondentis enī uerba sūt admirantis simul & sciscitantis: cur ob tā parua uitia libertate carere putādus sit. Sed nullo ture litabis: Nullis donis a supis impetrabis: ut i qbus uitiositas ē: uirtutis pars aliq̄ ac ꝓpterea ne libertas qdē eē possit. Semūcia uero media uncia ē a semis: qd mediū significat: deriuata. Nec cū sis cætera fossor. Quēadmodū fossores iepti & agrestes hoīes imitari nulla mimos i pte sciunt: sic uitiis dediti nequeūt exercere uirtutes

Nec gluto sorbere saliuam mercurialem:
Hæc mea sunt teneo: cum uere dixeris: esto
Liberque ac sapiens prætoribus ac ioue dextro.
Sin tu cum fueris nostræ paulo ante farinæ:
Pelliculam ueterem retines: et fronte politus
Astutam uapido seruas sub pectore uulpem:
Quæ dederam supra repeto: funemque reduco.
Nil tibi concessit ratio: digitum exere: peccas.
Et quid tam paruum est: sed nullo ture litabis
Hæreat in stultis breuis ut semiuncia recti.
Hæc miscere nefas. nec cum sis cætera fossor.
Tris tantum ad numeros satyri moueare batilli.
Liber ego. unde datum hoc sentis tot subdite rebus:
An dominum ignoras: nisi quem uindicta relaxat:
I puer: et strigiles crispini ad balnea defer.
Si increpuit: cessas nugator: seruitium acre.
Te nihil impellit: ne quicquam extrinsecus intrat:
Quod neruos agitet. sed si intus et in iecore ægro
Nascuntur domini: quid tu impunitior exis:
Atque hic: quē ad strigiles scutica et metus ægit herilis:
Mane piger stertis: surge inquit auaritia eya
Surge. negas. instat. surge inquit. non queo. surge.

Batillus aūt Neronis æuo ioculator ac saltator eximius fuit. Iuue. Molli saltāte batillo tuscia uesicæ nō īperat. Satyri uero dii siluestres petulātes ac saltatores i antiqs comœdiis inducūt: quo℞ ꝑsonas i theatro mimi plerūque assumebāt. Liber ego. Asseuerant aduersarius libe℞ se eē affirmat. Vnde datū hoc sumis: Respōdet poeta cum tot uitiis subditus sis: unde tibi libertatē audes assumere. An dominū ignoras nisi quē uīdicta relaxet. An nō credis aliū dominū tibi eē præter eū a quo te prætor liberauit: qbus uerbis ostēdit nō eū q uīdicta prætoria liberet: sed q uitiis nō seruiat: libe℞ eē. I puer & strigiles. Seruitutē corpis nō tā artā q̄ aīe eē ostēdit. Dicit.n. Siqd ab hero facer iussus sis: hæc seruitus corpea nihil aīmū tuū ꝑturbat. At si itrīsecus uitiis seruis: uehemētius āgeris: q̄ q metu uerbe℞ hero paret. Strigiles uero ad fricandū & poliendum corpus paratæ sūt: a strigendo hoc est tergendo & radendo cognominatæ. Puer aūt ꝑ seruo ponit. Horatius in sermone. An hic peccat sub noctē q puer uuam furtiua mutat strigili. Quid tu impunitior exis atque hic: Exhortatio sūpsit: qd tu īpūitior illa: quæ paruo sumi nequeunt obsonia captas: qdā q ꝑ cur & q̄re legūt: ut q sit mœcenas. atque uero ꝑ quā comparatis aduerbio ponit. Idē prīo sermonū. Non se peius cruciauerit atque hic. Scuticæ: Scytos græce: pellis latine dr̄. Vnde scutica genus uerberis e loris facti deducitur. Mane piger stertis. Altercationē inter se auariciæ ac luxuriæ pōit: q̄rū utriuis qui obtēpat nullo pacto liber eē queat. Eya: Hortātis aduerbiū ē. Hora. primo sermone. Eya quid statis.

En q̃d agã: deſidis dubitatio q̃d ſi ſurgat agẽdũ ſit. Rogitas: auaritiæ uerba eũ q̃d face re dẽat admonẽtis. En ſaprædã aduehe: en & ecce oſtẽdẽtis aduerbia ſũt: & ſepari a re liq̃s hoc in loco en dẽt ꝓnũciari. Sapræda uero ut Feſtus ait peſſimi piſcis genus ẽ. Ca ſtoreũ: Caſtor & fiber ponticũ aĩal idẽ ẽ teſticulos ſibi ãputans urgente ꝑiculo ob eos ſe peti gnarus. ĩ uſu. n. medicis ſũt. Horrendi q̃dẽ aĩal morſus ẽ. nã ſi hoĩem comprehẽde rit non ãte morſũ reſoluit: q̃ oſſa ĩfracta concrepuiſſe ſẽſerit. Caudã uero piſciũ ſimilẽ cæterã ſpẽm lutræ hẽt.

En quid agam? rogitas: en ſaprædam aduehe ponto:
Caſtoreum: ſtuppas: hebenum: tus: lubrica coa.
Tolle recens primus piper e ſitiente camello.
Verte aliquid: iura: ſed iuppiter audiet. heu heu
Vare reguſtatum digito terebrare ſalinum
Contentus perages ſi uiuere cum ioue tendis.
Iam puer is pellem ſuccinctus: et œnophorum aptas
Ocius ad nauem. nihil obſtat: qui trabe uaſta
Aegæum rapias: niſi ſolers luxuria ante
Seductum moneat. quo deinde ruis? quo?
Quid tibi uis? calido ſub pectore maſcula bilis
Intumuit: q̃ non extinxerit urna cicutæ?
Tu mare tranſilias? tibi torta canabe fulto
Cœna ſit in tranſtro: ueientanumque rubellum
Exhalet uapida læſum pice ſeſſilis obba.
Quid petis ut nummi: quos hic quincunce modeſto

Hebenũ: hebeni arboris indicæ genera duo ſũt. unũ fruticoſũ citiſi modo alteꝝ raꝝ e nodi trunco. materia eius nigri ac iucũdi ſplẽdoris ẽ: quã accẽdi negãt. Eã Pompeius magnus mithridatico triũpho primus exhibuit. Lubrica coa: uina coa: uel aluum ſoluentia: uel quæ ſine palati aſꝑitate potẽtur ob eoꝝ lẽitatẽ. Tolle primus: primus ait: q̃a minus lucrant̃ q̃ ĩ mercibus emẽdis poſtrẽi ſũt. Sitiẽte camelo: Præproperam negociatoris feſtiatõnẽ oſtẽdit. In q̃triduũ. n. ſiti hoc aĩal tolerat. uerũ cum bibẽdi facultas dat̃: tantũ ĩplet̃: q̃tũ & præteritã ſiti explcat: & in futuꝝ diu ꝑſit. Iura: uel quo citius ac melius uẽdas: uel q̃a ut Hora. ĩquit: Laudat uẽales q̃ uult extrudeř merces. Sed iuppiter audiet: adoleſcẽtis uerba: iouẽ ſi ita iuraue rit audituꝝ. Heu heu: auaritia eũ admonet: ſi metu deoꝝ teneat̃: pauperẽ ſẽp futuꝝ. Vare: o ſtulte ac non recte ſẽtiẽs. a uaris trãſlatũ: qui ĩtrorſũ crura ĩtorta gerũt. nã qui ĩ exteriorẽ ꝑtẽ obtorta hẽnt: uacii appellãt̃: Var. d̃ re ru. li. ii. d̃ cãibus ſcribens. Cruribus rectis ac potius uaris q̃ uaciis. Iã pueris pellẽ: hæc ex poetæ ꝑſona dicũt̃ oſtẽdẽtis illũ iã auaritiæ parere uelle. Dicit. n. iã te paras ad nauigãdũ. Oenophoꝝ: uas ẽ uïariũ. Iuue. Totũ œnophoꝝ ſitiẽs: Ocyus: ab ocys græco uerbo: q̃ꝑ cito ſignificat: ocyus & ocyſſie ad uerbia: & ocyor & ocyſſimus noĩa deriuãt̃. Solers luxuria. ĩgẽioſi contra auaritiæ adhortatões. alias. n. deſes & lauta ẽ. nã luxuria nimia reꝝ ꝓfuſio ac ſupra pudorẽ ẽ ũd luxurioſos ĩ re fãiliari ꝓdigos & ſolutos dicĩus. Quo d̃ide ĩſãe ruis quo: luxuriæ uerba ad hortãtis ne auaritiæ d̃ditus ꝑpetuis cruciatibus torq̃at̃: ſed domi ocioſe degẽs gẽio ſuo ĩ dulgeat. Calido ſub pectoř maſcula bilis ĩtumuit: q̃ non extĩxerit urna cicutæ: hoc p pa rẽtheſĩ legit̃: & poetæ attribuit̃. ait. n. ꝑp luxuriæ reprehẽſionẽ cõtra auaritiæ tuæ cupi ditatẽ: q̃ iubet ut nauigãdi ſnĩam mutes: ita iraſceris: ut non ſolũ obolo aut dragma cya tho: ne aut acetabulo: ſed ne urna q̃dẽ cicutæ ab ira eiuſmodi purgari poſſis. cicuta uero licet hoĩ: ut ĩq̃t Lucre. acre uenenũ ſit: ad multos tamẽ uſus: ac præſertĩ ad r̃frigerandũ ſtomachũ ualet. Itaque cũ bilis ardoř ĩtumuiſſe poeta dixerit: ut medicinæ artis ꝑitus: ci cutã ĩ r̃medio poſuit. Veiẽtanũque rubellũ: ueiẽtanũ uinũ peſſimi ſaporis ueiẽtão ætruriæ agro naſcit̃: Hor. q̃ ueiẽtanũ feſtis potare diebus cãpana ſolitus trulla. Rubellũ ãt a rubro coloř diminutiuũ ẽ: quoniã ueiẽtanũ uinũ rubeat. nã a rubro rubellũ d̃riuari plinius. xiiii. auctor ẽ. ꝓxia dignitas nomẽ tãis rubẽte materia. Quapp q̃dã rubellas appel lauer̃ uineas. Vapida pice: ad uaſa uĩo condẽdo ãtiqui pice utebant̃. Sed ſi ea fumidũ uirus: aut aduſtionẽ: acorẽque ſẽtiret: uina non parũ lædebant̃. Seſſilis obba: poculi li gnei genus: Marcello auctore obba eſt: quæ cũ fundo latiore ſit: ſedeř uideatur. Quĩ cunce modeſto: modeſtiore ac temperatiore lucro. Quincunx uero quinque ũciæ ſũt.

Nutrieras:peragãt auidos sudore deunces:
Indulge genio:carpamus dulcia.nostrum est
Quod uiuis:cinis:et manes:et fabula fies.
Viue memor læti:fugit hora:hoc quod loquor inde est.
En quid agis:duplici in diuersum scinderis hamo.
Hũccine:an hũc sequeris?subeas alternus oportet:
Ancipiti obsequio dominos alternus oberres.
Nec tu cum obstiteris semel instantique negaris
Parere imperio:rumpi iam uincula dicas.
Nam luctata canis nodum abripit:ast tamen illi
Cum fugit a collo trahitur pars longa cathenæ.
Daue cito hoc credas iubeo:finire dolores
Præteritos meditor.crudum cherestratus unguem
Abrodens ait hæc:an siccis dedecus obstem
Cognatis?an rem patriam rumore sinistro
Limen ad obscœnũ frangam dum chrysidis udas
Ebrius ante fores extincta cum face canto.
Euge puer sapias diis depellentibus agnam
Percute.sed censem plorabit daue relicta.
Nugaris.solea puer obiurgabere rubra.
Ne trepidare uelis:atque artos rodere casses.
Nunc ferus et uiolens:at si uocet haud mora dicas.
Quidnam igitur faciam?ne nunc arcessor:et ultro

Deunx — Auidos sudore deunces: Qui maiori lucro inhiãt.maiores quoque labores pı̃culaque suscipiũt:ꝓpter qđ sudare quasi cũ maiore sudore discrimineque parare auidos deunces dixit. Atque auidos dicẽdo id nũmis qđ auari hoĩs erat:dedit. Deunx uero undecim uncias cõtinet q̃si una uncia ex asse dẽpta. Nr̃m ẽ qđ uiuis. In uoluptate corpis bonum ponit:cũ ex nobis post obitũ nihil restet. Hoc qđ loquor inde ẽ Hæc etiam quæ nũc loquor elapsa sũt. Horatius — Nã ut ait Hora. Dũ loqmur fugit ĩuidia ætas. En qđ agis: Sciscitat̃ poeta cũ ita ab auaritia & luxuria pessimis ac diuersis inter se malis abhortet̃:utrã seq̃t:cũ alterutrã sectari oporteat. Nã luctata canis nodũ arripit. Quemadmodũ nec canis si catenæ nodũ luctãdo abrupit q̃uis fugiat,libera ẽ:q̃a magnã ptẽ catenæ a collo trahit:qua iterũ post paulo capiat̃: Sic tu si semel atque iterũ uitiis obstiteris:nõ ꝓpterea te ab eis liberũ eẽ putes:cũ ab illis non multo postea iterũ illigeris. Daue cito hoc credas iubeo. Exẽplo ꝓbat non liberos amatores eẽ Cherestratũ ãt amicã chrysidẽ relinquere meditãtẽ orta iter eos dissẽsione cum dauo seruo loquẽtẽ ĩducit, qđ ex Menãdri poetæ fabula sũptũ ẽ. Siccis cognatis. Sobrii. Ipse enĩ se mox ebrium appellauit. Dr̃ia. Cognatus Agnatus — Cognati uero e mr̃is. Agnati e latere patris sunt. Vdas fores: ꝓpter unguẽta quæ spargebant amicæ postibus amatores. Extĩcta cum face: Longiorẽ morã significat:cũ tãtũ ad amica limĩa pnoctarit:ut etiã fax tota cõsũpta sit. Euge puer: Daui uerba sũt heri cõsiliũ approbãtis:atque ut diis hũc morbũ depellẽtibus agnã feriat adhortãtis. Sed cẽsẽ plorabit daue relicta. Cherestatus more amãtiũ q ab ĩdignatiõe ad cõmiserationẽ momẽto tpis ĩuertũt̃:dauũ ĩterrogat:an chrysis a se relicta desertũ amorẽ sit defletura. Nugaris. Daui:uel poetæ potius:sub Daui psona uerba sũt:fore eũ sub ĩpio chrysidis ostẽdẽtis. Solea — Solea rubra hoc ex re ipsa deductũ ẽ. Dominæ enĩ quandoque amatores suos percutiũt:cũ illos sibi deuictos ĩtelligũt. Iuuenalis — Iuue. Et solea pulsare nates. Ne trepidar̃ uelis: Ne uelis festĩare hũc amorẽ ĩ cassũ abscidere cũ seruus illius sis. Trepidare — Trepidare ãt ĩterdũ festĩare significat. Virgilius — Virg. iiii. æneidos. Dũ trepidãt alæ:saltusque ĩdagĩe cĩgũt. Atque artos rodere casses. Supta trãslatõ ẽ a feris:quæ plagis cõprehẽsæ roder̃ illas festinãt ut effuger̃ ĩde possit. Cassis. Cassus. a. um — Casses uero retia sũt. Vnde & cassũ ꝑ ĩani & uano: & ĩcassũ aduerbiũ:ĩdẽ frustra:q̃si absque cassibus:sine q̇bus uẽatio ẽ ĩanis:deducit̃. Haud mora. Absque ulla mora & tarditate. Quidnã igit̃ faciã: Phedriæ in eunucho apđ Terẽtiũ uerba sũt cũ parmenone seruo dicẽtis exclusũ se a thaide ad illã ẽt si se obsecret nõ reuersurũ.

Si totus & integer: ſi te totũ abeiuſmodi ſeruitute aĩ liberaris: tunc te uere libeꝝ iudicabo: non ãt eũ: qui uĩdicta prætoria: quã feſtucã cognoĩat: liberet. Ineptus: non aptus: & impotẽs a ſeruitute animũ liberarẽ. Ius hẽt ille ſui palpo. Ambitioſos quoque oſtendit ſui poteſtatẽ non hẽre: & honoꝝ cupiditatibus inſeruirẽ. palpari uero blãdiri ẽ. unde palpo ꝓ adulatore atque eblanditore deducit. Cretata ãbitio: candidata. nã ſummos honores petituri in capũ martiũ cãdidati deſcẽdebant. Et cicer ingere large: Veruſtiores ædiles legumĩa populo floralibus ludis dabãt. Hora. in ſermonibus. In cicerẽ atque faba bona tu ꝑdaſque lupinis: Latus ut in circo ſpatiere.

Supplicet accedam: ſi totus et integer illinc
Exieris nunc nunc hic hic: quem quærimus hic eſt
Non in feſtuca lictor quam iactat ineptus.
Ius ne habet ille ſui palpo quem ducit hiantem:
Cretata ambitio: uigila et cicer ingere large
Rixanti populo noſtra ut floralia poſſint
Aprici meminiſſe ſenes. quid pulchrius: at cum
Herodis uenere dies: unctaque feneſtra
Diſpoſitæ pinguem nebulam uomuere lucernæ
Portantes uiolas: rubrumque amplexa catinum
Cauda natat tinni: tumet alba fidelia uino:
Labra moues tacitus: recutitaque ſabbata palles.
Tum nigri lemures: ouoque pericula rupto:
Tunc grandes galli: et cum ſiſtro luſca ſacerdos:
Incuſſere deos inflantes corpora: ſi non
Prædictum ter mane caput guſtaueris ali

Floralia: ut Varro de re ruſtica primo refert Robigũ: & florã deos agricolarũ ueterẽs maxĩe coluerũt qbus adiutoribus frumẽta atque arbores rubigine non conſũerẽt: & tẽpeſtiue florerẽt. itaque robigini feriæ robigalia: & floræ floralia ludi maio mẽſe ſũt iſtituti. Aprici ſenes: aprici dicunt ſenes: q locis apricis gaudent apricatioeque delectantur. Aprica quoque dicunt loca a ſole apta & frigoris horrorẽ carẽtia. Vir. Duceret apricis in collibus una colorẽ. Quid pulchrius: uel ironice a poeta ꝓlatũ ẽ: q̈ſi turpe ſit ꝑ ſũmã ambitionẽ honores quærere: uel ambitioſi uerba ſũt: nihil pulchrius eſſe q̃ populo placerẽ dicentis. At cũ herodis uenere dies: ſupſtitioſos: cũ uano ſẽp metu deterreant: non liberos eẽ dicit. Herodis dies: ſabbata quæ a iudeis concelebrant: quorum rex Herodes fuit.

Vnctaque feneſtra: eoꝝ ritũ in ſacris enũerat. Nã iudei accẽſo cãdelabro utebant: qđ uiolis adornatũ: ad feneſtrãque poſitũ dicit: inunctã oleo cãdelabri lucernaꝝ. Recutita ſabbata: quæ a iudeis circũciſis concelebrant. Recutiti. n. iudei a circũciſa penis cute ſũt appellati. Vnde & apellæ q̈ſi ſie pelle cognoĩant. Hora. i. ſermo. Credat iudeus apella. Nigri lemures: ũbræ uagãtes hoĩum ãte diẽ mortuoꝝ lemures q̈ſi rmules dictæ ſũt a Remo: cuius occiſi ũbras cum Romulus frẽ placare uellet: parẽtalia quædã inſtituit remulia appellata: quæ mẽſe maio ꝑ triduũ celebrabãt. De lemuribus hora. i epiſtolis meminit: nocturnos lemurẽs portẽtaque theſſala rides. Ouoque picula rupto. ouiũ i ſupſtitione hrĩ. & Iuue. teſtat: metuique iubet ſeptẽbris & auſtri aduentũ niſi ſe cẽtũ luſtrauerit ouis. Adeo ãt ſupſtitioſi erãt: ut ſi i eiuſmodi expiationibus ouũ ad arã poſitũ frãgeretur: putaret non ſie piculo id futuꝝ. Tũc grãdes galli: mrĩs deũ ſacerdotes galli uocãt a gallo phrygiæ flumĩe: cuius aquã potãtes i furorẽ uerſi teſta ſania ſibi uirilitatẽ ãputabãt. grãdes uero ait: qa ut Stra. memĩt: præpotẽtes quondã erãt: ac ꝑꝑ deæ reuerẽtia cæteros ſacerdotes præibãt: ipſa qdẽ & dindimena: & cibele: & peſſinũcia dicta ẽ. Et cũ ſiſtro luſca ſacerdos. Io Inachi filia: ut Flaccus aragonauticon q̃rto rẽfert: cũ poſt longos errores i ægyptũ tãdẽ uẽiſſet: Iouis cõmiſeratione e uacca i deã conuerſa: atque i cælũ recepta: Iſis poſtea dicta ẽ: hæc maxĩo i honorẽ diuerſis i ꝑtibus orbis fuit: romæque tẽplũ iuxta ouilia meruit. ſiſtꝝ uero cornu ĩcuruũ ẽ: qđ ipſa dea geſtabat: ut aſpide cĩcta comas & oua i pſona ſiſtro apud eũdẽ Flaccũ. ſacerdotẽ ãt Iſidis uel corpis: uel aĩ uitio luſcam dixit. Incuſſere deos inflãtes corpa. Metũ deoꝝ corpa uariis morbis ĩflãtiũ ĩcuſſerũt.

Dixeris hæc: Si hæc quæ ad ueram libertatem ptinent inter militares uiros dixeris: sta
ti rideberis. Varicosos: Laboriosos & duros. Varices enĩ eminẽtiores uenæ in cruribus
sũt: quæ interdũ stantibus: nimiũque laborantibus oriũtur. Crassum ridet: Vehemẽ
ter ac multũ ridet. Nomẽ enim p aduerbio posuit. Curto centusse licet: Centũ philo
sophos parui æstimat. Centussis uero a centum assibus dicitur: quẽ curtũ dicendo p
exiguo præcio ponit. Liceri aũt & licitari ẽ præciũ ultro i auctio nibus deferre: cum in
rebus emẽdis alius alio
maius præciũ pollicet.

Dixeris hæc inter uaricosos cẽturiones:
Continuo crassum ridet uulplenius ingens:
Et centũ græcos curto centusse licetur.

Satyra sexta.

Dmouit iã bruma foco te basse sabino.
Iam ne lyra et tetrico uiuũt tibi pectine chorda?
Mire opifex numeris ueterũ primordia uocum
Atque mare in strepitũ fidis intẽdisse latinæ:
Mox iuuenes agitare iocos et police honesto
Egregios lusisse senes: mihi nunc ligus et ora
Intepet: hybernatque meũ mare: qua latus ingens
Dant scopuli: et multa littus se ualle receptat.

Dmouit iã bru-
ma foco. Medi
ocritatem serua-
turus in eos inuehit q
ut grãde primoniũ hæ
redibus suis relinquant
auaritiæ intenti sordi-
de uiuũt. Bruma: Bru
ma a breuitate dierum
dicta quinto & uigesi-
mo decembris die in-
choat: quo sit in capri-
corno hyemale solstici
um. A qua brumales di
es: qui sũt circa brumã
cognominantur. Bas-
se: Cesius bassus poeta
lyricus Neronis tempe-
state floruit: quem se
uidisse Quintilianus testat eũ inter lyricos numerãs: horatioque adiitiens. Tetrio pe-
ctine: Seuero & graui stilo. Allusit aũt ad montẽ tetricũ: dans id carmini quod est mon
tis. Est enĩ tetricus i sabinis asperrimus. Vnde tetricos hoĩes: tristes seuerosque dicimus.
Virgi. vii. Qui tetricæ horrẽtis rupes: montẽque seuerũ: Casperiãque colunt. Sabinorũ
aũt gens antiquissima italiæ habita angustã admodum regionẽ incolit a tiberi nomen-
tum usque. Marem strepitũ: Masculũ & uirilẽ sonũ: Fides latinæ: Chorda citharæ fi
des ẽ: dicta qđ tantũ eius inter se chordæ: quantũ inter homines fides concordet. Mox
iuuenes agitare iocos. Lyrici poetæ & iuuenũ curas & ibera uina: ut scribit Horatius: re
ferunt. Pollice honesto: Decẽti & ornato stilo ppter fides: quæ pollice agitant. Mihi
nũc ligus ora itepet. Ad dexterã italiæ sub alpibus ad macrã usque liguria ẽ. Hibernat
que meũ mare. Eusebius tẽpoꝝ libro Persiũ uolaterranũ eẽ scribit. Ipse uero cũ se lunẽ
si i portu degere: ligusticũque pelagus suũ eẽ: ut q inde traxerit genus dicat: suã pfecto
patriã liguriã eẽ significat. A uicinitate se appellat ligurẽ dicet qspiã. An uero credẽdũ ẽ
cũ lunæ portus a uola terris distet stadia circiter septingẽta se ligurẽ p tusco appellauis-
se. Mare enĩ qđ uada uolaterrana abluit: nõ ligusticũ sed tuscũ dicit. An igit Eusebium
putas. Nullus tẽpoꝝ scriptor ẽ: in tam longa præserti serie: q non labi quãdoque possit
Quin ipse idẽ Enniũ tarẽtinũ appellat. Quẽ rudiis ortũ eẽ Silius italicus libro duode-
cimo auctor est. ut Rudiæ genuere uetustæ: Nũc rudiæ solo mẽorabile nomẽ alumno.
Quod & Põponius melas scribit. Post bariũ & gnatia & Ennio ciue nobiles rudiæ. Hi
bernat: Hibernare dicit pelagus: cũ nauigari p hyemẽ neqt: quoniã tũc naues i portus:
ut milites i hiberna secedũt. Qua latus igens dãt scopuli. Lunæ quondã: spediæ nunc
portus natura loca munitissimus isulã uel scopulũ potius e regiõe puo admodũ inter-
uallo disiũctũ hẽt: ãbitus stadioꝝ q̃dragitã: q̃ pte latus ingẽs scopulos dare scribit. Nã a
ueneris ppiquo oppidulo p hoc angustũ latus i portũ spediæ nauigat. Et littus multa
se ualle receptat. Lunæ portus ab utroque latere altis mõtibus cictus: i arcusque itẽti for
mã curuatus multa se ualle isinuat. Lũai portũ ẽ ope cognoscere ciues. Opepreciũ ẽ hũc
ut portũ quæstus gr̃a cognoscatis. Hũc. n. cũ plurimi negociatores lucri cã nauigarẽt: ni
miã rõanoꝝ cupiditatẽ rprehẽdẽs: hironice hũc portũ cognoscẽdũ demõstrat. Est uero
poetæ Ennii uersus quẽ iõ suis iseruit: ut eius auctoritate atque antiqtate solũ patrium

commendaret. Lunensis ãt portus in quinto Stra. his uerbis meminit: hoc lũa q̃dẽ ciuitas & portus ẽ. Græci ãt & portũ & urbẽ selenes. i. lũæ appellãt. ue ne qs ductus similitudine noĩum eodẽ i loco portũ & urbẽ eẽ putaret. Lũæ portus ab urbe alto monte seiũgit. Vrbs. n. in hætruria ad macræ flumĩs ostia sita ẽ. portus aũt ĩ liguria positus ab ea distat circiter stadia octoginta. Cor enni: enniana prudẽtia. Cordati. n. sapiẽtes dicũt. Post quã destertuit eẽ Mæonides q̃ntus pauone ex pythagoreo. Refert Heraclides ponticus ut Laertius scribit: Pythagoram dicer̃ solitũ se aliquãdo Aethalidẽ Mercurii filium fuisse qui longo post tempor̃ in Euphorbũ. Deinde in Hermotimũ. postea ĩ Pyrrhum: nouissime in pythagorã commigrauit. ad hunc igitur alludens persius Ennium quintũ ab Homero esse significat. Mæonides. n. Homerus dicitur. Vel a Mæone pr̃e: qui nepte Criseide uitiata Homerum genuit: ut Ephorus cumeus in libro de patriis r̃bus scribit: Vel a mæone lydorum rege: qui infãtẽ Homerũ suscepit: ac liberaliter educauit: ut Aristoteles in libro de poetica meminit. Securus uulgi negligens: & contemptor: Virgi. primo æneidos. Securus amorum germanæ.

Lunai portum est operæ cognoscite ciues:
Cor iubet hoc enni postquam destertuit esse
Mæonides quintus pauone ex pythagoreo.
Hic ego securus uulgi: et quid præparet auster
Infœlix pecori: securus et angulus ille
Vicini nostro quia pinguior: et si adeo omnes
Ditescant orti peioribus: usque recusem
Curuus ob id minui senio: aut cænare sine uncto:
Et signum in uapida naso tetigisse lagena.
Discrepet his alius: geminos horoscope uaro
Producis genio. solis natalibus est qui
Tangat olus siccum muria uafer in calice empta
Ipse sacrum irrorans patinæ piper. hic bona dente
Grandia magnanimus peragit puer. utar ego utar
Nec rombos ideo libertis ponere lautus:

Auster infælix pecori. Ostendit se auaritiæ non intentum. Auster uero qui et notus dicitur: a meridie autumnali tempore spirans uarios morbos excitat. Secuurs & angulus ille uicini nostro: quia pinguior: Nec inuidia laboro: quod uicinus me ditior sit. Angulum uero uel pro prædio: totũ a pte ponit. Vel uicini cãpũ intelligit. Et si adeo omnes ditescunt orti peioribus: Quanq̃ oẽs peioribus orti parentibus: & ipsi quoque deterrimi: ditiores ĩdies fiũt. adeo aũt multũ & ualde significat. Vsque recusem: curuus ob id minui senio ditioribus inuidendo: nec sibi mortem acceleraturum: nec genium suum defraudaturum promittit: sine uncto: nimis parce ac sordide. Et signum in uapida naso tetigisse lagena. De sordidorum atque auarorum consuetudine tractum est: qui uel usque ad fecem uini; ne quid in cado supersit: potant: cuius in fuudo signum aliquod sculptum est. Discrepet his alius alium a suis moribus discrepantem: sordideque uiuentem demonstrat. Geminos horoscope uaro producis genio. Diuersa contrariaque natura eadem hora hortos p̃ducis. horoscopus uero genesis ẽ inspector. Varo genio: genius pro natura cuius ẽ deus accipitur. Varum autem ĩtortum significat: Vt fallit pede regula uaro. Solis natalibus: auari sordes etiã in natalibus exprimit: in quibus largius et abundantius uiuitur. Muria: salsugo ex liquore pisciũ facta muria est: ut Plinius primo & trigesimo li. scribit. Quã cũ in calice p̃uo admodum poculo emptã dicat: hominis auaritiã declarauit. Irrorãs: leuiter: tenuiterque inspergẽs. Hic bona dente grandia magnanimus peragit puer: contrarium supiori adducit bona sua p̃digaliter consumentẽ. Vtar ego utar: se modum seruaturum pollicetur. Nec rombos: non rombos libertis apponam: quod p̃digalitatis nimiæ nota est. Rombus. n. apud maiores in precio fuit: præsertim Rauennæ captus.

Nec tenuem sollers turdorum nosse saliuam: nec se gulosum futurū dicit: ut tenuem sa
porem turdorum: & quæcūque suauiora palato sunt: discernere calleat. Saliua enim ꝑ
(Turdi optimi sūt saporis) pter saporē ad gulositatē trāsfertur. Turdus uero ut Martialis asseuerat: inter aues glo
ria prima est. Horatius quoque obeso nil melius turdo ait. Messe tenus ꝑpria uiue. Vitā
(Tenus) ducas iuxta rerum tuarum facultatem & copiam. Tenus enī præpositio est: propinquita
(Flaccus) tem significans. Que & iterdum accusatiuo coniūgit. Flaccus in argonautice. Et tanim
tenus immenso descen
dit ab euro. Nonnunq̄
(Virgilius) & genitiuo. Virgilius ī
georgicis: Et crurum te
nus a mēto palearia pē
dent. Quid metuis?
Adhortatur ne hone
ste consumere id metu
at: quod terra parēs be
nigne: post paulo sibi
reddet. Occa, seges al
tera in herba est. Quæ
exuperāt tibi ipsi com
minuens paupibus di
uidas. Mox enim eadē
reparabis. In translatio
ne autem uerborum a
gresti similitudine per
(Occare) manet. Occare enī gle
bā occidere & commi
nuere est. Varro de re
rustica libro primo. Vi
neas nouellas fodere:

Nec tenuem sollers turdorum nosse saliuam.
Messe tenus propria uiue: et granaria (fas est)
E mole. quid metuis? occa et seges altera in herba est.
Ast uocat officium. trabe rupta brutia saxa
Prendit amicus inops: rem qui omnem: surdaque uota
Condidit ionio. iacet ipse in littore: et una
Ingentes de puppe dei: iamque obuia mergis
Costa ratis laceræ nunc: et de cespite uiuo
Frange aliquid: largire inopi: ne pictus oberret
Cærulea in tabula. sed cœnam funeris hæres
Negliget iratus: quod rem curtaueris: urnæ
Ossa inodora dabit: seu spirēt cynnama surdum:
Seu ceraso peccent casiæ nescire paratus.
Tu ne bona incolumis minuas: sed bestius urget

aut arare & postea occare & deinde cōminuere ne sit gleba dura: qđ ita occidūt: occare
(Occator) dicūt hic quoque occator: q glebas ita occidit auctoꝛ Festo cognoīaꝛ. Ast uocat officiū:
Non his modo quæ ex ꝓuētibus superāt: sed substātiis ꝓpriis amicos subleuandos affir
mat. Trabe rupta: naufragiū factū ostēdit: trabē ꝓ naui quæ ex trabibus nectiꝛ: ponēs.
(Lucania. Brutia) Brutia saxa: Brutiū littus italiæ sup lucaniā ē. & ad auripū usque siculū ptiet stadioꝝ
(Auripus) spacio mille trecētoꝝ & qnq̄gita. Fuere aūt brutii lucanoꝝ pastores: a qbus quoniā trās
fugerīt: brutii sūt appellati. Lucani. n. brutios fugitiuos atque rebelles uocant. Surdaque
(Ioniū mare) uota: quoniā a diis nō exaudiūꝛ. Cōdidit ionio. In ionio mari naufragiū passus rē oēm
amisit. Ioniū āt pelagus duplex ē: alteꝝ a ionia regione mīoris asiæ appellatū: qđ nume
roso ābitu littoꝝ: flexū ab ægeo ad hadriaticū mare ptinet: alteꝝ ī italiæ finibus: qđ a io
(Iones. Naulocus) ne Naulochi filia ab hercule ītereēpta: ut Solinus autumat nomē traxit. Ingētes đ puppe
(Solinus) dei: iocose ī deos maris dictū. quoꝝ simulacra ꝓstrata eū iaceāt: neque sibi neque īopi il
li ꝓfuerit. Iāque obuia mergis costa ratis laceræ. Iure costā ratis mergis obuiā factā dicit
clamore. n. suo tēpestatē denūciātes e medioque mari ad littus euolātes obuia ratū fra
(Virgili9) gmēta offēdūt. Virg. i. georgi. Iā sibi tū curuis male tēpat unda carinis: cū medio celeres
reuolāt ex æquoꝛ mergi. clamorēque ferīt ad littora: mergus uero q̄ se ī aquā cibū captās
(Mergus) īmergat: cognoīaꝛ. De cespite uiuo frāge aliqd: de pīonio aliqd minuēs amico īopi lar
giaris. Ne pictus oberret cærula ī tabula naufragi casū suū ī tabula pictū circūferebāt:
(Vide naufragoꝝ ꝯsuetudinem) quo stipē aliquā corrogarēt cæruleā āt dicēdo ad pelagi colorē respexit. Sed cœnā fūe
ris hæres negliget: sub auari ꝑsona poeta loqꝛ: si amicis ꝓpria bona diuiseris: iratus hæ
res funus & epulū negliget. Seu spirēt cīnama surdū: surde spirare ac redolere dꝛ cuius
(Cinamum) uix odor sētiꝛ. Cinamū uero auctoꝛ Pli. ī æthiopia nasciꝛ: eius frutex duoꝝ cubitoꝝ al
titudīs. q̄tuorque digitoꝝ crassitudīs ē: quoque magis nigrescat: plus ꝓbaꝛ. Seu cæraso
peccēt casiæ: casia quoque ī æthiopia nascēs cæraso mixta odoratū ūguētū facit. mortu
(C͡s pm9 cerasēū in italiā duxit. Ṽidē hiero. ī ep̄la ad marcellā dicit̄) orū uero cadauera diuersis unguētis cōdiebāꝛ: Ipsa qdē cærasus a. L. Lucullo post uicto
riā mithridaticā e pōto ī italiā aduecta ē. Et bæstius urget doctores graios. Cum poeta
quæ supra posita sūt tāq̄ ab auaro ꝓlata dixerit: qđ seqtur ab eodem ī philosophos dici
(Bestı9. Horati9.) tur. Bæstius uero a bæstia deriuatur. Horatius. Diceret urendos correptus bæstius idem

Ita fit postq̄ sapere urbi cū pipe & palmis uenit:rē auarus dicit īminui postq̄ luxuria & græcorꝫ philosophica disciplina ad liberalitatē adhortās in urbē uēit.Quod apd̄ maiores parco assuetos:agēdisque rebus magis q̄ philosophorꝫ scholis intētos non contigebat.Quidā hæc non ab auaro:sed a Persio dici uolūt:ut sēsus & ordo sit.Ita fit ut græci philosophi rideant:postq̄ hoc nostrꝫ sape maris exps anteq̄ trāsmarina in gulæ usum adueherent:in urbē cū pipe & palmis uenit:hoc est postquā luxuries tanta increuit:q̄d

Doctores graios.ita fit postquam sapere urbi
Cum pipere et palmis uenit nostrū hoc maris expers
Fœnisecæ crasso uitiarunt unguine pultes.
Hæc cinere ulterior metuas:ac tu meus hæres:
Quisquis eris:paulum a turba seductior audi.
O bone num ignoras:missa est a cæsare laurus:
Insignem ob cladem germanæ pubis:et aris
Frigidus excutitur cinis:ac iam postibus arma:
Iam clamydes regum:iam lutea gausapa captis
Esedaque ingentesque locat cesonia rhenos.
Diis igitur:genioque ducis centum paria ob res
Egregie gestas:induco.quis uetat:aude.
Ve nisi conniues.oleum artocreasque popello

si ita legerimus sapere a sapore deducit̄ cuius modi apud Horatiū: Fœcūdi leporis sapiēs sectabitur armos. Fœnisecæ crasso uitiarunt unguine pultes. Postq̄ agrestes hoīes cœperūt unctius uiuer. Vnguē enim ab uncto uenit:ē uero unctum pingue ī suis dorso.puls uero antiquitus farina aq̄ indita tantum fiebat:mox ouo:caseo:melle addi-tis:sine uncto tamē confecta est:pulsque punica appellata. Hæc cinere ulterior metuas? Ad auari obiecta respōdet persius:se parcius non uicturum quo magnificentius posthumetur. Interrogat autem num timeat quæ post mortem casura sunt. At tu meus hæres:cernens auarum de hære de solicitum:ad eum se uertit:qui suus quandoque hæres futurus sit. O bone nū ignoras:ob caligulæ uictoriam de germanis:se paria dicit centum mactare uelle:in quo magna impensa futura est. Missa ē a cæsare laurus.C.cæsar germanici & Agrippinæ filius:q & Caligula dictus post Tyberiū imperauit:unicā omnino germanicam expeditionem suscepit:in qua nihil memoria dignum gessit.Verumtamē magnificas lr̄as Romā misit:præterque barbaros transfugas:& captiuos galliarum procerissimum quēque legit:quos in pompa catenatos adduceret.Ouans deinde urbem:natali suo ingressus ē. Et aris frigidus excutitur cinis:cum uictoribus supplicationes decernebantur:ad aras tē templaque deum sacrificabant.Quod nunc fieri ait litteris a cæsare de germanica clade missis. Iam chlamydes regū:uestis genus chlamys ē:quā aliqui militarē existimāt. Lutea gausapa:gausape militare stramentum est:luteus uero crocinus color a luteo pratensi flore:ac sine usu cognominat̄.persimilis autē color est floribus genistarum:& croco.Virgilius:Iā croceo mutauit uellera luto. Esseda:uehicula gallorum britannorumque sunt.Virgilius in georgicis. Belgica uel molli melius feret essida collo. Propertius: Esseda cælatis siste britanna iugis. Ingentes rhenos:uel quia ut Suetonius ait:ad triumphi pompam procerissimum quenque legit:ingentes accolas rheni dicit.Vel quia etiā fluminum simulacra in triumphis præferebantur. Rhenus autem fluuius gallos a germanis disterminat. Cesonia:cesoniam luxuriæ ac lasciuiæ perditæ Caligula uxorem duxit:ardentissimeque amauit. Genioque ducis:natali enim suo urbem ouans intrauit. Ve nisi conniues:& nisi assenserit minitat.Conniuere.n.ē oculos claudere:quod sæpe faciūt ānuentes.Cice.in Pisonem:Ne conniuente quidem te:quod ipsum eēt scelus:sed etiā hilarioribus oculis:quam solitus eras intuētē.Plinius decimo:Halietus tantū implumes etiam nū pullos suos percutiens subinde cogit aduersos intueri solis radios.& si conniuēté flentéque aīaduertit:præcipitat e nido uelut adulterinum & degenerē. Artocreas:ex pāe carneque fiebāt artocreæ.artos.n.panē:creos carnem significat.

Dic clare:uisus est hæres ægro animo id tulisse ac ꝓpterea frontē aliquantulū cōtraxisse Ob q̄d eū clarius atque aptius loq iubet. Haud audeo īquis exossatus ager iuxta ē. Prohibere inquis non audeo:ne saxis cædar:quoꝝ plenus ager ꝓpinquus ē. Saxa enī terræ ossa existimātur:ut lapides ī corpe terræ ossa reor dici:apud ouidiū. Age si mihi nulla iam reliq̄ ex amitis. Tacitæ obiectioni respondet. Nā dicere potuisset. Si patrimonium dissolues:ꝓpinquū hæredem non inuenies. Ait ergo q suā hæreditatem adeant nō defuturos. Amita autem soror patris ē Patruelis filia patrui. Proneptis filia neptis. Patruus frater patris. Matertera soror mr̄is. Auia mater patris. Accedo bouillas. In appia uia bouillæ sūt citra aritiā romā uersus. Asconius pro millone. postera die occurrit ei circa horā nonā clodius paulo ultra bouillas rediens ab aricia. Cliuumque ad uirbi. Aricia dianā enī reuocatū ab inferis hippolytū in aricia nymphæ egeriæ cōmendauit: ubi uirbius uerso noīe q̄si bis uir ē appellatus. Progenies terræ eius .n. principio generis non repto e terra ortus appaṙ. Quære ex me. Ex me si quæras qs abauus mihi sit: haud tibi facile dixerī. Quod si atauū tritauūque addideris: ad unū tādē deuenies:cuius parens ignoreṫ atque ob id terræ filius iudiceṫ.

Amita — Patruelis — Proneptis — Matertera — Auia — Bouille — Asconius — Aritia — Hippolytus filius thesei ꝑ ugna fedre. — Virbius — Ababus. Atauus. Tritauus.

Largior.an prohibes?dic clare.non audeo inquis:
Exossatus ager iuxta est.age si mihi nulla
Iam reliqua ex amitis:patruelis nulla:proneptis
Nulla manet patrui:sterilis matertera uixit:
Deque auia nihilum superest.accedo bouillas
Cliuumque ad uirbi.præsto est mihi manius hæres
Progenies terræ:quære ex me quis mihi quartus
Sit pater:haud prompte: dicā tamen.adde etiam unum:
Vnum etiam.terræ est iam filius:et mihi ritu
Manius hic generis prope maior auunculus exit.
Qui prior es cur me in decursu lampada poscis?
Sum tibi mercurius:uenio deus huc ego ut ille
Pingitur:an renuis?uin tu gaudere relictis?
Deest aliquid summæ:minui mihi:sed tibi totum est
Quicquid id est:ubi sit fuge quærere:q̄d mihi quondā
Legarit stadius:neu dicta repone paterna.
Fœnoris accedat merces: hinc exime sumptus.
Quid reliquum est?reliquum:nūc nūc īpensius unge
Vnge puer caules:mihi luce festa coquetur
Vrtica:et fissa fumosum sinciput aure:

Maior auūculus: Auiæ frater. Qui prior es cur me ī decursu lāpada poscis?cū gradior natu sis cur meā captas hæreditatē:cū tuā expectaṙ potius debeā Hoc āt uel decursoꝝ graioꝝ cōsuetudīe tractū ē:q ut herodotus octauo memīt:uulcano facē ꝑ uices ferre cōsueuerūt uel de rediferis cereris q cū facibus ad extremā lassationem currebāt uel potius de pallæstritaꝝ more trāslatū ē. Cic. ad Hereniū lib. iiii. Nō.n quēadmodū ī palæstra q tedas ardētes arripit celerior ē ī cursu cōtiuo q̄ q tradit:ita melior īpator nouus q accipit exercitū q̄ ille q decedit: ꝓpterea q̄d defatigatus cursu ītegro facē:hic pitus īpator īpito exercitū tradit. Vī tu gaudere relictis. Vis ne libēter assuēṙ q̄c q̄d reliquerī q ꝑ mercurio tibi sū diuitiaꝝ lucrique deo. Deest aliq̄d sūmæ. Hæredis uerba uel p̄rioniū īminutū cōquereris:uel nūq̄d e sūma desit iterrogātis. Minui mihi Respondet sibi ipsī q̄dcūque deest īminuisse. Veꝝ si ei q̄d supest relinq̄t: desistat quærere q̄d oli sibi a staio legatū sit fœnoris:accedat merces hic exime sūptus: dicta parētū ad filios cū admonēt ne p̄rioniū minuāt:sed ītegra sꝑ sorte ex mercede fœnoris sūptus faciāt. Reliquū:cū hæres īterrogasset q̄d rliq̄ foret ille īdignās:fāulū lautiorē copiosioreque uictū pare iubet. Statuit.n. geniū suū nō d̄fraudaṙ quo luxuriosius hæres uiuat fixa fūosū sīciput auṙ. ad fūariū appēsū sīciput:q̄d ē āterior capitis ꝑs aures tpaque cōplectēs. Neque uero ī porco solū:sed & ī hoīe d̄r. Appolliaris ad ualeriū maioranū ptēque cerebri. Hic galeæ cū pte rapit:fortiq̄ lacerto Disiicit ācipiti miserabile sīciput ense

Sinciput — Apollinaris

Vt tuus iste nepos: ad se ipsũ in secũda ꝑsona cũ indignatione maiore loquiť. nepos ãt ꝓpterea luxuriosus & ꝓdigus diciť: ꝙ sub auo educati solutiorẽ delicatiorẽque uitã degũt. Hora. Discinctus aut perdã nepos. Satur anseris extis: sapiẽtiores: ut Pli. x. lib. refert: iecur anseris ꝓbauerũt: fartilibusque in magnã amplitudinẽ crescit. Exẽptũ quoque lacte mulso augeť. De eo Hora. Pinguibus & ficcis pastũ iecur anseris albi. Inguĩe uago: ab inguinis uicinitate: inguen ꝓ mẽbro uirili ponitur. Vagũ ãt dicẽdo rem turpẽ honesto uocabulo contingens maronianũ illud expressit. Iã primũ satis hic libidinosus alternis: & eũdo & exeũdo porta te faciet patẽtiorẽ. Morosa uena: cũ proprie uena sit: ꝑ quã sãguis riuus meat: quia tamen ꝑ penem quoque genitura trãscurrit: genitalis semĩs iter in inguĩe uenã denoĩat: qđ plane ꝑ singultũ expressit. Nã ut singultiunt fauces: ita quoque genitura fluente: singultire uideť penis. Morosam aũt dicẽs id mutoni: quod ẽ hoĩs in amoř uetita & negata petentis dedit.

Vt tuus iste nepos olim satur anseris extis
Cum morbosa uago singultiet inguine uena
Patritiæ immeiat uuluæ: mihi trama figuræ
Sit reliqua: ast illi tremat omento popa uenter.
Vende animam lucro: mercare: atque excute sollers
Omne latus mundi: nec sit præstantior alter
Capadocas rigida pingues pauisse catasta.
Rem duplica: feci: iam triplex: iam mihi quarto
Iam decies redit in rugam. depinge: ubi sistam.
Inuentus chrysippe tui finitor acerui.

A. Persii Flacci Satyrarum Finis.

Patritiæ ĩmeiat uuluæ: cũ generosa & nobili fœmina coeat. Mihi trama figuræ sit reliq: ast illi tremat omẽto popa uẽter: sensus ẽ: ut ego parcius uiuẽs emacreã: eo ꝑ luxũ piguescẽte: sibi. n. tramã: hoc ẽ uiliora obsonia relinq dicit. trama. n. filũ ẽ: ꝙ intra stamẽ discurrit. stamina ãt fila preciosiora ꝗ tramæ sũt. Omẽtũ uero mẽbrana tenuis ẽ: quæ intestina contegit. Popa ãt pingue significat: ũde & popina deduciť. nã ꝙ a quodã scribitur panẽ eẽ quo sacerdotes uel eoꝝ ministri uescebanť: ũde & popeanũ unguẽtũ dicitur fide caret. Popeanũ. n. a popea Neronis uxore appellari Pli. testionio uolumĩe ũdecimo planũ ẽ. Ait. n. crassissimũ asinæ lac ut coaguli uice utanť. Conferre aliqd & candori in mulieꝝ cute existimať. Popea certe Domitii Neronis coniunx qngentas ꝑ omĩa secũ fœtas trahẽs balneaꝝ ẽt solio totũ corpus illo lacte macerabat: extẽdi quoque cutẽ credẽs. Itẽ. viii. & uigesimo cutẽ in facie erugari & tenerescer: & cãdorẽ custodiri lacte asinino putãt. notũque ẽ qſdã quotidie septingentaꝝ custodito nũero fouere: popeaque hoc uxor Neronis principis ĩstituit: his quoque Iuue. accedit: aut pĩguia popeana spirat: & hic miseri uiscãť labra mariti. Vẽde aĩam lucro: hæc ab eodẽ non sine stoãcho dicũtur: q demẽs ut pĩmoniũ grãde reliqueret: multos labores ꝑiculaque ꝑtulerit. Ne sit præstãtior alter cappadocas rigida pĩgues clausisse catasta. Ne uẽaliũ seruoꝝ alter maiorẽ gregẽ possideat. catasta ãt locus erat: ubi serui uẽales expõebãť: a græco uerbo catistao ꝙ expono significat: appellata. Papi. ĩ siluis. Non te barbaricæ uersabat turba catastæ. Tibullus. Nota loquor regnũ ipse tenet: quẽ sæpe coegit barbara gypsatos ferre catasta pedes. pli. v. &. xxx. Talẽ ĩ catasta uideř chrisogonũ syllæ. Cappadocia uero Solino autoř: pontica regio ẽ: quæ leuo latere utrasque armẽias commagenẽque tangẽs: dextro multis asiæ populis circũfusa ad tauri iuga: & solis ortus attolliť. Appia. uero mĩoris armeniæ ptẽ ptolemæus ipsã minorẽ armeniã eẽ scribũt. Iã decies redit in rugã: iã rem decies geminaui: neque tamẽ cupiditati modũ adhibui. Depĩge ubi sistã iuuẽtus chrysippe tui finitor acerui: nescius auaritiæ suæ finẽ ĩponere: chrysippũ rogat: quo tãdẽ in nũero diuitiaꝝ consistat. Chrysippus uero apollini sollẽsis siue tarsẽsis filius Cleãtis Zenonisque auditor: ut refert Laertius: undeci & trecenta uolumĩa in logycis scripsit: in quibus oĩa ad eam artem spectantia: & coaceruauit: & diligenter absoluit. Ob quod ait sui acerui: hoc est dialecticorum librorum cumuli finitorem Chrysippum repertum esse.

BARTHOLOMEVS FONTIVS FRANCISCO SAXETTO SALVTEM.

Ecte facis Saxette cariſſime:q ita diligenter ſtudiis noſtris incúbis:ut etiam
minutiora queque perpendas. Quod ſi reliqui facerét ſtudioſi latinæ lin
guæ:non í tantis ignorantiæ tenebris uerſaremur. Quæſiſti ex me ſæpius
ut quædá méſuraꝶ uocabula annotarem. Quæ ſane aliquádiu ob innume
ras occupationes a me dilata:nunc in unú collecta plura etiam quam petie
ras ad te mitto:ut tarditas téporis:ubertate muneris compenſet. Menſura ꝓprie ea eſt:
quæ a mébris hoís ſumpta eſt:ſed eius quoque appellatione continetur: quicquid pon/
dere:capacitate:longitudine:latitudine: animoque finit. Verum ea: quá ex me quæris:
plurium & inter ſe æqualium interuallorum menſura determinat. Menſurarú autem
appellationes ſunt Digitus:Vncia:Palma:Sexta:Pes:Cubitum:Paſſus:Decempeda: Cli
ma:Actus:Iugerum:Stadium:Miliare:Centuria: Digitus é minima menſurarum infra
quem ſi quid dimetiamur:partibus reſpondemus:ut dimidiam tertiá quartam ue digí
ti parté. Digitoꝶ porro obſeruatio duplex é. Quadratus enim dicit & rotundus: ſed cú
ſimpliciter appellamus:rotundum accipimus.qui quidé eſt ſextadecima pedis pars: tri
bus quartiſdecimis ſuis quadrato minor. Vncia uero digitum unum & eius tertiam pté
habet. Nam duodecim unciis pes integer diffinit. Palmam duplicem eſſe reperio exten
ſam ſcilicet & compreſſam. Extenſa é quantú expanſa manus a pollice ad minimum ſe
extendit:quæ quidem é duodecim digitorum. Cópreſſa quátú digiti qtuor ſimul iun
cti excepto pollice ſe expandunt:uerum palmam ſimpliciter nominátes de compreſſa í
telligimus. Sexta digitos duodecim continet:eádé enim méſuram:quá exteſa palma có/
plectitur. Pes uero eſt ſexdecí digitorum. Ex pede aút & ſemis cubitum fit:Ex pedibus
quíque paſſus:qq & ſpacium illud qd íterábulandú eſt inter pedes:paſſus etiam nuncu
patur:dictus q greſſibus mutuis pedes pateſcút. Decempeda ex pedibus decem conſtat:
Vnde etiam nomen ſumpſit. Sex uero decempedæ clima reddút: qd quoquo uerſus pe
dé eſt ſexagita. Actus dr quod in eo boues agerent:cú araret uno ípetu iuſto:q erat cen/
tú uiginti pedum. Tris autem actus eſſe reperio:minimum:qdratum & duplicatú. Mi/
nimus quatuor pedes patet : quod ſpacium in agris erat inter uicinos. Quadratus undi
que cétú uiginti pedibus præfinitur. Quadratus duplicatus iugeꝶ præſtat:dictú qd ex
duobus quadratis actibus ſit iniúctum. Vel ut Varroni & Plinio placet: qd id ſpacium
uno iugo boum í die arari poſſet. Protenditur itaque iugerum in longum pedes ducen
tos & qdragita:in latú uero centú uiginti. Stadium paſſibus centum uigitiquinque de/
ſcribit. Miliariú ſtadia octo hoc é paſſus mille complectitur. Cétú iugera primo centu
riá faciebant. Vnde nomen quoque ſortita eſt : mox ex ducentis iugeribus ſeruato noíe
expleuerút:Neque uero me præterit í re militari céturiam:cétú militú numeꝶ cótine
re & centurioné appellari q illis præeſt:ſubcéturiatoſque dici milites non priæ ſed ſecú
dæ centuriæ:ubi ad inſidiandú maxime locabant. Exquo in ſubcenturiis qſi í inſidiis
quépiá poſitú appellamus. Céturiati quoque aduerbiú:quod abúdantiá copiáque deſi
gnat a centuriis: quæ í comitiis ferebant ſuffragia deriuat. Vnde & centuriata comitia.
Cæterum menſuris oíbus quáto breuius fieri potuit explicatis breui quoque ponderú
uocabula enarrabo:neqd honeſto ſtudio tuo deſit. Pódeꝶ omniú minimú ſiliq eſt:qd
granum ex ea é ſiliqua:quam fabá græcá núcupamus. Sex autem ſiliquæ ſcrupulum fa
ciunt:qui & obolus nuncupatur:quem nos penſum denariú dicimus. Eſt uero qrta & ui
geſima unciæ pars. Supra obolú drachmá ponimus:quæ ex ſcrupulis tribus cóſtat:Sexi
tula aút ex quatuor:ſic dicta quod ſexta ſit pars untiæ. Hác quodá tempore uetuſtiores
denariú appellarunt. Denarius enim túc argenteus numus erat ponderis ſiliquaꝶ qua/
tuor & uiginti:quamq ꝓprie denarius decem aſſiú pondo conſtet. Atque hæc erat apd
antiquos minima æris ſignati pſ ſupra ſextulam ſemunciá legimus:dimidium unciæ có
tinentem. Vncia ab uno denominat:quod ex duodecim ea unica é pſ aſſis: unciæ duæ
ſextans:quaſi ſexta pſ aſſis núcupátur. Quadrás:quarta pars:hoc eſt tres untiæ : qui &
triuntium quoque dicitur. Triens tertia pars aſſis. Quincunx unciæ quinque:ſemis di/
midium aſſis. Septunx ſeptem untiæ. Bes untiæ octo:qſi des dépto triente ex aſſe. Do/
drans dempto qdrante nouem untiæ:qué & nonútium dicimus. Dextans: decé untiæ
dictus quia aſſi deeſt ſextans. Deunx undecim untiæ:qſi una untia ex aſſe dépta. Inde/
as ex duodecí untiis conſtans:mna a græcis:mina a noſtris interpoſitione lræ appellat.

Hūc & librā dicius: cuius diminutiuū libella: a q̄ & deliberare: qa quid ꝑpedit tractū ē. Libellæ dimidiū ē sembella: quæ semis assis erat. supra assē erat dupondus: libræ duæ a duobus ponderibus. pondus. n. & pondo assis pondere dicebat: unde & unū pondus est assipondiū appellatū. ultra dupondiū ē sestertius libræ duæ & semis: dictus q̄si semis tertius: hoc ē post duos sequēs tertio loco semis: qa. n. fiebat ex duobus assibus & tertio se misse: sestertiū ueteres uocauerūt. auctores sūt Var. Fe. Victru. & cæteri doctiores: quos ego testes rei tā notæ non adduxissē: nisi apd̄ Lāpridiū in heliogabalo compissē: sestertia cētū libras. xxx. argētieē. sed paꝝ idoneus auctor ē: cui credeꝛ dēamus: nisi forsā eius æuo erāt eiusmodi pondera īmutata. supra sestertiū tressis a tribus assibus dicit: ut apd̄ Persiū tressis agaso. Octussis quoque ac nonussis: decussisque repit octo noué ac. x. asses. Decussē uero & denariū a. x. assibus noīarūt. a duobus deīde decussibus bicessis. i. xx. asses. a tribus tricessis. xxx. asses. Persius & cētusse utit: ut Et cētū græcos curto cētusse licetur. Erāt āt cētusse cētū asses: q̄ erāt breues ex ære nūmi: supra cētussē maius æris uocabulū non hēmus. nā ducētos: trecētos: q̄drigentosue cū dicius: non magis asses q̄ denarios: aut alios nūmos significāus. infra uero talētū ē: cuius uariæ spēs cū pondere: tū materia extiterūt: nā secūdū diuersas gētes: diuersi quoque ponderis inuenitur. Veꝝ q̄d celebrius ē: atticū maius & minus talētū extat. minus assibus. lx. maius tribus &. lxxx. & triēte describit: licet aliq octogīta tātū assiū extitisse contēdāt. Pli. maior talētū atticum ex Varronis snīa sexdeci sestertiis taxari scribit: cui si credius libraꝝ erit. xl. sed hæc q̄ ponderē materiā uariā extitisse grauissimi attestāt auctores. nā non solū auꝝ: argētū: æs hoc ponderē æstiari compimus. sed ferꝝ: ēt & alumē Curtius. n. cādidi ferri talēta cētū & Herodotus alumis mille talēta scribit. hæc sūt mi Saxete q̄ breuiter d̄ mēsuris: pōderibusque collegi: si q̄ ī re alia tibi usui eē possū: oē meū studiū tibi paratissimū sp erit. Vale.

VITA PERSII.

Ersiū aggressuro ī primis necessariū uisū ē eius uitā ac satyrā breui ōrone pcurrere. Aulus: Persius: Flaccus p̄re Flacco: m̄re Fuluia olympiade ducētesimatertia imperāte Tyberio uolaterris: ut Euse. ut ipse d̄ se scribit: Lunæ potius natus ē. Mediocri āt statura: īsigni forma: ꝑbatis moribus: ingēio & doctrina præstanti fuit. Prīa adolescentia p̄re mortuo. Qu. Remnium Palemonē grāmaticum uicētinum audiuit. Mox rhetoricæ sub Virginio flauo īcubuit. Inde se ad cornutum philosophum conferēs fāiliariter secū ad īteritum usque uixit. āno uero ætatis nono ac uigesimo r̄gnāte Nerone interiit: unū hunc satyraꝝ relinquens libꝝ: in quo ueræ laudis plurimum meruit: Satyra uero carmīs genus uariis rebus refertum est: q̄d fere idem q̄ comœdia uetus ē. nā cum ī compitis ociosi diebus festis opareēt antiqui: īcultum ac rudē carmē priscā comœdiā inuenere: in q̄ primum bonos laudare: post ēt malos noīatim carpe assuerunt. Sed cum in dies maiore in scribendo licentia uterent: cautum ē lege: ne quis eiusmodi carmē describeret. ex quo ueteri sublata: noua comœdia emanauit: ætatis cuiusque mores & ꝑsonarum affectus continens. Sed ad comœdiæ ueteris formā paulatī satyra hæc irrepsit: in q̄ sine ulla ꝑprii cuiusq̄ noīs mētione uitia hominū notarent. Priscum uero satyræ genus tā latini q̄ græci excoluerunt. Sed hæc noua satyra latinoꝝ ē in q̄ Lucilius maximā primus laudē obtinuit. satyrā aūt quāuis a satyra lege multis aliis conferta legibus: unoque rogatu multa & uaria complectēte. Vel a satyra cibi genere diuersis rebus condito. Vel a lāce satyra q̄ multis generibus primitiarū referta sacris adhibebat: q̄dā appellatū existiment: meliores tamē auctores a siluestribus satyris in uetere fabula institutis noīa uere. Veꝝ his breuiter de poetæ uita ac satyra enarratis explanationē ipsā aggrediaur.

Registrum huius libri.

	Prima alba		Sed a similitudine	e	Commendaret
a	nec fonte	c	an tali		ita fit
	uel duo		angustæ		
	Illum		Egregium		Finis
b	claudere	d	laribus		
	~~diligens~~		libertate		

lo uidimu

Venetiis per Baptistam de tortis. M.CCCC. LXXXII. die. XIIII. Martii.

Hinc & liberi dictus cuius diminutiuo libella q̄s & libertas etia quod ponderis uacuũ ē, Libellar dimidiũ ē sembella: quę semis assis erat, supra asse erat si ponderis libere duę a duobus pendentibus pondus: n & ponderis assis sonaret atq; a ponderis sondupes dupondium est appellatū. ultra dupondiũ etiā terminus libre duę & semis: dictus dij libris terminatio e post duo semis terti; ideo sesterti; pari n Libere duobus assibus ⁊ semisse significabat. Sestertiũ autem in caueis, auctorq; fuit Varro & Vitru. & ceteri. sestertius: quo species rerũ nobis non ad dupondium, ⁊ ad tertiũ semissem ut ēē dixere Ciceri tamen sestertiũ libras. xxx. aeripondi: sed pars idoneus auctor est qui credit dicitur minime; x. uno unum eiusmodi pondera inuentũ, supra sestertiũ sestertia nota, uel ut sed Persius; sestertius ego, O dualis quoque ac popullis dandum denarii nomine. a asse. Denariũ uero ē denariis. x. assibus, solui a duobus dende decussis; ab assis ex. Ac sestertius tertiũ. xxv. asses. Perfius & Sextiliũ & uni ut. Et eum grace uetus uterq; hec tum summa est tentũ & centum asses qui breues ex aere in summa supra dictum est uocabulũ non hēmus. nã ducerosq; rectores diligens sed dictis non magis & sesterti aeris denarii, ut ad alios numeros significans. in summa uero talentũ & unus uarie speciẽ cũ ponderis & materia & talentũ sestertiũ diuersas; & diuersa quoque ponderis inuenitur. Ut & quod celebre & atticum maius & minus: talentũ erat: minus assibus. lx. maius tribus & lxxx. & uni & de rebus dicatur aliis ostendi tantaliis est ille concedit. Pl. maior talent; autem ex Varrone sũ; t ex decẽ sestertia nã scribit: cui si credimus libras triginta; sed hoc quod pondus uel materiã partis est ille gratissimi sicut auctores: nã non solũ aurea argenti sit hoc pondere aliter compiemus, sed sesterti; & altum Curtius in cuius decẽ tria talenta est . He rodotus alumnis mille talenta ferunt, hac sũmi Saxere q̄ breuia darẽ uiris pōēt habita, quę collegisti & i peculia decem; ē postq̄ meri fundũ ubi par ;stillarum ꝙ erit. Valẽ.

VITA PERSII.

Et sũ agressurũ primis necessariũ, uti ē eius uita ac satyrę descriptione perspicere. Aulus Persius Flaccus patre Flacco, matre Fuluia obiit; decẽ dupliciter natus Volaterris Tyberio Nero principe: Fabio Vitellio consulibus. Nam ut ipse dicit scribitq; ut ipse dicit scribitq; paru lunę matu Mecoenate uiuum diligenti forma: pharissimum sibi pectoris & doctrinę praestatissimus fuit. Vna ad defecta aetate mortuo. Qui Remmium Palemonẽ grammaticum uecorum audiuit Mecoenas aeris sui Virginio flauo studuit. Inde se ad cornutum philosophiam conuersus stoicum dat sectẽ ad sextum decimũ annũ. Obiit anno uero aetatis nono ac uigesimo sigmãte. Nerone principe uni huic satyras relinquens libello, quo uero laudis plurimum meruit. Satyra uero carmen genus uarii, tribus reliquum esse idem q̄ comoedia, uersus & uaria cum comoedia dictis tantũ ad satiram ac rude carmẽ, ita satyra dicta est in uice sumpta q̄ primum bonos laudare, post etiam malos notando carpere insistit. Vel cuius in carmine in scribendo licentia uteretur cauendum est, ex occultis cauis causis deris. Etiam ex quo uete lubet nobis comoedia in maiore parte cum illis uitiis & uitia sunt utilitas & uaria. Sed ad comoediae uetus & satyras specialiter licet Satyra hac in spiritu in quo maiore parte quibus uni ne namq; uita hominum notauerunt. Persius uero satyram ea parte uel in greco sequitur uix. Sed hoc noua satyra latinis ē in ē Lucilius pertinet parumq; laude dignus laudẽ a ut quibus a satyra hoc primus sibi recognita legitur, uno quo tempore multa & uaria complexus est. Vel a satyra olim genere diuersis rebus conditio. Vel a lance satyra quilibet generibus primitiarum referta dictũ a diis bus & ad sapientiam constituere. Vel lance satyra ludicris sa libellus satyras ab Etruscis fabula instituisse uocatur. Vel potentius de poetae uita ac satyra enarranda ostentatione ipsa aggredior.

Registrum huius libri.

Prima alia	Sed a simul utine	c Commandaret	
a necesse	e an tali	ita sit	
uel duo	angulle		
Illius	Egregium	Finis	
b claudere	d laribus		
	liberare		

Venetiis per Baptistam de tortis MCCCC. LXXXII die XIIII. Martii.

1 4

43- 1-

HIC 88
178

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
1001961191

Fol.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA
Biblioteca de Catalunya
Reg. 478.542
Sig. Mor. 4-fol

Ve
1